

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENECE

Ob koncu leta

Smo na koncu leta. Predno izreče »Slovenec« svojim množičnim naročnikom in čitateljem čestitke k srečnemu novemu letu 1935, čuti zlasti letos prav posebno dolžnost, da prosi svoje prijatelje, da mu z obnovitvijo naročnine tudi v bodoče izkažejo svoje zaupanje in svoje simpatije.

Ko pregledujemo armado naših naročnikov, prav nič ne dvomimo, da nam bodo kljub težkim gospodarskim razmeram vsi ostali zvesti. Saj so v najtežjih časih vztrajali ob naši strani ohranili so svojemu listu zvestobo tudi tedaj, ki je bil ves stiskan in okrnjen in je mogel le v zelo omejeni meri vršiti svoje zgodovinsko poslanstvo med našim narodom. Med svojimi zvestimi zre »Slovenec« mnogo razumnikov in odličnikov, ki delajo čast nalogam, ki so si jih kot intelektualci v javnem življenju postavili. Vsi ti ne odklanjajo lista, ki s krščanskega, filozofskega in pravstvenega gledišča presoja tokove našega časa. Krščanska stanovska miselnost, ki jo tudi »Slovenec« zastopa, ni razredna, ampak objema ves narod kot eno nerazdelljivo celoto, v kateri naj zavzema vsak stan tisto mesto, ki ga po svojem delu in socialni koristnosti zasluži, pri čemer je seveda treba posebno pažljivo posvečati tistim družabnim slojem, ki so v svojem družabnem in gospodarskem obstoju najbolj ogroženi.

Te prevažne socialne naloge: zblíževati stanovne med seboj v eno zavestno narodno skupnost in jih seznanjati z medsebojnimi potrebami in težnjami — se je »Slovenec« ves čas zavedal. Zato moremo s ponosom ugotoviti, da se je njegov naročniški krog vedno znova obnavljal v naših delavskih in kmetijskih masah, ki so po pravici zrlle v njem svojega glasnika in prijatelja. Poznamo jih med njimi, ki so v najtežjih letih krize, ko jim je najpotrebnejša primanjkovalo, vendarle zvesto obnavljali naročnino za »Slovenca«. Vemo, da so si mnogi odtrgovali od ust, samo da so dobivali dnevno naš list v hišo. Ti požrtvovalni in iskreno udani naročniki so naš največji ponos, naša čast in naše veselje, ki so s svojim idealizmom tudi uredništvu pomagali, da je šlo preko marsikakih težkoč z veseljem in pogumnim optimizmom. Naročnikom in čitateljem iz teh krogov se moramo v prvi vrsti tudi zahvaliti, da je stik našega lista s potrebami in čustvovanjem naroda ostal neprekinjen in vedno živ. Ko bi uredništvu že srce ne narekovalo, bi že sam razvoj časa in še prav posebne razmere, ki so med nami nastopile, tirjale od lista, da posveča prvenstveno pažnjo socialnemu vprašanju. V razvinih razmerah naših dni je vedno znova potreba poudarjati načela urejenega družabnega življenja, treba je sodelovati pri obnovi in spopolnitvi ustanov, ki naj varujejo pravice države in svobodščine njenega prebivalstva, a treba je tudi vzgojiti sposobnih ljudi, ki bodo pošteno in nesebično služili narodni blaginji. Toda od vseh socialnih nalog je najnujnejša socialna zaščita delovnih stanov. Ali ni strašna gospodarska kriza, ki jo preživljamo, premočnim dala povod, da na najgriši način izrabljajo delavstvo, ki razen javnega mnenja dostikrat nima nobenega sredstva, da bi se branilo? Težavne razmere so tudi med nami ustvarile neko prav izrazito sebično miselnost, da vsak misli izključno le na svoj lasten interes in popolnoma prezre svoje sodelavce, katerih razum, ročno delo in iskreno sodelovanje nas bo edino moglo privedi boljšim časom naproti. Skoraj nerazumljivo je, s kako brezbrzičnostjo gledajo nekateri, ko se podirajo prekornostne socialne ustanove, znižujejo plače pod nivoju človeka vrednega življenja, in ko družine ostajajo brez rednika in brez varstva. Včasih se človeku dozdeva, da smo vsi skupaj na ladji, ki je v nevarnosti, da se potopi. Z vzajemnim naporom bi se še mogli oti, toda brezobzirne in od sebičnosti narekovane geste pojedincev napravljajo vedno večjo zmedo, povzročajo paniko in večjajo nevarnost, da res vse skupaj zdrči v nepregledni kaos.

Kakor v preteklosti, hoče biti »Slovenec« tudi v bodoče glasnik klicar proti socialnim krivicam in naj se gode komurkoli in od kogarkoli. Biti hoče borilec za pravičnejši, boljši družabni red in buditelj javne vesti, da ne bo zapadala pod težo razmer v brezbrzičnost in fatalizem, ki pomenja propad in smrt vsakega naroda. Ne gre, da bi kar čakali boljših dni, ki ne bodo nikdar prišli, ako jih mi sami s stvariteljskim delom ne bomo pripravili in ustvarili.

Poleg vestne informativne službe in važnega socialnega poslanstva pa bo »Slovenec« tudi v nastopajočem letu smatral za eno svojih glavnih dolžnosti, da bo varoval in po svojih močeh pospeševal naše skupne državne in nacionalne interese in bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da bo ugled naše domovine doma in v inozemstvu raste. Slovenci smo trdno odločeni, da čuvamo svoje kulturne in narodne osobine in zlasti nikdar ne bomo pozabili, posvečati najskrbnejšo pažnjo tistemu delu našega naroda, ki je ostal izven naših državnih meja. Toda o naši lojalnosti in patriotizmu do naše Jugoslavije ne bomo nikdar in nikomur pustili dvomiti, ker smo sveto odločeni, da usodno skupnost južnih slovanskih bratov čim bolj poglobimo in razširimo, da postane urejen in prijeten dom vseh južnih Slovanov.

Končno hoče »Slovenec« slej ko prej tudi v bodoče postaviti svoje sile v službo verskega in pravstvenega preporoda našega naroda. Pri listu, ki sicer ni verski, a stoji kot katoliški dnevnik na krščansko svetovnem nazoru, je to samo po sebi umljivo in nikakor ne njegova zadnja naloga. Saj je ravno naš svetovni nazor tisti trdni temelj, ki daje vsemu našemu delovanju določen smoter in zanesljiv pravec in ki nam v razburkanem meniščem omogoča mirno orientacijo. Kakor je v preteklosti obstajala svetovno nazorna ločitev ljudi, tako obstaja tudi danes in bo vedno ostala. Res je tudi, da je še vedno najmočnejše gibalno človeških duhov in bo kot tako ostalo še tudi v bodoče.

Leto 1934, ki se te ure izteka v večnost, je

Ozadje uporniškega gibanja v Albaniji

Notranji minister naročil umor?

Čudovita pot mladega poglavarja Malisorov - Ponesrečen napad Miriditov na mesto Tirano

Belgrad, 28. dec. m. Že par dni krožijo po Belgradu vesti o revoluciji, ki da je v Albaniji izbruhnila, ter o številnih aretacijah predvsem v okolici Skadra, kjer se je baje zbralo okrog 1000 upornikov, ki so sklenili korakati proti glavnemu mestu Tirani, da ga zavzamejo, vlado pa odstavijo in pozaprejo. Ravnotako govorijo tukaj o večjih nemirih pri plemenu Miriditov, ki so s sedanjim režimom baje nezadovoljni. Tretje ognjišče nemirov je med plemenom Malisorov, kjer je prevzel vodstvo upora bivši kraljevi adjutant Muharem. Podrobnosti se še nobene ne navajajo.

Vaš dopisnik je na poučenih mestih poskušal dobiti natančnejša pojasnila o teh navedenih vesteh in ugotoviti, če se v Albaniji pripravlja upor političnega značaja ali če gre res samo za medsebojna obračunavanja v okviru krvne osvete, ki je v Albaniji še vedno po zakonu dovoljena.

Povsem, kar je bilo mogoče izvedeti, izgleda, da se v teh dolgih letih, odkar je prevzel vodstvo države kralj Zogu, še mnogo vodi pomembnih in vplivnih albanskih plemen ni uklonilo novemu režimu. Kralj Zogu je postopal zelo modro, ko je poskušal pridobiti njihovo prijateljstvo s tem, da jim je ponudil odlična mesta pri osrednji državni upravi. Najbolj odlična in največ vredna pridobitev je bil mladi Muharem Bajkter iz plemena Malisorov v severni Albaniji, ki je bil po-

klican na dvor in bil imenovan za kraljevega adjutanta ter tako postal najbližji sohrudnik kraljeva.

Toda pred dobrimi 4 tedni je bil nenadoma oče Muharema Bajktera iz zasede umorjen. Kralj je zapovedal najstrožjo preiskavo, ki je na velikansko zažudenje vse javnosti dognala, da je Muharemovega očeta umoril iz zasede osebno bivši policijski upravnik v Skadru, ki je zadnje čase padel v nemilost, a je bil takoj po uspelem umoru »opet imenovan za upravnika skaderske policije. Preiskava je nadalje dognala, da je policijski upravnik ubil Muharemovega očeta po nalogu notranjega ministra Musasa Juke.

Po teh ugotovitvah je završalo v gorskih plemenih in pleme Malisorov je zahtevalo od mladega Muharema, da svojega očeta s krvjo mašuje. Mladi adjutant je zbežal z dvora, šel med svoje pleme nazaj v gore, zbral okrog sebe vse poglavarje ter jim dopovedal, da albanska vlada svojega vladarja namenoma napačno poučuje o razmerah v državi, da hoče vlada sploh pomoriti vse poglavarje starodavnih albanskih plemen, da bi mogla ljudstvo lažje in še bolj učinkovito izkoristiti in izsesavati. Kralju da je treba priti na

pomoč in ga rešiti iz kroga ministrov, ki so navadni zločinci. Propaganda Muharema je imela silen učinek in poglavarji Malisorov so sklenili, da organizirajo upor, ne proti kralju, ki ga spoštujejo, ampak proti vladi, ki jo je treba z vsemi sredstvi odstraniti in temeljito iztrebiti. Muharem je takoj zbral okrog sebe nekaj sto bojevnikov in se z njimi utaboril v gorovju, odkoder je izgnal vse državne uradnike. Vlada je proti upornemu adjutantem poslala večje odrede vojske, ki jih je Muharem napadel. Do večjih spopadov pa še ni prišlo. Trenotno se vršijo pogajanja med uporniki in med redno vojsko.

To priliko so uporabili tudi Miriditi, ki imajo tudi mnogo vzrokov, da so z vlado nezadovoljni, ker še ni dolgo tega, ko so bili štirje miriditski poglavarji tudi »iz zasede ubiti, tudi na povelje notranjega ministra Musasa Juka samega. Začeli so se zbirati okrog Skadra z namenom, da kaznuje policijskega upravnika in se potem združijo z Malisori in napadejo prestolico Tirano, da se znebijo sedanje vlade. Tudi tukaj je morala poseči vmes redna vojska, ki je nezadovoljna plemena potisnila nazaj v gorovje, kjer še sedaj čakajo, kaj se bo zgodilo.

Moj poročevalec mi je izjavil, da hoče albanska vlada te upore na miren način poravnati.

Ljotić ustanavlja novo stranko

Ustanovitev »Jugoslovanskega nacionalnega pokreta« z Bojem

Belgrad, 29. dec. m. V prestolici opažamo povečano politično delovanje. Med važnejše dogodke spada združitev raznih nacionalnih združenj. »Slovenec« je pred tednom dni orisal smernice, po katerih se nacionalna združenja zbirajo v dve veliki skupini, prvo, ki je prevzela Ljotićeva »temeljna načela« in drugo, ki je ostala pri načelih JNS. op. uređ.) v enotno vsedržavno organizacijo. Semkaj spadajo: 1. Jugoslovanska akcija, 2. »Boj« iz Slovenije, 3. Skupina »Zbor« in 4. Skupina, ki jo vodi bivši pravosodni minister Ljotić iz Smedereva, poleg še manjših pokretov iz Bečkerek in Sarajeva. Združitev se je izvršila včeraj in je nova organizacija dobila ime »Jugoslovanskega nacionalnega pokreta«. Na čelu nove organizacije stoji poseben večščlanski direktorij, ki mu predseduje Ljotić. Direktorij je sklenil, da v najkrajšem času predloži notranjemu ministru svoja pravila, da se bo smela organizirati kot politična stranka na osnovi obstoječih zakonov.

Tudi Jugoslovanska narodna stranka, ki jo, kot znano vodi poslanec Hodjera, je sklicala za 31. december izreden občni zbor, da se posvetuje o novonastalem političnem položaju.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno. Nag-njenje k padavinam.

Sovjeti prosijo ruske begunce

Za skritimi zakopanimi zakladi

Neki Belgrajčan baje odkriva zaklade beguncev - za 400/0

Belgrad, 29. dec. m. Pariški »Journal« in za njim tudi več inozemskih listov je priobčil vest, da je sovjetska vlada zaprosila ruske begunce, naj izdajo skrivališča, kamor so za časa revolucije pred svojim begom v inozemstvo zakopali svoje zasebne zaklade, ki morajo biti ogromni. Po isti vesti je baje sovjetska vlada ponudila onim, ki izdajo te skrivne zaklade, 40 odstotkov od najdenega zaklada. »Journal« pristavlja celo, da je v ta namen odpotoval v Rusijo neki zasebni dektiv iz Belgrada, ki je na sovjetskem poslani-

štvu v Berlinu podpisal zadevno pogodbo in takoj odpotoval v Rusijo, da odkrije nekatere zaklade, ki so jih zakopali sedaj v Belgradu živeči ruski begunci in so mu skrivališča tudi izdali proti odškodnini.

Po tukajšnjih informacijah je ta vest izmišljena in ni znan noben dektiv, ki bi mu bila naša vlada dala vizum za vstop v Rusijo v kakoršne-koli namene. Sicer pa bi itak nikdo ne verjel sovjetskim obljubam, ki bi obečanih 40 odstotkov itak nikoli ne izplačali.

bilo bogato raznovrstnih sprememb in vseh močih kriz. Razumevalo je vpogled v razmere v svetu pa nam odkriva, da so v eni smeri bile gotove sile ves čas premišljeno in smotno na delo. Iz mnogih pojavov in znakov moremo z gotovostjo sklepati, da obstoja natančno zasnovan načrt proti krščanstvu, ki se tudi izvaja. Ko bi gospodarska stiska ne bila tako vsestranska in vse obsegajoča, bi protikrščanska ofenziva verjetno zavzela še vse drugačen obseg. Še tudi tako niso spretno zakriti aranžerji opustili nobene prilike, da razplamte protikrščanske instinkte, kjerkoli in kadarkoli se jim je nudila prilika. Krvavi dogodki preteklega leta v Rusiji, Španiji, Mehiki, Avstriji in Franciji pričajo, da sta glavna nosilca protikrščanskega in protiverskega boja marksizem in protozidarstvo, ki povsod nastopata roko v roki kot bojna zaveznika.

Dogodki seveda nikjer ne dozore v enem dnevu tako daleč, da bi si masonerija in njen zaveznik marksizem upala takoj s krvavimi upori. Tudi konja se ne lovi z bičem, temveč z ovsmom. Poglejmo samo pri nas, kako se nekateri med takimi imenovani »svobodnimi književniki« z naslado igrakajo z marksistično miselnostjo, z njo ljubinkajo in ji utirajo pot med naše ljudstvo. Pa je le malokdo med njimi, ki bi mislil čisto zares, ki bi marksizem izvoedoval kot svoj življenjski credo in po načelih pravovernega komunizma zlasti svoje

gospodarsko življenje uravnaval. Ne tako. Pečajo se z njim kot z »literarno modro«, ki pri-nasa nekaj »novega«, služi jim za miselni sport. Tudi se bodo kaj malo svobodomiselnost in liberalno ogorčevali nad tistimi, ki njihove teorije v praksi izvajajo in po obstoječih zakonih pridejo v kriminal. Zadnje čase sploh opazujemo, kako tudi marksistična prevodna literatura dobesedno preplavlja državo. Imamo celo vrsto književnih založb, ki izdajajo izključno samo marksistična dela. »Znanstvenac«, seveda. Vendar pa je to prav ista literatura, ki je pripravila tla boljševiški revoluciji v Rusiji, v Spaniji in povsod, kjer so ji brezskrbno in na stežaj odpirali vrata.

Nov savski ban

Belgrad, 29. dec. AA. Na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev ter na podlagi čl. 86 ustave je kraljevo namestništvo imenovalo za bana savske banovine dr. Marka Kostrenčiča, univ. prof. v Zagrebu in bivšega ministra.

marksistično časopisje in jih z odobravanjem komentiralo. Vse to da slutiti, da so tudi med nami na delu sile, ki zaenkrat nevidno in oprežno, a smotno in dosledno vodijo boj proti krščanstvu in proti njegovim družabnim osnovam. Varali bi se, ne bi mislili, da bodo ti poskusi v bodoče zamrli. Mnogo bolj moramo računati s tem, da bodo ruvali naprej in storili vse, da na političnem, gospodarskem, zlasti pa še na kulturnem področju čim bolj oslabe vpliv krščanstva in ga izrinejo iz javnega življenja.

Spričo tega ne preostaja vsem tistim, ki stoje na idealističnem krščanskem svetovnem nazoru, nič drugega, kakor da postavijo silo proti sili, idejo proti ideji. Proti slabemu ali takozvanemu indiferentnemu tisku je treba postaviti versko pozitiven tisk in dolžnost katoličanov, ki niso to le po imenu, temveč tudi v dejanju, je, da takšen tisk z naročnino podpi-
rajo in ga priporočajo tudi drugim. Da bo »Slovenec« tudi v bodoče ostal zvesto na braniku krščanskih kulturnih vrednot, je samoposebi umljivo.

Program, ki smo ga tu podali, nikakor ni za »Slovenca« nov. Tudi dosedaj se je po njem ravnal. Ako ga znova navajamo, hočemo s tem svojim naročnikom in prijateljem le zagotoviti, da se bomo potrudili, da ga s svojim delom v bodočem letu znova potrdimo. Prepričani smo, da bomo na ta način služili najboljše interesom države in koristim našega naroda. Dria.

ki jo hoče vlada zavzeti v vprašanih notranje politike.

Belgrad, 29. decembra. m. Na hodnikih narodne skupščine je bilo danes izredno živahno. V vseh klubih so se zbirali narodni poslanci in razpravljali o političnem položaju v državi. Kombinirali so in pretresali snočnje sklepe ožjega glavnega odbora Jugoslovanske nacionalne stranke. Komentarji so bili zelo različni.

»Glasnik Jugoslovanske nacionalne stranke«, ki prejšnji teden ni izšel radi tega, ker je hotel počakati na sklepe glavnega odbora stranke, je mislil razen snočnjih sklepov ožjega glavnega odbora te stranke objaviti tudi obširnejši komentar. Kakor pa nocoj zatrjujejo poslanci te stranke, to pojasnilo n bo objavljeno.

Presenečenja, ki jih pripravlja Heimwehr

Hitlerjevski denar v Avstriji

80 milijonov Din za »dobrodelne namene in za siromašne svoje«

Dunaj, 28. dec. TG. Amnestija, ki jo je avstrijska vlada namenila hitlerjevskim upornikom, je v Avstriji utrčila vtis, da hitlerjevci zopet pridobivajo in sicer s pomočjo heimwehrovskih pristavev, ki jih potrebujejo, da okrepijo svoj položaj v domovinski fronti na škodo svojih »črnih« zaveznikov. Rjava stranka je začela razvijati silno podtalno propagando, ki je tem lažja, ker jim heimwehrovske oblasti skoraj ne delajo nobene težave. Hitlerjevci so dobili za božično darilo dovoljenje,

da se svobodno gibljejo v 165 telovadnih društvih, ki so jim bila dovoljena in ki so dejansko samo čisto hitlerjevske celice. Hitlerjevci so dosegli tudi to, da so smeli ustanoviti narodnosocialistično stranko, ki na zunan ne sme sprejemati med članstvo Avstrijcev, marveč samo nemške podanike, a ki je dejansko zbirališče vseh pripadnikov kljukastega križa, ki sami še ne smejo imeti svojih združenj in se sedaj trumoma obeajo na organizacije nemških državljanov. Končno so hitlerjevci dosegli tudi, da odslej avstrijski tisk ne sme več napadati Nemčije marveč mora pisati dobrohotno, ali pa molčati. Najbolj zanimivo pa je slednjič dejstvo, da je po dolgih mesecih zopet začel prihajati denar čez nemško mejo v Avstrijo. Tako je zadnje dni prispelo 10 milijonov šilingov (80 milijonov Din) nemškega denarja, ki so ga baje »zbrali avstrijski begunci v Nemčiji« in ga poslali »revnim družinam hitlerjevskega prepričanja«. Dozdaj se je že mnogo tega denarja porazdelilo med hitlerjevce in sicer pod pobožnim naslovom »dobrodelnih podpor avstrijskih beguncev v Nemčiji za siromašne svoje v Avstriji«.

Sovjetska vlada ubija opozicijo

Za Kirovim — Stalin?

Še vedno vlada nejasnost o notranje-političnem položaju v Rusiji

Varsava, 27. decembra.

(Od našega dopisnika.)

Poljski politični krogi so z ozirom na prijeteljske odnose, ki vladajo med poljsko in sovjetsko vlado, glede dogodkov v Rusiji zelo rezervirani, dasi so kajpada dobro poučeni o vsem, kar se v Moskvi plete. Ta rezerviranost, izvirajoča iz diplomatskih ozirov, pa ni mogla preprečiti, da ne bi sedaj tudi poljski tisk začel dogodka v Rusiji komentirati, čeprav so ti komentariji za enkrat še zelo kratki. Vsi časopisi ugotavljajo, da od takozvanih zarotnikov v Rusiji nihče ne pripada belogardistom, ampak da gre izključno za komuniste, in kar je najbolj značilno, da so vsi obtoženci mladi in da so igrali veliko vlogo v rdeči mladinski organizaciji. Nobene informacije pa ne morejo še pojasniti, koliko je verjetno trditvam moskovske vlade, ki jih je pred začetkom procesa proti Leonidu Nikolajevu, morilec Kirova, razširjal sam državni tožilec po radiu.

Zarota mladih

V tem referatu, ki ga je slišal ves svet, trdi Stalinov režim, da je bil med zarotniki, od katerih je 5 študentov, 9 uradnikov in 1 inženjer in od katerih nihče ni starejši od 35 let, najbolj delaven Katalinov, potem pridejo Rumjancev, Mandelstam, Mjasnikov, Levin in Sosicki. Osrednja ideja osebnost pa je Sacki, ki je bil v letih 1925 do 1928 voditelj komunistične mladinske organizacije. Dočim je državni tožilec po radiu trdil, da so vsi obtoženci zaroto priznali, samo Sacki ne, pa se tukaj povdarja, da je Nikolajev, ko so ga zaprli, izpovedal, da je svoj atentat izvršil izključno iz osebnih razlogov, ker je Kirov pokvaril njegovo kariero. Večinoma prevladuje mnenje, da je sovjetska policija iz obtožencev z mukami izsilila izpovedi, kakršne je režim rabil, da opraviči mnogostevilne smrtnne obsodbe, ki si jih je namenil te dni izvršiti, da zastraši vse opozicionalce.

„Zveza mladinske misli“

V zadnjem času pa so se izvedle nekatere stvari, o katerih se zdi, da trditve sovjetskega režima bistveno potrjujejo. Po teh informacijah namreč je proti Stalinu res obstajala zarota, ki izvira iz globoke nezadovoljnosti najmlajših elementov ruske komunistične stranke. Vsi koncentracijski tabori v Rusiji so napolnjeni dijakov in pristašev mladega sovjetskega pokolenja sploh (ki so bili poslani na sever že pred 7 meseci). Če izvzamemo takozvane kulake, to je kmete, ki se upirajo podraževanju zemlje, v teh taborih ni več nobenega „buržuja“ ali belogardista, kakaj ti elementi so že davno iztrebljeni, v kolikor niso zbežali v inozemstvo. Mladi opozicionalci so sami sinovi proletarcev, ki štejejo 20 do 25 let in so vsi zrastle v revolucionarni dobi. Vsi so obdolženi, da so pripadali teroristični organizaciji. Ena izmed teh ilegalnih organizacij se je imenovala „Zveza mladinske misli“. Baje so bila že pripravljena skladišča z orožjem in bi bil imel puč proti Stalinu izbruhniti že 1. maja letos o priliki rdeče proslave na Krasnji ploščadi v Moskvi. Zarotniki so mislili otvoriti ogenj na tribuno, na kateri je imel govoriti Stalin, iz oken petnadstropne hiše, ki se nahaja naravnost nasproti mestu, kjer je bila postavljena tribuna.

Zopet vladna kriza v Španiji

Gil Robles stopa vedno bolj na vodilno mesto v državi

Pariz, 29. decembra. c. Iz Madrida prihajajo vesti, da je notranje-politični položaj v Španiji znova zelo zapleten. Lerrouxu se namreč ni posrečilo izvesti rekonstrukcije vlade v tistem smislu, kakor je to hotel. K temu pa je pristopila še nova težava, ki bo najbrž pokopala Lerrouxa in njegovo vlado. Špansko sodišče je namreč izpustilo iz ječe bivšega ministrskega predsednika Azano in pa levičarskega poslanca Beloa, ki sta bila oba obtožena, da sta sodelovala pri uporu katalonske vlade v Barceloni. Zaradi tega odloka sodišča je nastalo silno veselje pri vseh levičarjih. Desničarske stranke pa so silno nejevoljne in zahtevajo, da vlada poseže v to zadevo.

Za danes sicer ni bila predvidena nobena seja vlade. Sinoči pa, ko se je zvedelo za sklep sodišča, so zastopniki Roblesove stranke v vladi zahtevali izredno sejo ministrskega sveta za danes zjutraj. Na tej seji je baje prišlo do velikega prepira. Uradni komunisti pa sporoča, da je na tej seji pred-

sednik vlade Lerroux ponudil zunanje ministru Vasconcelosu. Ta pa je resor zunanjega ministrstva odklonil. S tem Lerroux ni pomiril niti desničarjev, uspel pa tudi ni v rekonstrukciji svoje vlade. Po seji je Lerroux sprejel častnike in jim na vprašanja glede Azane in Beloa odgovoril: „Naša vlada vlada in ne dela pravice! Sedaj grem k osebnosti, ki je za to odgovorna.“ Nato se je odpravil v palačo k predsedniku republike in mu poročal o položaju svoje vlade.

Tempov dopisnik javlja svojemu listu iz Madrida, da je padee Lerrouxove vlade treba pričakovati v najkrajšem času. Dopisnik pravi, da je Lerroux svoje delo opravil in je sedaj treba, da prepuusti vodstvo španske politike listemu možu, ki ima večino v Španiji za seboj. To pa je danes brez dvoma Gil Robles. Neverjetno je, kako je vpliv tega mladega politika v Španiji narastel. Njegova vlada bi popolnoma odgovarjala trenutnemu razpoloženju španskega naroda.

Spopadi med Rusi in Afganci

London, 29. dec. b. Poroča se, da je v sovjetskem Turkestanu v bližini afganistanske meje prišlo do hudih krvavih spopadov med rdečo armado in muslimanskimi kmetovalci. Kmetje niso hoteli prodati žito in so zapodili državne organe. Pozneje so državni uslužbeneci prišli po žito z vojaštvom, ki je z največjimi težavami obvladalo kmete, ki so se medtem organizirali in uprli z orožjem in orodjem v roki. Stevilni kmetje so pobegnili čez mejo v Afganistan.

Teroristi tudi na Japonskem

Tokio, 29. dec. c. Policija je tukaj odkrila zelo obširno teroristično zaroto. V zaroto so zapleteni predvsem delavci, ki pripadajo anarhističnim skupinam. Ti zarotniki so imeli namen, da izvršijo atentat najprej na finančnega ministra, nato pa bi pobili še vse vodilne japonske kapitaliste.

Prebivalstvo Gradišanske

Dunaj, 29. dec. b. Komistja za popis prebivalstva, ki se je pričelo 22. marca letos, je končala svoje delo. V odstotkih izraženo je Nemcev 80,6, Hrvatov 15, Madjarov 3,3, oiganov na 1,4%. Po veri je 85% katoličanov, 13% protestantov, ki so izključno Nemci, ostali pa so židje in brezverci.

Vsakdo zadovoljen!

Pridite, izberite pri nas blago za oblačila za zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbero oblik, površinami in sukenj ter z nizkimi cenami.

Drago Schwab, Ljubljana

Aleksandrova cesta.

Zarota pa je bila odkrita in je že maja meseca bilo 45 glavnih krivcev ustreljenih, drugi pa so bili poslani v koncentracijske taborne na sever.

Druga teroristična skupina je bila sestavljena iz dijakov moskovske šole za umetnost. Ti so bili izdelali načrt, da Stalina ubijejo z bombo. Tudi ta zarota je bila odkrita in je bilo 30 mladih ljudi ustreljenih.

Kje je resnica

Tudi obtožnica, ki smo jo čuli po radiu, govori o takem načrtu, kolikor se tiče sedanjih obtožencev, in pravi, da je bilo domnjeno, da bi se po streli na Kirova začela revolucija proti obstoječemu režimu najprej v Moskvi, potem pa po vsej Rusiji. Če bi se atentat na Kirova, ki se je, kakor znano, izvršil v palači Smolny, bil ponesrečil, je bilo določeno, da bo Kirova ustrelil Sacki, in sicer, ko bi se bil Kirov iz Smolnega vrnil na svoje stanovanje. Za Kirovom bi bili imeli pasti Stalin, Molotov in Kaganovič, ki jih smatra za sestre sedanjega režima.

Težko je kontrolirati, kaj je resnice na tem, da so zarotniki bili v zvezi z nekim inozemskim generalnim konzulom, s katerim je brez dvoma mlajši generalni konzul Nemčije v Leningradu. Tukaj se zdi, da je radiobobnožnica režima goli plod tendence, da bi se zarotniki spravili v zvezo, z antikomunističnimi tendencami ruskih emigrantov v inozemstvu, ker obtožnica v tem oziru razen trditve, da je dotični generalni konzul izročil Nikolajevu 5000 rubljev, ne navaja prav nobenih dokazov. Pa tudi notranji razlogi govorijo proti tej trditvi režima, ker si je nemogoče misliti, da bi bili taki prvobitniki boljševiške revolucije, kakor so Zinovjev, Kamenjev, Mjasnikov in Sosicki, imeli kakršnegakoli opravka s takozvanimi reakcionarnimi elementi. Gotovo je, da bi bil režim že zdavnaj pomelel s to opozicijo, če bi bila obstajala le najmanjša slutnja, da so v zvezi z inozemstvom. To bi bilo čudno tudi že zaradi tega, ker gre opozicija leningrajske mladine proti Stalinu tudi zaradi tega, ker je, kakor pravijo, „izvođenel Ljeningov program in ker hoče svojo marksistično limonado vsiliti ruskemu narodu s krvavim terorjem“. W. R.

Obsodba

London, 29. decembra. b. »Daily Express« poroča, da se je končala razprava proti morilec Kirova, Nikolajevu in tovaršem. Obsodba bo predložena Stalinu in se bo razglasila šele po izvršbi obsodbe. Isti list poroča, da bosta Zinovjev in Kamenjev izgnana v Severno Sibirijo. Dopisnik »Daily Telegraph« pa trdi, da sta bila Zinovjev in Kamenjev že večeraj, torej v petek, 28. decembra, zjutraj ustreljena. Sovjetska vlada o usodi obtožnih zarotnikov neče izdati nobenega poročila.

... neznankam

Moskva, 29. dec. c. Danes zjutraj so se sicer razširile vesti, da sta bila Zinovjev in Kamenjev že usmrčena. Kmalu nato pa so se te vesti zanikale in se je zvedelo, da sta bila oba voditelja opozicije pred dvema dnevnoma odpravljenoma neznankam. Proces proti zarotnikom je popolnoma tajen. Zato je naravno, da se širijo najbolj fantastične vesti.

Med Parizom in Rimom

Pogajanja v megli...

Kaj dela v Parizu dunajski župan Schmitz

Rim, 29. dec. b. Zanimivo je, da fašistični tisk posveča posebno veliko pozornost obisku dunajskega župana Schmitza v Parizu. Pričakuje se namreč, da ga bodo sprejeli tam trije glavni možje Francije Lebrun, Flandin in Laval. On je znan francofil in ga smatra avstrijska vlada kot najbolj prikladno osebo, da raztolmači francoski vladi življenjske potrebe in interese avstrijske republike. Dr. Schmitz je bil v bivši Dollfusovi vladi aktivni minister, ki je delal na to, da si za notranje politično in gospodarsko ureditev Avstrije pridobi simpatije Francije. Fašistični tisk upa, da bo dr. Schmitz sedaj lahko prepričal francoske uradne kroge, da dr. Schuschniggova vlada in korporativno predstavnstvo ne moreta iti po drugi poti kot sedaj, ker je ta pot za ohranitev Avstrije kot samostojne države neobhodno potrebna in je bil skrajni čas, da se je zamenjalo staro demokratsko državno ureditev z novim fašističnim korporativnim režimom. Razen tega trdijo fašistični listi, da bo dr. Schmitz podrobno orisal francoskemu zunanjemu ministru Lavalu sedanje stanje v Avstriji in srednji Evropi ter bo pri tem povdaril, pomen francosko-italijanskega sporazuma.

Rim, 29. dec. b. »Lavoro Fasista« čuje, da je dala nemška vlada te dni šele prvič pisмено jamstvo avstrijski vladi, da je avstrijska legija v Nemčiji končno razpuščena. Doslej so vsa ta jamstva od strani berlinske vlade bila le pisмено izrečena. Trdijo se, da Avstrija ni pripravljena sprejeti mednarodnega pakta, ki bi jamčil avstrijsko neodvisnost, če bi ta pakt razen štirih veselel, namreč Nemčije, Velike Britanije, Francije in Italije podpisale tudi države Male zveze. Razlog odklonitvi jamstva, ki naj bi ga dale Avstriji tudi države Male zveze, vidi »Lavoro Fasista« v tem, da dostojanstvo Avstrije ne dopušča, da bi sprejela za ohranitev svoje neodvisnosti jamstva od onih držav, ki so preje pripadale Avstriji.

Pariz, 29. dec. b. Kakor poroča jutranji tisk, je poslal francoski zunanji minister Laval že suoi

odgovor šefu italijanske vlade Mussoliniju na njegove zadnje predloge. Odgovor Lavalu vsebuje nove predloge od sirani francoske vlade. Ti predlogi se smatrajo kot zadnja poteza v sedanjih pogajanjih in če jih Italija ne sprejme, bodo razgovori brez dvoma za gotovo dobo prekinjeni. Na vsak način je sedaj od stališča, ki ga bo zavzel Mussolini do francoskih predlogov, odvisno tudi Lavalovo potovanje v Rim, ki bi se imelo po dosedanjih načrtih izvršiti 2. januarja 1935. Če pride do Lavalovega obiska v Rimu, se bo zadržal tam tri dni. Prva dva dneva bo posvetil pogajanjem s šefom italijanske vlade, tretji n pa bo obiskal papeža Pija XI.

Laval v Rimu 2. januarja, če...

Pariz, 29. dec. c. Francoski zunanji minister Pierre Laval je danes že zgodaj zjutraj začel z delom. Še enkrat je proučil ves material francosko-italijanskih pogajanj in prečital nato še enkrat predloge, ki so bili ponoči poslani Mussoliniju. Pierre Laval hoče, da pride pri pogajanjih z Italijo čimprej na jasno. Zato je noti, ki je bila nocoj poslana v Rim, dodal željo, da bi Mussolini še tekom današnjega dneva odgovoril, če sprejme zadnje francoske predloge ali ne. Če jih sprejme, potem bo Laval v sredo, 2. januarja, zvečer odpotoval v Rim na tako dolgo pričakovani sestanek z Mussolinijem.

Kakor se izve, je nocojšnja nota, ki je bila poslana v Rim, vsebovala zadnje koncesije Francije Italiji glede politike v srednji Evropi. Glede garantne pogodbe med državami sosedami Avstrije je v teh predlogih vnesena ta sprememba, da ni nujno, da bi to pogodbo podpisali tudi Madjarska in Nemčija. Obema bi bil pristop mogoč kasneje, ko bi Italija razstila svoje odnosaše do Madjarske in Nemčije. Pač pa je Laval v tej svoji noti izrazil željo, da bi to pogodbo podpisala tudi Romunija in bi tako garantirala avstrijsko neodvisnost tudi Mala zveza kot celota.

Zločinski napad v Srakovljah

Brezposelni potepuh streljal na kmela Štularja

Ljubljana, 29. decembra.

Danes popoldne med 2. in 3. uro je prišel k posestniku Štularju Tomažu, po domače Brezarju, v Srakovljah pri Kranju, ki je po vsej okolici znan in priljubljen kot zelo marljiv mlad gospodar, mlajši, okrog 26 let star in Štularju nepoznan moški. Izjavil je, da je brezposeln, brez vsakih življenjskih sredstev, in je mladega gospodarja prosil za podporo. Štular mu je ljubeznivo odgovoril, naj gre raje delat, ker je mlad in zdrav, in dela tudi sedaj še ne manjka za onega, ki ga iskreno išče, posebno pa za tiste, ki so mladi in zdravi. Nato je neznan brezposelni prosilec potegnil iz žepa revolver in ga nameril na Štularja, ki je krenjo takoj opazil in ga zgrabil za roko. Zločinec je revolver sprožil in krogla je šla skozi Štularjevo roko. Neznane je nato pobegnil. Napadeni, ki mu je kri v moč-

nih curkih tekla iz rane, je odhitel za napadalcem, ki pa se mu je posrečilo izgubiti se v bližnjem gozdu. G. Štular si je za silo obvezal roko in takoj odšel v Kranj k zdravniku, ki pa mu je rekel, da mu ne more pomagati, ker je ostala krogla v zapestju in jo more odstraniti samo operacija. Štular se je odpeljal v ljubljansko bolnišnico.

Hiša pri Brezarju stoji na bolj samotnem kraju in ni čuda, da jo je izbral ta zločinski potepuh, ki je računal s tem, da bi z ubojem gospodarja potem lahko mirno oropal hišo in pobegnil.

Ponovno opozarjamo občinstvo, naj bo zelo previdno, kadar ima opraviti s postopači. Javno varnostno oblast pa prosimo, da gre v teh težavnih časih ljudem, posebno v podeželju, kolikor mogoče na roko, da se bo čutilo varno.

Koliko denarja smejo vzeti seboj potniki, ki gredo v inozemstvo?

Belgrad, 29. decembra. AA. Nekatere obmejne carinarnice dovoljujejo potnikom, da nesejo s seboj devize in valute, nabavljene na podlagi pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, samo enkrat na mesec. Toda pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami v inozemstvo ne določa, da se smejo potnikom prodajati devize in valute v inozemstvo samo enkrat na mesec. Zato bodo v zvezi s to določbo pravilnika carinarnice prokušale potnike s tujimi plačilnimi sredstvi na podlagi pravilno zabeleženih zneskov v polne dokumente, in sicer ne glede na to, kolikokrat potnik potuje iz naše države. Če bi se pojavil sum, da se ali ono potovanje vrši izključno z namenom, da se izigrajo devizno-valutne določbe, bodo carinarnice o tem takoj obvestile oddelek za državno računovodstvo finančnega ministrstva.

Luksuz - za gospodarske zadruge

Belgrad, 29. dec. Kmetijski minister je sestavil seznam luksuznih predmetov za gospodarske zadruge in njihove zveze, navedene v točkah 7 in 8 čl. 76 zakona o neposrednih davkih. Za luksuzne predmete se bodo po tem seznamu smatrali v zmislu čl. 11 zakona o neposrednih davkih, vsi tisti predmeti, navedeni v raznih odlokih finančnega ministra, na čigar promet se pobira luksuzni davek, razen finih sirov domačega pridelka. Te sire smejo zadruge prodajati, ne da bi izgubile pravico do oprostitve od družbenega davka. Pri predmetih, kjer je za kvalifikacijo luksusa odločilna cena, se bo pod cene razumela uvozna cena oziroma prodajna cena domačega pridelovalca.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. dec. m. Prometni minister ing. Vujić se je suoič odpeljal s svojim kabinetnim ing. fkom na inspekcijo v področju subotiskega železniskega ravnateljstva.

Belgrad, 29. dec. m. Po zatrijevanju poslanskih krogov se bo narodna skupščina verjetno sestala dne 3. januarja. Na tej seji bo po mnenju poslancev vlada podala svojo deklaracijo. Nato bi se pa skupščinske seje zopet odgodile.

Belgrad, 29. dec. m. Za pristava v VIII. skupini je napredoval na kmetijski ogledni in kontrolni postaji v Ljubljani Ivan Kranjc, dosedanjí uradniški pripravnik.

Rudarska stavka v Angliji

London, 29. dec. c. V premogokopni industriji je prišlo do težkega spora v področju Lancashira. 5000 rudarjev je stopilo v stavko, ker podjetniki niso hoteli priznati onih zaupnikov, ki so si jih delavci nedavno izbrali. Rudarsko ministrstvo je poslalo v področje komisijo, ki naj posreduje.

Šah

London, 29. decembra. AA. Drugi dan mednarodnega šahovskega turnirja v Hastingsu je zbudila veliko presenečenje zmaga sira Georgea Thomasa nad Capablanca, ki je po 24. potezi začel v brezupen položaj. To je prvič, da je kateri Anglež zmagal nad bivšim svetovnim prvakom.

„Edison Bell“ gramofone

nové gramofonske plošče

radioaparate

z garancijo najugodnejše kupite tudi na obroke pri

„Tehnik“ J. Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Smuči in oprema
po globoko znižanih cenah

Proračun Zagreba

Zagreb, 29. dec. b. Danes je bila seja proračunskega odbora zagrebačke mestne občine, na kateri se je določil proračun občine za l. 1935/36 na 224.823.404 Din. Proračun je za 16.626.523 Din nižji od lanskega. Istočasno je bilo sklenjeno, da se nadaljuje pričetja sanacija mestnih dolgov, ki znašajo vsega 185 milijonov dinarjev.

Proti „Velikemu Belgradu“

Belgrad, 29. decembra. m. Danes se je pred poslopijem notranjega ministrstva v Ulici Miloša Velikega zbralo okoli 500 kmetov iz belgrajskih okoliških občin, katere so bile s finančnim zakonom za proračunsko leto 1934-35 priključene belgrajski mestni občini. Kmetje iz teh občin prosijo predsednika vlade, nadalje notranjega in finančnega ministra, da bi se vsem tem občinam zopet vrnila prejšnja samostojnost in da bi se izločile iz področja belgrajske mestne občine. Kakor znano, je bilo s 1. aprilom 1934 priključenih belgrajski mestni občini 14 okoliških vaških občin.

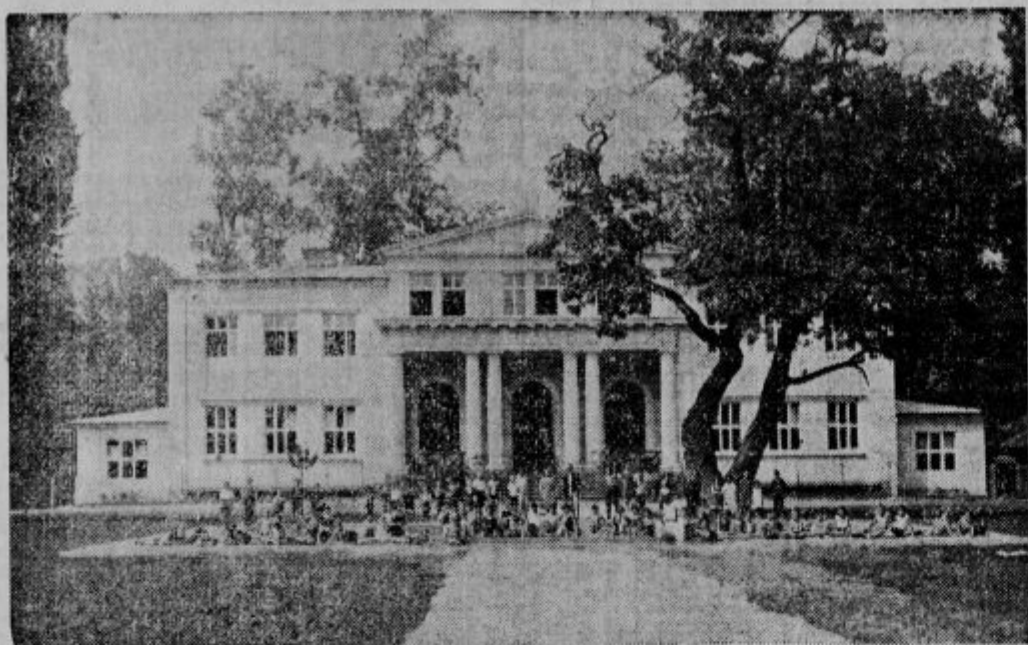
Važno za izvoznike v Nemčijo

Belgrad, 29. decembra. AA. Nemška vlada je izdala z veljavo od 27. decembra t. l. tele omejitve: 1. pošiljke iz Nemčije v inozemstvo se morajo frankirati do izstopne nemške obmejne postaje; 2. pošiljke iz inozemstva v Nemčijo in pošiljke, ki gredo tranzitno čez Nemčijo, se morajo frankirati vsaj do vstopne nemške obmejne postaje; 3. naknadna navodila glede frankiranja pošilk niso dovoljena. Te določbe ne veljajo za pošiljke, ki so že na potu.

„Gospodarsko-finančni odbor ministrov“

Belgrad, 29. dec. AA. Ministrski svet je sklenil ustanoviti gospodarsko-finančni odbor ministrov pod predsedstvom finančnega ministra. V ta odbor pridejo ministri vseh gospodarskih resorjev. Odbor bo delaval po dosedanjem pravilniku z neznatnimi izpremembami.

Mladinsko skrbstvo v Mariboru

Industrijalizacija, racionalizacija, skrb za vsakdanji kruh, kriza, nujna zaposlitev mater v obrti in industriji, — vse to prinaša s seboj in je v tesni zvezi z mladinskim skrbstvom. Saj mora to skrbeti za zboljšanje mladine, mora pa skrbeti tudi za osirotele otroke, da niso prepuščeni samim sebi. Naloga mladinskega skrbstva je, da daje dobro dnevno zavetišče in dnevno vzgojo otrokom, ki niso tako srečni, da bi njihove matere mogle v družinah, kjer bi mogle matere posvetiti vso skrb samo njim, imajo pa zato vseeno enako pravico, da postanejo enakovredni člani človeške družbe, brez ozira na to, ali so se rodili v revščini ali bogastvu, v sreči ali žalosti in obupu.

Socialno skrbstvo mora pomagati tudi onim nesrečnim, ki se te svoje nesreče niti še ne zavedajo, kar jim ne more dati dom, to jim mora v čim večji meri dati splošnost z mladinskim socialnimi ustanovami. Naša severna prestolnica Slovenije je mogoče v tem pokazala zelo lep vzgled, po kakšni poti moramo hoditi, četudi seveda še ni vse idealno. Mnogo je še treba dela, velike so še naloge!

Banovinski dečki dom, mestni mladinski dom z internatom, dnevno zavetišče, dečja postaja, kolonija šolskih sester: tu živijo, tu rastejo, vodstvu teh zavodov in ustanov so zaupani oni, ki so pri krajsini v družinski ljubezni vsled socialne ureditve današnje družbe.

Rešeni propadov

Koroševa cesta v Mariboru je na severnem delu mesta, že skoraj na periferiji, med drevjem in zelenjem. Vile stojijo tu, še nezazidane parcele čakajo. Toda na koncu te ceste je polno življenja. Ob lepem vremenu pogledimo tja; razposajeno, veselo vpije, otroško peje, kričanje pri igrah, zunajni znaki otroškega brezskrbnega življenja! Mladinski dom je tu z dnevnim zavetiščem. Okrog 130 otrok je navadno tu, tu se razveseljujejo, tu zadržijo, tu je njihova mladost, tu se ne zavedajo, da imajo nekateri njihovi tovariši z lepšimi cvetlicami postlano mladost. Taki so med njimi, ki imajo »uniformo«, še se prav nič ne zavedajo, kaj znači to, pa so že »izenačeni«, mogli bi pa biti veseli, tu je to »izenačenje« izjemoma v dobrem smislu. To so otroci, ki živijo stalno v zavodu. Pa so med njimi tudi »civilisti«, otroci so to, ki pridejo v zavod samo čez dan. Ne vidi se jim, da so iztrgani iz družine, kakor doma se počutijo.

In tisti, ki so v internatu, se morajo že v zgodnji mladosti priučiti internatskemu življenju. Ne more se reči, da to življenje ne bi bilo po svoje lepo in tudi zanimivo, je pa gotovo, da je prenamo individualno, nima tiste domače toplote, ki jo daje samo družina. Ze ob šestih zjutraj se začne »dan«, dopoldne je navadno po 4 ure pouka, popoldne pa dve, vmes igranje in učenje, ob osmih je »dan« za te naše male končan, potopijo se v krajšeto sanj. Poleti imajo seveda tudi počitnice, več je takrat prostosti, bazen z vodo na vrtu jim je igrišče.

Ni to družina, ni prave ljubezni staršev, vendar pa moramo vseeno reči, da dobijo tu otroci vzgojo, kakor jo vedno niti otroci v družinah nimajo. Navajanje k redu in snagi že od mladega, razvedrilo ob svojem času, učenje, kakor je primerno razvojni dobi, to bi bile na vsak način dobre in sončne strani zavetišča. Tudi dolgočasno ravno življenje v zavetišču ni, igre se vrstijo: odbojka, rusko kegljice, skupinske igre, žoga, balinanje, v poletju kopanje, ob slabem vremenu šah in še nismo povedali vsega. Tudi knjižnica je v zavetišču: sami mladinski spisi, slikanice in ilustracije. Kaj to pomeni, da dobijo že otroci primerno knjigo, doživljamo in moremo videti vsak dan. Koliko bi bilo manj prevar in razočaranj staršev, koliko lažja bi bila vzgoja, koliko bi bilo manj procesov, če bi znali poskrbeti, da dobijo otroci in dobi mladina primerne knjige. Ni toliko kriva mladina, več, mnogo več so krivi oni, ki ji zavestno nudi knjige, iz katerih se navzlic jejo naukov, ki jim niso nikdar v korist, mnogokrat pa v škodo.

Za red in snago je dobro poskrbljeno. Vsak gojenec ima tri letne in tri zimске oblake: drugače je običen v šoli, drugače doma in na igrišču, za nedeljo pa ima seveda vsak gojenec »mašni gvan«.

30 najbolj zapuščenih jih dorašča danes v zavetišču, vsi bodo postali dobri člani človeške družbe, vsaj tako moremo pričakovati. So med njimi, ki so stari šele 7 mesecev, so pa tam tudi že poldorasi fantje, 16 let že štejejo. Tudi 10 deklic je med njimi. Da je vzgoja pri tej tako različni starosti težka, je umljivo.

Rešeni ceste...

Pa so otroci, ki imajo starše, imajo dom. Toda ta dom je hladen, zapuščen. Nima časa mati, še manj oče, da skrbi za vzgojo otrok, dnevne skrbi so prevelike, skrb za kruh prvo. Mora iti oče, v tovarno, mati hodi od hiše do hiše, pospravlja tu, pospravlja tam, otroci bi bili prepuščeni sebi, brez nadzorstva, brez vzgoje, brez moralne opore bi stoptli v življenje. Na te — okrog 100 jih ima prostora — misli vodstvo mestnega zavetišča. Zavetišče jim nadomešča starše, daje jim hrano, nadzorstvo in šolo, zjutraj prihajajo otroci tja, zvečer zapustijo ta svoj drugi, pa skoraj pravi dom in se vračajo k materi, ki vsa zmucena pride z dnevnega dela.

Kaj pravi upravitelj zavetišča

Zaskrbljen, sključen nad kupom računov, za katere le težko dobi kritja, pa polno prošnji, ki bi jih rad ugodno rešil, pa ne ve načina, kako: to so največje dnevne skrbi. Prijazen je, ves ljubezniv, kadar govori z otroci, ves zaskrbljen, ko je sam. »Vidite, premalo se brigajo za zavetišče. Koliko je Mariborčanov, ki komaj vedo, da je na Koroševi cesti enonadstropna stavba, kjer najde toliko mariborskih otrok svoj drugi dom. In koliko jih je, ki imajo razumevanje za zavetišče, koliko jih je, ki sploh vedo, kakšen namen ima tako zavetišče in kako važno nalogo vrši? V pritličju tega doma je velika jedilnica, radio razvešuje otroke med jedjo. Na vsaki strani jedilnice je učna soba dnevnega zavetišča. Poleg vzorno urejene kuhinje je lepo urejena delavnica za deška

Za soboško gimnazijo

Nekateri bivši ravnatelji in profesorji, ki so dalje časa službovali v Slovenski krajini ter so se s posebno ljubeznijo poglabili vanjo, so podali o svojih vtisih in o potrebi soboške gimnazije nekaj misli. Hvala jim!

Dr. Janko Lokar

Odkar sem služil v Prekmurju, ne obstoji zame nikak dvom o potrebi popolne prekmurske gimnazije. Delo zanjo pa ni lahko in ga otežuje med drugim to, da je večini med nami ta od naših slovenskih apostolov blagoslovljeni kosček naše zemlje radi prejšnje pripadnosti k madjarskemu delu bivše avstro-ogrske države skoraj manj znan, kakor kak drug del evropske celine.

Po nepotrebnem so pred dobrimi desetimi leti radi svojih osebnih ozirov skušali nekateri še bolj zamotati vprašanje soboške gimnazije s tem, da so prizorili močno agitacijo za meščansko šolo v Soboti, češ, da ljudstvo gimnazije ne mara, in so se s podobno vlogo obrnili celo na naš dvor. Kdor pozna Prekmurje, ve, da Sobotna ne prenese dveh srednjih šol, ampak samo eno, in ta bodi popolna gimnazija. V tem smislu je takrat tudi padla odločitev po nemali zaslugi tedanjega poslanca g. Klekla.

Za popolno gimnazijo v Soboti govore politični in kulturni momenti. Na tem mestu hočem poudariti samo nekaj, o čemer se doleje v javnosti ni govorilo: za časa svojega prekmurskega službovanja sem opazil precejšnji prepad med domačim ljudstvom in med »prišlekci«, ki se ni bil odprl po krivdi Prekmurcev. Prišel sem takrat do prepričanja, da more k popolnemu zedinjenju z nami privesti prekmursko ljudstvo le domača inteligenca. Da bo pa ta jugoslovanstvo vzgojena in umerjena, za to naj skrbi popolna gimnazija v Soboti, ki ima že sedaj lepo poslopje. Kar pa temu še manjka, naj čimprej uredi na svoje stroške ob banovinski pomoči prekmurske občine, da ne bo imela v tem pogledu državna uprava nobenih pomislekov, in da se olajša šolanje po izbrazbi stremočih, lahko vodljivih mladih Prekmurcev.

Prof. Simon Milač

Z odkritim veseljem se spominjam onih let, ki sem jih prebil v Slovenski krajini. To je svet, ki po prirodnih zanimivostih prav nič ne zaostaja za drugimi slovenskimi pokrajinami. Tukajšnje ljudstvo je pa za narodopisca v vsakem oziru prava zakladnica. Nikdar nisem imel vtisa, da sem v kazenski deželi Sibiriji, četudi soboške razmere niso bile za nas vedno najpovoljnejše.

Najvažnejši problem Slovenske krajine tvori šolsko in agrarno vprašanje. Še po 15 letih osvobojenja to ni rešeno. Posebno soboška gimnazija je prava pastorka. Le po privatni iniciativi je pred leti zlezla do popolnega zavoda, a se je samo dvakrat tam vršila matura. Radi splošne krize o zasebni viri ugasnili, pa je tako višja gimnazija v »Muro spadnola«. Slovenska javnost nosi veliko krivde na tem, ker se je doleje za to vprašanje vse premalo brigala. Meročajni faktorji bi pa morali vedeti, da je Slovenska krajina naša najbolj ekspanzivna postojanka in že iz eminentno nacional-

ročna dela. V prvem nadstropju je internat. Dve veliki spalnice sta tam, ena manjša, bolniška soba, umivalnica in kopalnica. Prelekt in skrbstvena sestra nadomestujeta poleg upravitelja starše. Tudi prelektu je to navadno nekako zavetišče. Diplomiran učiteljčnik je večkrat to, ki se je zatekel tu sem in čaka službe.

Pripoveduje upravitelj o »svojih otrokih«: Sirote so v internatu, njihovi starši so bili pristojni v Maribor ali pa so vsaj del časa tu živeli. Samo od dela so živeli, od roke do ust, in ko so umrli, niso mogli zapustiti svojim otrokom ničesar. Otroci so tu, njihovi starši ležijo v bolnišnici; komaj so zaslužili, ko so bili zdravi, toliko, da so preživeli svoje otroke. Samo mati ali samo oče še živi; ves dan mora delati, nima časa, nima sredstev, da bi skrbela za svoje otroke, zavetišče jim postane dom. Pa so še naprej družine z velikim številom otrok, dohodkov pa skoraj nobenih, zavetišče jih sprejme pod streho. Število potrebnih je veliko, sredstva pa mala, zelo omejena. Ni sicer vsota tako mala, saj daje mestna občina letno okrog 300.000 Din, toda kaj, ko so pa potrebe vedno večje.

Naj še o vzgoji pove upravitelj kar sam svoje mnenje: Priznam, ni vzgoja v internatu popolna, pomanjkljiva je, saj ne more nikdar nadomestiti prave vzgoje v družini. Gotovo je to samo nekako nadomestilo, toda v mnogih primerih zelo dobro nadomestilo. Saj ti otroci večinoma doma nimajo, manjka jim tistega družinskega skupnega življenja, ki izoblikuje človeka. Sicer pa si tudi tu večkrat pomagamo na ta način, da damo otroke v družinsko vzgojo, večkrat sprejme kaka družina tudi »naše« otroke za svoje.

Večjega pomena, kakor internat, je zavetišče. To rešuje otroke ceste, navadi jih dela. Šolski uspehi teh otrok so zelo povoljni, ne samo v ljudski šoli, tudi v meščanski šoli in v gimnaziji.

Tudi dečja postaja v zavetišču je velikega pomena. Večkrat se zgodi, da ta reši dojenčke gotove smrti, saj jih pobere skoraj na cesti.

Pomen in potreba mladinskih zavetišč in domov je iz tega razvidna. Seveda pa še obstoječe ustanove za Maribor ne zadostujejo. Predvsem je potrebno še dnevno zavetišče v Magdalenskem predmestju in v Melju. Prepričani smo, da obstoja za ustanovitve teh razumevanje, treba pa bo najti še potrebni sredstev. Tudi tem, ki niso sami krivi svoje usode, moramo preskrbeti boljše bodočnost.

nih in državno-političnih ozirov, da drugih ne omejam, zaslužijo popolno gimnazijo.

Kdor pobježi pozna razmere prek Mure, mora s simpatijami spremljati borbo ondotnega siromašnega ljudstva, zlasti mlade akademске generacije, za popolno gimnazijo. Zanje so dani vsi pogoji. Kje dobite na podeželesem srednješolskem zavodu samo v prvih štirih razredih do 250 dijakov, kakor jih izkazuje v zadnjih letih soboška gimnazija? Naravna inteligenca študirajoče mladine je dovoljna. Kljub težkim gospodarskim in socialnim razmeram, v katerih živi soboško dijaštvo, in jih po drugih slovenskih zavodih v taki obliki in takem obsegu gotovo ne poznajo, se vendar pri ocenjevanju ni popuščalo. Povprečni letni uspeh se je gibal okrog 65% pozitivnih in 35% negativnih. Če pomislimo, da v onem času niti nekatere mariborske niti ljubljanske gimnazije takih rezultatov niso dosegle, potem je uspeh za soboške razmere gotovo dovoljen. Tudi je pretežna večina soboških dijakov, ki so bili radi redukcije domačega zavoda prisiljeni oditi v druge šole, tam lahko shajala in pokazala prav zadovoljivo napredke.

Ob zaključku leta

Pariz, decembra 1934.

Leto se nagiba v ozkem krogu poslednjih dnevov... času inventarijev in bilanc.

Trgovci, industriji, javne uprave seštevajo dohodke in izdatke, ugotavljajo dobiček ali izgubo. Nato, s številkami pred seboj, presoajo vodstvo, z namenom, da ga izboljšajo.

Metoda je izvrstna. Da mnoge in velike prihranke, številne nauke; tudi vsak izmed nas jo uporablja v okviru svojega privatnega življenja. Ali bi jo vsaj moral uporabljati.

Razmišljajoč o teh dejstvih, sem se vprašal, če ravnavo tako tudi naše ustanove in Katoliške akcije: v svrhu kontrole materialne uprave in moralne aktivnosti. Posebno moralne aktivnosti.

Materialna bilanca da pač mnoge nauke: pomaga nam najti razne vire dohodkov in vire izgub; poišče nam postavke: rane, od katerih kapljajo sredstva itak vedno revne blaginje; bilanca dalje osvetljuje produktivne dohodke in neproduktivne izdatke; in izloča tako iz sence koristna razmišljanja... jih postavlja ob plamen jasnosti.

Poznam v Cité Universitaire akademski krožek, ki je s pomočjo tega retrospektivnega inventarja ugotovil presenetljiva dejstva; od proračunske vsote 12.650 dinarjev, je bil izdal v študijske svrhe stopdeset, ostanek pa je usahnul ob ekskurzijah, družabnih večerih itd. Stvar so enoglasno spoznali kot anormalno in sklenili napraviti v hiši red: črtali so predvidene izdatke, ki so imeli značaj ugodja, — in sestavili so koristen in zdrav program. — Ga med letom tudi izvedli!

Moralna bilanca posebno! Sestaviti to bilanco zahteva od nas vseh mnogo odkritosrčnosti in

Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk »skodelico kakao«. Posebno slasten in tečen je **Mirim kakao**, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo Din 1.-.

Prepričan sem, da bo soboška gimnazija postala eden naših najboljših srednješolskih zavodov, ko bo njen obstoj zasiguran. Ker se je v zadnjih časih nivo osnovnega šolstva v Slovenski krajini znatno dvignil, ni bojazni za dober naraščaj. Zato Soboti čimprej popolno gimnazijo, dobro opremljeno z učili in s stalnim profesorjskim zborom!

Rudolf Pregelj

profesor in vodja od 1921 do 1927

Učenci gimnazije v Soboti ne zaostajajo po svoji nadarjenosti prav nič za svojimi tovariši iz drugih zavodov; učni uspehi niso bili nič slabši kot drugod, posebno če se upoštevata, da je večji del učencev stanoval izven Murske Sobotne in se jih je nad 40 vozilo na biciklji v šolo. V zimskem času so morali pogosto napraviti to pot (do 12 km enosmerno) peš; zamud iz tega razloga skoraj bilo ni. Domače razmere so bile malo povoljne, večkrat niso imeli niti razsvetljave. Disciplina je bila prav dobra. V prvih letih zavodovega obstanka je delal dijakom težave tudi učni jezik. Pa je vendar rastle število učencev od leta do leta, le nesigurnost obstoja šole je naraščanje nekoliko zavrla. Materialno stisko je blažila »Dijaška kuhinja« (kot podporno društvo) in oba konvikta: Martinšče in Dijaški dom. Gimnazija v Murski Soboti se mora izpopolniti tudi iz nacionalnih razlogov, saj je Slovenska krajina odprta tujim vplivom z onstran meje kar v dveh strani.

Dr. Fran Sušnik

Ni aktivna Slovenska krajina za narod in državo ne z rudami, ne s šumami, ne z žitom; bila bi pa aktivna s talenti, stoletja zakopanimi, če bi jim bila dana polna rast v domači zemlji, tako nabrekli vsaj in drhteči od duhovne nosečnosti. Sedanja napol-vrtnarija jih toliko zbudi, da shirajo v otroški ekscitaciji.

Prof. Silva Trdina

Ko sem leta 1930 službovala v Murski Soboti, je gimnazija še imela višje samoupravne razrede. Višješolci so takrat tvorili tam središče vsega narodnega, kulturnega in družabnega življenja. In kakšni višješolci so to bili! Vsekakor jih ni krepila samo žalostna zavest, da je njihov obstoj borba na življenje in smrt; prepričana sem, da imajo ljudje iz zemlje, ki je še mlada in neizrabljena, največ poguma, moči in zdravja za življenje — kdo ima tedaj pravico, da jim ga odvzema?

Imena mnogih tedanjih višješolcev so se že de danes pomembno imenovala v našem javnem delu. Ne pustimo, da bi njihovi mlajši bratje in sestre ne mogli do letih pravice! Do teh pa jim more pomagati predvsem — popolna gimnazija.

mного optimizma! Povejmo tu predvsem, da ne gre za to, da sestavimo poročilo, okinčano z lepimi besedami: za občne zbere in školovske posete. Gre za to, da si jasno povemo, kaj smo napravili in primerjamo te rezultate s tem, kar je še vse treba izvršiti. Vse to s točno odkritosrčnostjo (Georges Duhamel jo imenuje: »Ena najlepših človeških lastnosti«), primerjajoč dobljene izdatke, z onimi prejšnjih let. Stresli bomo tako mnogo prahu s tajniških knjig; okostenele navade se bodo zrušile.

Da, vse res, toda! Toda manjka nam poguma, da povemo resnico, pa tudi nekaj v nas nam brani, da bi stoptli po tej sveže začrtani poti. Nočemo priznati zmot, neuspehov, nerodnih gest, branimo se polagati javen račun o naši aktivnosti.

Ce vse dobro ne gre, ni to naša napaka, kajne? temveč napaka onih, ki nas nočejo poslušati in ubogati...

Ta miselnost nosi v sebi pogubno zrno, je last ljudj dekadentnega duha; ni miselnost mož, ki živijo.

Pametna akcija zahteva jasnega pogleda; popolna zavest naštetih in mnogih drugih resnic, naj nas vodi v toli potrebnem delovanju: kujmo v sebi te lastnosti, saj jih mora imeti sleherni aktivni, pravi katolik.

Letna bilanca nam jasno pokaže pravo pot. Se bomo-li obotavljali, sestaviti jo?

II. Evharistični kongres v Ljubljani

Poziv našim odrom! V duhovni pripravi na II. Evharistični kongres v Ljubljani pripada našim gledališkim odrom važna in odgovorna naloga. Kakor naj bi to leto vse naše življenje in udejstvanje stalo pod vplivom presv. Rešnjega Telesa ter priprav na veliki evharistični praznik v Ljubljani, tako bi moralo zlasti delo naših gledaliških odrov tvorno sodelovati pri duhovni obnovi naroda. Zato prosimo vse voditelje odrov, da temu primerno usmerijo svoj letošnji repertoar. Zlasti bi bilo na mestu, da izpadejo to leto iz igerskega sporeda vsa zgolj plitki zabavi ali celo dvournim užitkom namenjena ordrska dela. Glede nasvetov za primerni spored in za delo v res evharističnem duhu se obračajte na založbo »Ljudski oder« v Kranju ali pa tudi na Pripravljalni odbor za II. Evharistični kongres, kjer posluje poseben odsek za gledališke prireditve.

Dol pri Ljubljani

Silvestrov večer priredi bojevnika organizacija ob 8 zvečer v cerkveni dvorani v Dolu, z izbranim sporedom pri pogrebnih mizah. Na sporedu je več veselih iger, polje in kupleti, na kar prijatelje zabave že dunes opozarjamo.

Pred velikim praznikom Dolenjske

Danes teden bo blagoslovljen smučarski in planinski dom Polževo

V nedeljo, dne 6. januarja bo imela Dolenjska s svojimi prijatelji velik praznik. Pri Sv. Duhu nad Višnjo goro dograjeni smučarski in planinski dom Polževo bo svečano otvorjen in izročen svojemu namenu. Dom bo blagoslovil knezoškof ljubljanski gosp. dr. Gregorij Rožman, znan kot vnet turist in prijatelj narave. Dom bo slovesno otvorjen ob 11.15, pred otvoritvijo ob 10.30 bo pa v cerkvi pri Sv. Duhu služba božja, ki jo bo opravil knezoškof gosp. dr. Rožman.

Pisati obširno o pomenu otvoritve naše nove postojanke belega sporta in turizma bi bilo odveč, saj se ga vsi dobro zavedamo. Z domom na Polževu odpira Dolenjska na stečaj vrata ne samo domačinom smučarjem in izletnikom, temveč tudi razvalenim gostom iz drugih krajev naše države

in tujcem. Vsak, kdor bo prišel na Polževo uživati lepoto narave in črpat nove moči za svoje delo, bo moral priznati, da je končno tudi na Dolenjskem prodorlo spoznanje, da je treba najprej ustvariti pogoje za tujski promet in šele potem s propagando privabljati tujce. Najboljša propaganda so udobnosti, ki jih moremo nuditi gostu. In udobnosti na Polževem ne manjka. O tem so se lahko prepričali vsi, ki so že bili tam. Storjeno je bilo vse, kar se da v naših tesnih razmerah storiti. Naj bi naša javnost, zlasti naš smučarji, izletniki in letoviščarji, pozdravila dograditev nove smučarske in planinske postojanke z enako ljubeznijo in razumevanjem za skupne interese, kakor so jo prijatelji Dolenjske gradili.

Prihodnjo nedeljo gremo torej na Polževo.

Ljubljanske vesti:

Kruh, meso, vino v letošnjem letu

Ljubljana, 29. decembra.

Velik del dohodkov prejema mestna občina od trošarin in užitnin na živila. Užitnina je uvedena že nekaj let prav na vsa živila in skoraj na vse potrebščine, ki jih uvažajo v Ljubljano. Zaradi užitnine je zadnja leta tudi možna predvsem natančna statistika, koliko Ljubljana porabi. Sedaj ob koncu leta bi bilo prav, ako bi postregli našim bralcem s številkami za vse leto nazaj. Žal pa to ni mogoče, ker dohodarsveni urad, ki pobira užitnino in trošarino ter vodi obračun o ljubljanskem uvozu, te statistike zelo skrbno izdeluje in traja po navadi več tednov, preden je obračun za vse leto zaključen. Da pa bodo imeli Ljubljanci vsaj približno vpogled v številke, koliko zaužijejo in popijejo ljubljani jedi in pijače, podajamo tukaj številke o ljubljanskem konzumu za prvih 11 mesecev. Ti računi so bili pravkar zaključeni. Skoraj točno bo zadel tisti, ki bo dodal naslednjim številkam še po eno enajstino, pa bo imel točne podatke o celoletnem ljubljanskem konzumu.

Skoraj pri vseh živilih in pijačah opažamo, da konzum stalno pada. Ljubljanci so si letos še bolj trdno zadržali želodce kakor prejšnja leta. Padec je občuten zlasti pri alkoholnih pijačah, pa tudi pri konzumu kruha in drugih živil. Vazhen vzrok za to je tudi v tem, ker ni bilo letos velikih javnih del in je bilo v mestu le malo delavcev, ki so prišli od zunaj.

Glavna hrana je še vedno kruh. Moke je Ljubljana uvozila v prvih 11 mesecih 7.212.474 kg, to se pravi, da je prišlo na vsakega Ljubljancina,

še računamo tudi otroke, po 120 kg. Na leto torej zaužije vsak Ljubljane 132 kg moke v najrazličnejših oblikah. Svežega sadja je bilo v prvih 11 mesecih uvoženega 2.881.881 kg, na glavo 47 kg. Povprečno torej vsak Ljubljane pojé kakšnih 52 kg sadja na leto ali sedmino kg na dan. — Krompirja, zelja, repe, pese in podobne povrtnine je Ljubljana uvozila 3.000.000 kg, ali 50 kg na glavo, ali 55 kg povprečno na leto. To bi pomenilo, da povprečno vsak Ljubljane zaužije teh živil slabo šestino kg na dan. Suhih gob je Ljubljana uvozila 42.000 kg, kar ne pomenja na leto niti slabega kg na glavo.

Govedi je Ljubljana uvozila v prvih 11 mesecih 6845, in 14.688 telet. Zaklanih je bilo v Ljubljani 83 konj, težkih prašičev pa 16.996. Temu bi bilo treba prišteti še večje število majhnih prašičkov, ki v teh številkah niso vpoštevani. Mеса je Ljubljana uvozila lani 110.679 kg. Koliko pride na leto povprečno na glavo mesa in masti, je seveda težko izračunati. Cenijo, da pride mesa kakšnih 35 kg na glavo, masti pa 10 kg. Včasih je Ljubljana pojedla mnogo več konjskega mesa kakor sedaj, temu pa je vzrok nizka cena drugemu mesu.

Vina je Ljubljana popila v prvih 11 mesecih 2.916.000 litrov, kar bi se reklo približno 58 litrov na osebo, včevši seveda tudi otroke. Kolikor ga nekateri manj popijejo, že poskrbe drugi, da se statistika ujema. Povprečno pa Ljubljanci spijejo na leto 64 litrov vina na glavo. Konzum piva je letos tako zelo padel, da sploh ni vredno govoriti o njem. Malinova je Ljubljana v prvih 11 mesecih popila približno 14.000 litrov.

neha nastopa in prijaznih besed teh nenavadno spretnih obiskovalcev.

• Vse tovaršice in tovariši pokojne učiteljice gdne Marije Marinko so vabljeni na pogreb, ki bo danes, dne 30. decembra ob 2 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice. — Solško upraviteljstvo v Mostah.

• Vsi delodajalci, ki morajo po členu 100. zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbeniki davek v davčnih znamkah, se pozivljajo, da predložijo tekom januarja 1935 podpisani davčni upravi v pregled knjižice uslužbenškega davka za vse svoje nameščence. Iz knjižice mora biti razvidna plača uslužbenec v letu 1934 ter zneski odtegnjenega uslužbenškega davka ter 1% izrednega doprinosa. Proti službodajalcem, ki ne predložijo knjižice uslužbenškega davka v pregled, se bo postopalo po določilih člena 134. oziroma v primerih davč. utaj po členu 142. zakona o neposrednih davkih. Vsi delodajalci se opozarjajo na zakon z dne 20. decembra 1930 (Službeni list 27. IV. iz 1. 1931 z dne 15. januarja 1931) o davku za neoženjene moške osebe. Podrobnejša navodila glede uslužbenškega davka in davka na samce so razvidna iz razglasov na uradni deski v prostorih davčne uprave ter na deski mestnega poglavarstva.

SIEMENS PRODAJA TUDI NA OBROKE

RADIO TELEFUNKEN

aparate iz prve lastne prodajalnice

Telefunken „MARSCHALL“

super prejemniki za vse dolžine valov s fading kompenzatorjem

Din 6.200 —

JUGOSLAVENSKO SIEMENS d. d., Ljubljana, Tyrševa 1 a/II.

Zastopnik za Maribor: RADIO STARKEL, Trg Svobode

• Rokodelski oder vprizori dne 1. januarja 1935 ob pol 8 zvečer novo božično igró »Henrik, gobavi vitez«. Delo je napisal Ksaver Meško ter vdahnil vanj toliko miline in prave ljubezni, da bo brez dvoma všeč vsakemu, še tako razvajenemu gledalcu. Pa tudi igralci so storili vse, da bo vprizoritev dosegla čim boljši uspeh. Predprodaja vstopnic se vrši dne 1. januarja od 10—12 popoldne v društveni pisarni, Komenskega ulica 12-I.

Najlepše
ZIMSKE SUKNJE
J. Maček, Aleksandrova c.

• Silvestrovanje v operi. V ponedeljek, dne 31. 1. m. se poje v operi ob 21 opereta pri Belem konjčku. Na koncu II. dejanja nastopi kakor pri premijeri tega dela g. Julij Betetto in zapoje slovensko narodno s spremljevanjem orkestra. Po daljšem presledku nastopi ta večer v svoji znani vlogi tudi g. Magolič, ki študira letos na Dunaju. Opozarjamo na to predstavo na Silvestrov večer v operi. Začetek točno ob 21.

• Zahvala. Za krasno diplomó ob 40 letnici mojega obratovanja izrekam svojim stanovskim tovaršim, slaščičarjem in medicarjem, iskreno zahvalo. — Terezija Novotny.

Kakor vsako leto
bo tudi letos najlepše
silvestrovanje pri Slamiču

• Cenejšje meso. Znano je, da je cena živini v pozni jeseni, kakor običajno, znatno padla, kljub temu pa mesarji niso znižali cen mesa. Zadruga je sklenila, da njeni člani ne morejo znižati cen, ker je prometni davek zelo velik, kar je nazadnje deloma res. Kljub temu pa so zadnje dni nekateri mesarji v ostri konkurenčni borbi le znižali cene mesa, in sicer prvovrstnemu od 12 na 10 Din, drugovrstno pa od 10 na 8 Din. Mestno tržno nadzorstvo je se sedaj prepiralo, da ta cena v resnici odgovarja ceni žive živine ter je odločilo, da morajo vsi mesarji prodajati meso po tej ceni. Meso slabše vrste, kakor od vprežnih krav, pa je seveda še cenejše.

• Mezdno gibanje pri Strojnih tovarnah. Posredovanje Delavske zbornice zaradi meznega spora pri Strojnih tovarnah in livarnah se je večeraj izkazalo kot neuspešno, ker podjetje vztraja pri nameri, da odpusti od 300 zaposlenih delavcev okoli 100 ter je dejansko že odpustilo 18 delavcev. Delavstvo se je obrnilo večeraj na kr. bansko upravo s prošnjo, naj še ona posreduje, da se te redukcije ne izvedejo, pač pa naj se reducira delovni čas, ali pa naj se mere s strani podjetja omilijo.

• Kabel na Krekovem trgu. Ta teden so delavci mestne elektrarne položili na Krekovem trgu vzdolž Mahrove hiše električni kabel ter ga spojili s kablom, ki že teče vzdolž ulice Pred škofijo. Dosedaj je bil na Krekovem trgu položen le telefonski kabel.

• Davčne zavezance-obrtnike opozarja Obrtniško društvo v Ljubljani, da se lahko poslužujejo v davčnih zadevah društvene pisarne, Beethovnova ulica 10, pritličje levo. — Odbor.

• Predzna zvijaka »prodajalca žganja«. Na robu mesta se klati neki prebrisan slepar, ki na predznan način izvalja od svojih žrtiev manjše zneske denarja. Tako je prišel k neki gospe za Bežigradom in ji ponudil v nakup najboljše slivovke. S seboj je imel več zapečatenih steklenic. Iz ene ji je natočil vzorec najboljšega žganja. Gospa ga je pokusila in ker ga je spoznala kot dobro, je od prodajalca kupila eno dobro zamašeno slatinsko steklenico ter plačala zanj 28 Din. Gospa je mislila, da je napravila dober kup ter je steklenico spravila za primer, ako bi imela goste. Sama pa žganja ni pila. Ko jo je te dni nekdo obiskal, mu je gospa natočila iz steklenice slivovke, ter zraven omnila, da ima »nekaj boljšega«. Ko je gost dvignil šilce k ustom, je spoznal, da je v njej le čista voda. Slepar je podtaknil gospe steklenico s samo vodo. Občinstvo opozarjamo, naj bo pri takih kupčijah zelo previdno.

Tel 31-62 KINO KODELJEVO Tel 31-62

Danes ob 3, 5 in 8 vojni film
ZEMlja V PLAMENIH
(John Gilbert). — Ob 5 in 8 tudi
SEZONA V KAIRU
(Renata Müller, Willy Fritsch).

• Obsojena tatnica iz navade. Že 15 krat zaradi tatvine kaznovana Marija Kodrinova je bila pred malim senatom obsojena na 5 mesecev strogega zapora, ker je odnesla restavratorku Šterku v Ljubljani košaro čebule in krompirja, pol litra olja in 15 jajc ter neki ženski 45 Din gotovine. Obtoženka je tatvino zanimala in trdila, da je odnesla 15 jajc-klopotev na smetišču. Sodbo je sprejela.

• Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje dobavo cirká 40.000 kg bencina za potrebe mestnih uradov in podjetij za leta 1935. Pravilno kolokovane ponudbe z vsemi prilogi je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu do 14. januarja 1935 opoldne, kjer se tudi dobijo vsa tozadevna pojasnila.

• Vino - specialitetno - »Rizling« dobite pri Sotelskem, Gradišče 10.

• Gosilna pri »Tičku na Gričku« želi veselo novo leto! Nasvidenje na Silvestrovo. Po polnoči sveži golaž.

• Damske nogavice, volnene, svila flor in svila volna ter otroške, trpežne, ima trdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

• Zaradi preselitve — globoko znižane cene v manufakturni trgovini Petkosić, Stari trg 4, Ljubljana.

• Kopališče hotela »Slon« bo na Silvestrovo ves dan odprto. Parna kopet samo za moške. Na Novega leta dan pa bo zaprt.

Novoletna številká „Slovenca“

izide v torek zjutraj v zelo povečani nakladi.

Zelo primerna za objavo trgovskih in obrtniških priporočil.

Ne zamudite izredne prilike! Jutri je še čas!

Narodno-obrambno društvo Branibor

Naše narodno-obrambno delo je bilo po svetovni vojni osredotočeno v Družbi sv. Cirila in Meleoda, na drugi strani pa — in to v večji meri — v Jugoslovanski Matici. Letos pa smo dobili novo obrambno društvo »Branibor«. To ima glavni odbor v Ljubljani. Ta vodi vse delo, vodi tudi snovanje podružnic po vseh naših slovenskih krajih. Teh podružnic je dosedaj že 12, in to po različnih naših podeželskih trgih in mestih, med njimi je tudi ljubljanski.

Naloga te prevažne organizacije je v glavnem v tem, da skrbi, da nam ne iztrgajo našega naroda, našega slovenskega ljudstva predvsem v deželah onkraj meja Jugoslavije.

Po svetovni vojni smo doživeli krivico, da je le en del Slovencev — 1.100.000 — prišel v svobodno domovino Jugoslavijo, velik del pa izven nje. Preko 600.000 je naših rojakov na zapadu, nad 100.000 na severu, na Koroškem, in še drugih 100 tisoč jih je ostalo na Madjarskem itd.

Zanimanje za te rojake naj vzbuja naša narodna obrambna organizacija »Branibor«. Z njimi moramo sočustvovati, zanje moramo manifestirati ob primernih prilikah, za njihovo usodo se moramo brigati, saj so kri naše krvi. Zalostno izpričevalo bi si dali pred drugimi narodi, ako bi jih prepustili usodi. Poglejmo samo, koliko žrtvuje nemstvo, ki šteje 70 milijonov, za svoje rojake po vsem svetu! Nudijo jim moralno in bogato gmotno podporo. In oni lahko pogrešajo nekaj svojih rojakov, mi pa ne. Saj si s podporo nemških narodno-obrambnih organizacij osvajajo celo zemljo ob mejah v naši državi.

Iz vsega tega sledi nujno, da je naša dolžnost, da podpiramo tudi mi svoje ljudi v tujini. Sledi tudi, da podpiramo naše obrambno društvo »Branibor« v vsakem oziru, da pristopamo med njegove člane. Zato pozivamo rojake po deželi, da snujejo podružnice društva. Ljubljancina pa, da se odzovejo s pristopom, ko razpustimo v prvih dneh februarja članske pristopnice.

Kaj pa v Bohinju?

Tihó in mirno poteka življenje v našem bohinjskem kotu. Toda za to navidezno tišino cvetelo zelo bujno življenje. Kje in kako? Ee stopi ob pozornih večernih urah mimo doma katoliškega prosvetnega društva v Bohinjski Bistrici in na jasnem si boš z odgovorom. Tu je celica, kjer se v velikem številu zbira katoliško zavedna mladina k raznim sestankom in vajam. Tu se snujejo načrti za obširno delo, ki ni omejeno samo na ozke stene odra, ampak kot mogočen klic k skupnemu delu, v brateki ljubezni in v znamenju križa, odjeka daleč naokoli ter drami in dviga ljudi k življenju, k delu za katoliško prosveto.

Ni lahko to delo! Toda naši fantje in dekleta ne klonijo glave, četudi se jim stavi na poti vsi veliki ovire. Z močno voljo in z vzajemno pomočjo, ki jo goji in krepi izrazita bratska ljubezen, stopajo zmagovalno naprej. Sredi med njimi pa stoji, duša vsega življenja in dela, naš dobri gospod Miha. Vsem hoče biti vse. Vsem brat in prijatelj, vsem pomočnik in svetovalec. Ne snem pa pozabiti našega Martina! Dušo in srce bi dal za skupno delo. Ne vem, kaj naj bi bolj pohvalil: ali njegovo prednost, ali njegov idealizem? Kljub težkemu dnevnemu delu z veseljem in obdobjevanja vrednim idealizmom vodi kot režiser društvo do lepih uspehov. Na tem mestu moram pohvaliti in izreči zahvalo mirnemu, a za naš oder živečemu scenografu Francetu, ki vse svoje požitniške ure posveti delu za napredek društvenega življenja.

Kar me pa najbolj veseli, je to, da vlada med vsemi člani in članicami bratska ljubezen, vzajemna pomoč in velika ljubezen do dela, kar pričajo lepe in tehnično zelo posređene igre ter garderoba, ki se je v zadnjih letih po delu naših fantov in deklet bogato izpopolnila.

Kako zna občinstvo ceniti naše delo, kaže vprav vprizoritev »Čarskega slá« na Stefanovo. Do zadnjega kotička je bila dvorana napolnjena. Prepričan sem, da bo ob priliki ponovitve »Čarskega slá« na Novo leto ob treh popoldan dvorana prav tako polna, kot na Stefanovo.

Fantje in dekleta! Le korajžno in pogumno naprej po začrtani poti do še lepših uspehov! Bog vas živi!

Ni vseeno

kakšna sredstva uporabljate za pranje perila. Predvsem morajo biti dobra in poceni. »Hub-rusc« milo in »Perione« pralni prašek sta taka. In domača sta!

Svoji k svojim!

Moste pri Ljubljani

Za samostojno župnijo sv. Družine v Mostah se je začelo živahno gibanje. Cerkevna oblast je ukrenila, da se vsako nedeljo in praznik bere ob 9 popoldne sv. maša v cerkvi č.č. karmeličank na Selu. To je nekaj začetek farne službe božje, katere se ljudje v velikem številu udeležujejo. Sv. opravilo opravlja gosp. prof. Terčelj, kateri ima tudi lepe pridige. Pri sv. maši prepeva cerkveni pevski zbor, ki se je sestavil pod vodstvom gosp. Osolnika. Na sveti dan je bila orkestralna sv. maša. Pri drugi sv. maši in na dan sv. Stefana pa je pevski zbor prepeval čudovito lepe slovenske božične pesmi. Dne 13. januarja 1935 se bo v cerkvi na Selu slovesno praznoval god sv. Družine. Pri tej priliki bo pevski zbor zopet izvajal petje s spremljevanjem orkestra. Popoldne ob 4 pa bo vernike novo snuječe se fare sv. Družine v Mostah obiskal sam prevz. knez in škof dr. Rožman.

Kamnik

Za dom dobite pristno primorsko črnino do 7 Din pri »Zlati kapljici na Vrhnaki«.

Leto 1934 je bilo bogato dežja

Nad ljubljanskim ozemljem se je razlilo do 717 milijonov hl dežja

Ljubljana, 29. decembra.

Podatki meteorološkega zavoda o vremenskih pojavih, zlasti o deževju v Ljubljani so za leto 1934 prav poučni in tudi za marsikateri mesec nenavadni. Meteorološki zavod zbira za Ljubljano dnevne vremenske pojave, jih dnevno zaznazuje in nato sestavlja že od leta 1918 naprej posebne mesečne pregledne. Delo zavoda je dostikrat zvezano z velikimi težavami, kajti zavodu je na univerzi odkazana samo majhna sobica, kjer je nameščena pisarna z važnejšimi instrumenti in aparati. Manjka tudi zadostnih kreditov.

Siršo javnost bodo pa zanimali podatki, koliko je bilo letos v posameznih mesecih padavin, v oklepajih pa pristavljamo padavine lanskega leta. Letos je padlo dežja:

Januar. V 16 dneh 65.4 mm (lani v 16 dneh 52.1). Februar. V 5 dneh 45.4 mm (lani v 13 dneh 60.2 mm). Lani je močno snežilo. Marec. V 19 dneh 205.4 mm, lani v 10 dneh 102.4. April. V 14 dneh 76.8, lani v 11 dneh 66 mm. Maj. V 23 dneh 154.9, lani v 20 dneh 305.5 mm. Junij. V 16 dneh 297.7, lani v 22 dneh 149.9 mm. Julij. V 12 dneh 137, lani v 9 dneh 70.4 mm. Avgust. V 19 dneh 221.7, lani v 8 dneh 91.4 mm. September. V 7 dneh 98.9, lani v 15 dneh 341.3. Oktober. V 15 dneh 111.1, lani v 14 dneh 353.3 mm. November. V 18 dneh 172, lani v 25 dneh 273.1 mm. December. V 16 dneh 206, lani v 18 dneh 137.5 mm. Iz te razpredelnice je jasno, da so bili letos najmokrejši meseci: marec, junij, avgust in december. Lani pa november, oktober, september in maj. Lani so se

takrat vrstile velike povodnji, letos pa v omenjenih mesecih.

V letu. 1934 je vsega padlo doslej za 1792.3 mm dežja, lani pa vsega 2003.1 mm. Letošnje padavine predstavljajo pač velike množice vode, ki se je ob deževnih in snežnih dnevih razlila nad mestno občino. Omenjeno število padavin pravi kratko, da se je nad ozemljem mestne občine razlilo 716 milijonov 920 000 hl vode. Od leta 1918 naprej pomenja leto 1934 v pogledu padavin, da je na III. mestu. Prvo mesto zavzema lansko leto, ko je bilo za 2003.1 mm padavin, drugo pa l. 1926 s 1833 mm padavin. Zanimivo je dalje, da zaostaja l. 1925 samo za 1.3 mm v padavinah napram l. 1934. Po vojni so bila nekatera leta prav suha, tako l. 1920, ko je padlo le 820 mm in l. 1921 z 931 mm padavin. V teh letih je pritiskala huda vročina, ko je bila l. 1921 dne 29. julija najvišja temperatura +36.2° C. Splošno najhujša vročina v zadnjih 17 letih. Najhujši mrz pa je bil leta 1929, namreč -25.6° C dne 3. februarja, pa to leto je bila tudi huda vročina, namreč 24. julija +34.5° C.

Splošno je bil letos december močno moker, pa tudi suh zadnje dneve. Nasprotno je lani začelo snežiti že sredi novembra in je snežilo tudi decembra tako, da je bil december prav ugoden za zimski sport. Letos zadnje dneve valovi nad mestom še vedno gosta megla, ki sega kakih 70 m visoko in je danes tudi Ljubljanski grad zavrt v meglo. Na planinah je sonce. Danes je temperatura padla na -2° C. Zjutraj je bila huda slana. Napovedujejo snež. Mogoče nas novo leto res osreči s snegom?

šču so po 5 Din, za člane Tujsko prometnega društva 3 Din. Dohod je prikladen ob bohinjske, kakor tudi od selške strani. Skupine po 4 imajo popust na avtobusni progi v Selški dolini. K otvoritvi vabi odbor Tujsko prometnega društva za Selško dolino.

— Ob novem letu rabite za vaše pisarne, urade, delavnice, gospodinjstvo tudi nove koledarje. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani vam lahko postreže po okusu in ceni. Na razpolago ima: **Tedenski beležni koledar** 10 Din; **Seralinski beležni koledar** 10 Din; **Bonačev mesečni beležni koledar**; **Cvetko švigljev** — Iz naših krajev — z umetniškimi slikami 30 Din; **Stenski koledar** — celo leto na eni strani 6 Din; **Gospodinjški koledar** 20 Din; **Črnetov poslovni koledar** 27 Din; poleg naštetih imamo razne male žepne koledarčke po 8, 10, 15 Din; razne dnevne blok koledarje po 2 in 8 Din in k tem primerne stenske po 2 do 6 Din. **Družinska pratika** 5 Din; **Blasnikova velika pratika** 5 dinarjev; **Kongregacijski koledarček** 8 Din; **Koledarček Jadranske straže** 8 Din itd.

— Spomladanska potovanja s parnikom »Kraljica Marija«. Spomladi se bodo vršila z gornjim parnikom štiri zelo zanimiva potovanja. Pri prvem (velikonočnem potovanju) se bo parnik prvokrat podal mimo Gibraltarskega zaliva do južno-spa-njolskega pristanišča Adiz na Atlantskem oceanu. Drugo potovanje bo vodilo mimo pristanišč sred-njeja Mediterana do egiptovskega pristanišča Aleksandrija, dočim bodo pri tretjem potovanju zapopadene atraktivne točke zahodnega Mediterana. Pri četrtem potovanju bo parnik pristal v najlepših pristaniščih in mestih Egejskega, Mramornega morja ter v Varni, velik-m bolgarskem pristanišču ob Črnem morju. Trajanje in cene potovanj so različne. Cene za posamezna potovanja so 5400, 5000, 3500 in 4500 Din ter je v tem všeto: vožnja, kabina, oskrba na ladji, kopeli itd. Prospekti in ostale informacije: Jugoslavenski Lloyd, Zagreb, Gunduličeva ulica 3 (telefon 32-51), kakor tudi vsi potniški uradi.

— Nekomu, ki »Slovenca« *površno prebira. V božični prilogi »Slovenca«* je bilo pisano o Andreevi ekspediciji na Severni tečaj. Ta poskus z zrakoplovom je Andreev napravil, ko letalski sploh še ni bilo. »In dobrih 25 let je od tedaj, ko se je na slovenskih tleh s svojim letalom prvič dvignil v zrak Francoz Bleriot« *— tako je zapisano v »Slovencu«*. Neki dobromislilec gospod (ali gospa?) pa nas zaradi tega popravljaj, češ, da to ni res in da se je v Ljubljani prvi dvignil v zrak Vidmar iz Trsta. Prav! Ampak na slovenskih tleh v — Gorici! — se je prvi dvignil vendarle Francoz Bleriot. In samo to smo ugotovili!

Ne bo Vam žal.

če boste za nego kože rabili kamilčno kremo **Kamilo**. Pazite na ime **Kamila** in na rmeno-modro škatlico.

— Smučarski izleti. Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« *28. decembra članek, ki kaže, da članek ne pozna posebno zemljepisja ožje domovine, ker ne ve, kje je Triglavsko pogorje in da je za to pogorje in pa za dolino Krmo, Zapiško planino, Gornjo Krmo, Staničvo kočo, Kredarico železniška postaja Dovje Mojstrana in ne Kranjska gora. Dostop v te kraje je edino le iz Mojstrane. Taki članki ni so v korist tujskemu prometu, temveč v škodo, kajti zgodilo se je že mnogokrat, da je nameraval izletnik na Triglav in se pripeljal do Kranjske gore, od tam se je moral vrniti v Mojstrano, ali pa je opustil načrt in sploh ni obiskal Triglava. S tem je bila oškodovana Mojstrana sama in pa tudi izletnik, ker ni mogel izvesti svojega načrta. Seveda se taki slučajni ne dogode z našimi slovenskimi izletniki, temveč z izletniki z juga, ki uredijo svoj načrt iz časopisnih člankov.*

Med. Univ. Dr. MIRO JAMŠEK

otvori 2. januarja 1935 privatno ordinacijo
Ježica - Stožice 132

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 29. t. m. je objavljena »Naredba o višini, načinu ubiranja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje«, dalje »Naredba o invalidnosti osebam, ki so se ponesrečile v javni varnostni službi«, »Naredba o olajšavah glede izterjatve povračila škode, povzročene z gozdnimi kaznivimi dejanji v drž. gozdovih in o pospeševanju gozdnega gospodarstva«, »Ukinitev zapornice na cestnih prehodih«, »Ratifikacija dopolnilnega akta k mednarodni konvenciji, ki se nanaša na prevoz blaga po železnicah, po Avstriji«, »Odločbe občne seje državnega sveta z dne 27. oktobra 1934 o §§ 265, in 270., § 104, t. 16., § 104., t. 3, in § 10. zak. o civ. uradnikih« *in »Naredba o obveznem nedeljskem počitku brivskih, frizerskih in obrtnih obratovalnic za negovanje tele-sa v okolišju mesta Ljubljane«*.

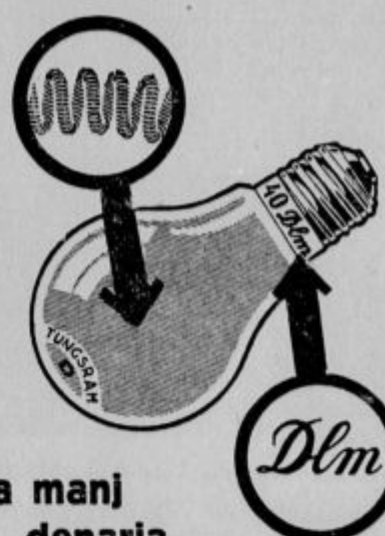
— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Uslužbeni davek. Po členu 100, pravilnika k zakonu o neposrednih davkih morajo odvajati uslužbeni davek v gotovini pristojni davčni upravi vse osebe, ki so zavezane družbenemu davku, najsi so ga trajno ali začasno oproščene ter delodajalci, ki zaposlujejo povprečno nad 20 usluž-bencev. Vsi službodajalci, ki morajo odpremljati uslužbeni davek v gotovini, se morajo prijaviti pristojni davčni upravi do 25. januarja 1935 v svrhu vpisa v knjigo delodajalcev. Delodajalci, ki ne vložijo prijave do 25. januarja 1935, se bodo kaznovali po čl. 138. zakona o neposrednih davkih.

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, ahujšanju, bledeli, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefovac« *voda izborna toli varno delovanje črevesa.*

— Najden otupljenec. V petek popoldne so pri Fužinah pri Ljubljani našli v Ljubljani truplo neznanega utupljenca. Truplo je odkril G. Rant iz Fužin, in sicer v stranskem rokavu pod elektrarno. Domačini so truplo dvignili iz vode. Truplo je ležalo že najmanj 4 tedne v vodi. Mrtvec je imel na roki zlat prstan, sicer pa je bil brez obleke, le levo nogo je imel obuto v čevlji na zadrge, ki se ga je še držal kos platna, ostanek spodnjih hla. Mrtvec je okoli 40 let star in je bil gladko obrt; lase mu je voda najbrž posnela, na desnem sencu pa je imel zaraščeno bragotino. Je nizke postave, širokega obraza in ima dobro ohranjene zobe. Na glavi je imel dve rani, ti pa sta prišli najbrž od tega, ker je voda butala truplo ob bregove. Truplo je bilo prejeljano v mrtvašnico ter je bilo večerj na pokopališču pri D. M. v Polju pokopano. Vevški orožniki in ljubljanska policija poizvedujejo, kdo je bil ta neznan mrtvec.

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijajnici svetlobna množina v dekalumenih

— Koledarji vsake vrste, beležne, stenske in žepne, ima Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg). Obenem se priporoča pri nabavi poslovnih knjig, štrac, dnevnikov, blagajniških knjig in vseh pisarniških potrebščin. Primerna noveletna darila v veliki izbiri.

— Lov na zajce z mrežami. V okolici Jakovca v Medmurgu so te dni lovci, člani tamkajšnjega lovskega društva, priredili lov na zajce. Lovci pa niso šli nad zajce s puškami — ampak z mrežami. Te mreže so postavili v obliki četverokota, toda tako, da je bila ena stranica prazna. Lovci so nato s pomočjo psov naganjali zajce v mreže in jih nato živje lovili. Ujeli so jih okrog 200. Te zajce bodo poslali v kletkah v inozemstvo. Najboljši kupec za žive divje zajce je Nizozemska. V zadnjem času so cene živim divjim zajcem precej poskočile.

— Granata razmesarila dva otroke. V neki vasi blizu Sarajeva se je te dni zgodila huda nesreča. V hiši kmeta Malovića sta ostala sama doma 9letni Dragiša in 5letna Slavka. Otrok sta se igrala na vrtu. Naenkrat pa se je razlezel strašen pok. Ko so prihiteli sosedje, so našli od obeh otrok le razmesarjene dele telesa. Sodiijo, da sta otroka na vrtu našla staro granato iz avstrijskih časov, skatero sta tako nesrečno manipulirala, da je eksplodirala.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna »Franz-Josef«*-grenčica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi.*

— V Dubrovniku izginjajo. V Dubrovniku se javnost zelo razburja nad tem, da so v nekaj mesecih na skrivnosten način izginile tri osebe, o katerih ni poslej ne duha ne sluha. Najprej je izginil delavec Jovo Laković, nato žena zidarskega mojstra Pavlina Putilli. Te dni pa je izginila 23-letna Ana Mihajlović. Ana je bila v dubrovniškem tretjerrednem samostanu. Te dni je kar na lepem izginila iz samostana. Prvotno so mislili, da se je odločila zapustiti samostan, toda, ko so vprašali v njeni domači vasi, so zvedeli, da je doma ni. Policija preiskuje skrivnostni slučaj.

— Štirje otroci v kanalu. Te dni je v Zagrebu neki policijski stražnik naletel v kanalu poleg Maksimira na štiri dečke, ki so tam prenočevali. Vsi štirje so bili bos, brez sukenj in brez klobukov. Stražnik jih je odvedel na policijo, kjer so povedali, da so nameravali oditi na deželo k stricu enega od njih, v upanju, da bi dobili pri njem kaj tople obleke. Vsi štirje dečki so sinovi revnih staršev, ki jih ne morejo preživljati.

— Pri nagnjenju k odebelelosti vzbuja redna uporaba naravne »Franz Josefove« *grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.*

Zimska sezona Centralna kurjava

Radiotermačno kopališče

Dolenjske Toplice pri Novem mestu

Izborni uspehi zdravljenja, posebno pri revmatizmu, išiasu, protinu (gibt), živčnih ter ženskih boleznih. Moderna električna terapija. Tekoča hladna in topla voda v sobah. — Na željo tudi serviranje v sobah

Tržič

Izreden užitek nam je za božične praznike pripravil naš cerkveni pevski zbor. Saj smo vajeni, da slišimo s kora vsako leto zlasti o božiču kaj novega in izrednega, a letos smo bili naravnost presenečeni. Ze nekaj let smo ob največjih praznikih poslušali Zuccolijev latinsko mašo z orkestrom, letos je pa prišel do veljave kar Hayden s svojo marijacejsko mašo. Težki spevi, spremljani po naših novih orglah in po številnem domačem orkestru, so morali dvigniti vsakega v posebno svečano razpoloženje. Vsa čast poštrevovalnim pev-cem in organistu Planinšku, ki je sam orglal in bil poleg tega še številnemu zboru za dirigenta.

Snečeno so naše planine in kaj lepo žarijo v solnce, a smučarji zaenkrat še čakajo večjega snega. Silvestrov večer bo prav lep v dvorani »Našega doma«. Ne bo tam pogrnjenih miz, kakor pred leti, pač pa se bo razgrnil večkrat zastor, kar je še bolj prav.

Smrtna nesreča, ki je zahtevala v četrtek mla-do življenje Elvire Polančeve, je vzbudila mnogo sočutja. Naj bo opomin številnim voznikom, da vo-zijo skozi mesto z vso previdnostjo, pa tudi otro-kom, ki čisto tako brezskrbno hodijo po prometnih ulicah. Značilno je to, da je bila deklica povožena na široki cesti v spodnjem koncu Tržiča, dočim so nesreče v ozkih ulicah našega mesta silno redke. Pa mnogi tujei le s strahom pregledujejo ozke ulice. Truplo pokojne Elvire je bilo prepeljano v Tržič in pokopano večeraj ob veliki udeležbi mla-dine in odraslih.

40 letnica mašništva

V 40. leto mašniš-tva stopa č. g. Janez Kozoder, ki je 1. de-cembra 1934 dovršil že 20. leto župnikovanja v Zetalah. Bi se ga bili že tedaj spominjali, pa do-biti tega skromnega du-hovnika na fotografsko ploščo, je naravnost umetnost in spretnost. Življenje, posvečeno le Bogu in bližnjemu, živi v težki, revni haloški župniji ter še vedno go-reče in vestno opravlja duhovniško službo kljub 62 letom in hudi bole-z-

ni; saj mu je pred par leti zdravnik prerokoval le še par mesecev življenja, a g. Janeza žilava volja in veselje do življenja, njegov znani humor in »knajpanje« *so nam ga ohranili. Zdaj je »pump-perleunde« *— kot pravi — kljub pičli dnevni hra-ni: pol suhe žemlje, kos ribe in posodica ovenega čaja. Narava ga je obdarila z bistrim duhom in z globokočutečim srcem in z mečem jezika. Rad po-kaže na svoja ušesa z resno šaljivo opazko mladim ljudem: »Velika ušesa so nam vsem potrebna, da gre skoz nje v mlado dušo veliko svetlih besed in dobrih naukov.«* Svojea arca ne navezuje na čas-no imetje. Dedičem se ne bo treba prepirati zaradi zapuščine. Bogat od doma iz znane kmečke hiše Horvatove na Ptujski gori, je vse svoje premoženje in svoj zaslužek razdelil ubogim, zlasti župnijski cerkvi sv. Mihaela za nabavo novih zvonov in za povzdigo božjepotne cerkve Marije Tolažnice. Nje-gova gostoljubnost in prevelika darežljivost je zna-na. Vsek je dobrodošel v župnišči, za vsakega ima dar in prijazno besedo in veselo lice, posebno še, če ga obišče duhovnik. — Zato Ti vsi, ki Te po-znamo, ob novem letu želimo: Bog Te ohrani v naši sredi še mnogo let!*

Agripa

Je kartoteka brez kartonov ali knjiga brez poseb-nega indeksa. Najpopolnejši pripomoček pri vsak-em knjigovodstvu. Nudi Vam sigurno in brzo kon-trolo ter prihranek na prostoru. Praktična navodila in pojasnila daje brezobvezno knjigovodstvo trvdke

M. Tičar,

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Obenem Vam ta trvdka priporoča svojo veliko zalogo raznih trgovskih knjig in vseh pisarniških in tehničnih potrebščin

Nenavaden napad

Ljubljana, 29. dec.

V ljubljansko bolnišnico je danes popold-ne prišel 27letni posestnik Tomaž Štular iz Srakovelj pri Predosljah. Štular je danes popoldne odprl vrata svoje domačije, ko je pred njim naenkrat stal neznan potepuh. Štular mu je dejal: »To je pa grozno, da tako mlad in kre-pak človek berači!« *Neznanec je tedaj naglo potegnil iz žepa revolver in ga naperil proti Štularju. Ta pa je zamahnil z roko po revol-verju, ki se je tedaj sprožil in je kroglja pre-streljela Štularju desno dlan. Po napadu je po-tepuh zbežal. Štularja so za silo obvezali do-mači, nakar je odšel z avtomobilom v Ljub-ljano.*

Koledar

Nedelja, 30. decembra: (nedelja po boži-ču). Evgenij, škof; Liberij, škof.
Ponedeljek, 31. decembra: Silvester, pa-pež; Melavija. Ta mesec se je dan skričel od 8 ur 44 minut do 22 ur 20 minut ter je do konca meseca narastel zopet za 4 minute in ima torej danes 8 ur in 24 minut.

Osebnosti

— Umeščen je bil večerj, 29. decembra, na župnijo Senčur pri Kranju tamkajšnji župni upra-vitelj Franc Vavpetič.

— Napredoval je v VIII. položajno skupino drž. mojster ključavničar Franjo Cadek.

Jod proti sklerozni — brom in fosfati za žilve — mangan za kri — magnezij a kolle in jetra — litij proti sečni kislini — teške kovine za protoplazmo in žile — ogljikovo kislino za srce in žile — kalij za ledvice — kalcij proti »netju, katarju — švelj proti revmi — al-kalijske proti ledodni kislini —

in še mnoge druge zdravilne minerale proti na-stajanju kamnov, krčem itd.: — vse te sestavine vsebuje »iz-m-d« *vseh mineralnih vod cele Jugoslavije samo*
RADENSKA!
Zato je tako dobra, pitna in zdrava!

Ostale vesti

— Oglasi za noveletno šte-vilko se sprejemajo še do jutri opoldne, enako tudi noveletna voščila, vendar pa teh slednjih ne bo več mogoče uvrstiti v glavne skupine, ki so že davno zaključene. Vsa še došla noveletna voščila uvrstimo v skupino: Iz raznih krajev. — V ponedeljek popoldne bomo mogli sprejemati le še osmrtnice in event. neodložljive objave.

— »Radio Ljubljana«, prvi slovenski ted-nik radiofonije, glasilo slovenskih poslušal-cov, št. 46 (zadnja VI. letnika). Na uvodnem mestu naznanja svojim naročnikom in vsem našim radijskim poslušavcem, da uvaža z novim — VII. — letnikom za svoje redne naročnike zavarovanje aparatov in zavaro-vanje za primer smrtne nesreče. Poleg tega otvarja ugankarski kotiček, kjer se kot na-grade obetajo Tungsram barium elektronke. Glede vsebine te številke se moramo čuditi bogastvu in raznolikosti gradiva na tako skromnem prostoru. Sporedov domačih in tu-jih postav je 21 strani. Trimesečna naročni-na znaša z vsemi ugodnostmi vred samo 35 Din, polletna pa 70 Din. Uprava je na Mi-klošičevi cesti št. 7 v Ljubljani. Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

— Mohorjeve knjige za leto 1935. Pover-jeniku A. Struklju v Leskovcu pri Krškem je nekaj izvodov ostalo. Kdor jih torej želi še dobiti, naj se čimprej blagovoli oglasiti pri zgoraj imenovanem ali osebno ali pi-smeno.

— Milijonski dobiček — ni prava sreča. Pra-va sreča je v dobrih delih. Kdor sodeluje pri dobrodelnem društvu »Varstvo«, lahko na sto načinov osreči sebe in druge. Društvo posreduje v vseh zadevah človekoljubnega značaja, skrbi pa zlasti za ubožno mladino s tem, da namešča va-jence v trgovino in obrt, otroke-sirote pa oddaja dobrih ljudem v oskrbo in za svoje. — V kateri-koli zadevi si sami ne morete ali ne znate po-magati, se zaupno obrnite na: Dobrodelo društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa cesta šte. 17 in priložite znamko za odgovor.

Javna sodna dražba

se vrši do 6. januarja 1935 dnevno od 9. do 12. in od pol 15. do 18. v trgovini »Jugo« *port, preje A. Rasberger, Miklošičeva cesta št. 34. Gramofoni, plošče, radio aparati, zvočniki, radio potrebšline, veliki gramofoni za kavarne, koncertne dvorane itd.*

— Likovnim umetnikom. Podpisano dru-štvo vabi vse slovenske umetnike, da se ude-leže umetnostne razstave, ki je nameravana od 15. maja do 15. junija 1935 v Ljubljani. Prireditve je mišljena za v bodoče kot stalna letna revija celokupne naše umetnostne tvor-be; važna je za obnovitev stikov z javnostjo, ki čimdalje bolj izgublja pregledno sliko o naši produkciji ter jo vodi le še opepleno po manjših razstavah; važna je ta revija tudi za nas same, ki se še leta nismo pomerili ra-mo ob rami; važna je tudi zato, ker žele jav-ne uprave zaradi boljše regulacije nakupov izbirati umetnine predvsem na preglednih umetniških razstavah. — Podpisano društvo bo vodilo le administrativno stran razstave; vpisana dela bo presojala žirija, obstoječa iz umetnikov in neumetnikov, in jo volijo razstavljalci sami. Kdor se namerava raz-stave udeležiti, naj udeležbo javi Društvu li-kovnih umetnikov, Ljubljana, Pod Turnom 5, najkasneje do 20. januarja; v prijavi naj vsak navede 5 imen oseb, ki jih smatra za najprimernejše jurorje; osebe z večino gla-sov bodo člani ocenjevalne komisije. Število eksponatov za posameznika bo določeno po obsegu prijav, prav tako druge tehnične po-drobnosti. — Društvo likovnih umetnikov v Ljubljani.

— Otvoritev nove zimske koče na Rati-tovcu. — Tujsko prometno društvo za Selško dolino na Češnjici, je uredilo in pripravilo za zimsko sezono »Smidovo kočo« *na Ratitov-cu. Ker je Krekova koča na Ratitovcu v zim-skem času zaprta, je Tujsko prometno dru-štvo napravilo z otvoritvijo nove zimske koče veliko uslugo tistim, ki tudi pozimi radi obi-skujejo Ratitovec zaradi lepih smučskih tere-nov. Smuka je v tem času odlična, 15 cm priča na stari podlagi. Otvoritev koče bo 31. dec. 1934 in 1. januarja 1935. Koča ima vso oskrbo poceni. Prenosišča na skupnem leži-*

Deveta dežela sredi Evrope

Sredi Evrope imamo deželo, kjer se godijo čudeži: žito obrodi na njenem področju štirikrat letno, in molzna krava prinaša po 100 l mleka na dan. Najboljši modni avtomobil se dobi za 10—12 tisoč dinarjev. Vse kravje dekle se postavljajo s svilenimi nogavicami, ki jih ne stanejo nad 5 Din za par. Dežela šteje samo 30.000 prebivalcev, toda je nadkrilila po svojem izvozu celo industrijsko Belgijo. Ta deveta dežela se imenuje »prosta zona med Francijo in Švico«. Pred leti, ko je bil še Herriot zunanji minister, je dobila tudi stalne, mednarodno določene meje, ki so zdaj zaznane na vseh zemljevidih.

Pridne krave

Prosta zona med Francijo in Švico je nastala še v Napoleonovi dobi. Večkrat je menjala svoje meje in v presledkih celo izginila. Za njen sedanji obstoj jamči po obeh državah podpisana mednarodna pogodba. Zunanji uvoz v to zono je prost vsake carine. Izvoz je tudi prost, a se nanaša zgolj na domače industrijske in deželne pridelke prebivalstva nevtralnega ozemlja. Tako je določeno v po-

godbi. V resnici je vse drugače. Prosta zona izvažata velikanske množine blaga, ker izrablja carinsko prostost napram Franciji in Švici. Poleg tega goji tudi tihotapstvo. Francoske oblasti so pred kratkim primerjale samo uvoz mleka in stalež živine na nevtralnem ozemlju. Ugotovile so, da bi morala dati sleherna krava vsaj po 100 litrov mleka na dan, da bi odgovarjal ta izvoz dejanskemu številu živine, ki jo gojijo kmetje v prosti zoni.

Japonski dumping

Japonci, ki poplavlajo vse dele sveta s svojimi industrijskimi pridelki, so planili v prosto zono kakor v obljubljeni deželo. Francozi obdavčijo inozemsko svilo s carino v znesku 118 frankov za vsak kilogram. Prosta zona ne pozna nobene carine. Zato so nastale številne tovarne, kjer izdelujejo iz japonske svile nogavice po 5 Din za par. To blago roma na Francosko kot »domače izdelke« ali pa celo po prepovedani poti. Isto se zgodí s pleteninami, japonskimi kolesi, ki stanejo samo do 200 Din, žarnicami, ki se prodajajo po

110 Din za kilogram itd. Prosta zona je stalno bivališče neštevilnih japonskih izvoznikov in trgovnikov. Turi bi lahko domneval v marsikaterem hotelu, da je zašel na Daljni vzhod!

Tihotapci

Prosta zona ima jako muhasto mejo. Ceste, po katerih se razvija promet, režejo vedno zopet zdaj francosko, zdaj švicarsko področje. Ob meji leži nad 120 za prehod določenih poti. Te razmere nudijo zaslužek številnim tihotapcem. Neko jezero se deli v tri dele: francoski, švicarski in nevtralni. Ponoči švigajo po gladini jate motornih čolnov... Vsekakor so ti evropski tihotapci dokaj miroljubnejši od chikaških gangsterjev. Če so zasačeni, pobegnejo in prepustijo obmejni straži svoje blago. Tako zahteva mednarodna vljudnost, ki jo sveto varujejo vsi udeleženci: vedo, da bi pokale sicer noč in dan puške, in bi popiko nevtralno ozemlje dokaj krvi. Zato so n. pr. pred kratkim zaplenile francoske obmejne oblasti tovorni avto z 2500 kg danskega čajnega masla.

Grof Teo Rossi, ki je s svojim motornim čolnom »Ravello« izboljšal svetovni rekord od 133,41 na 122,7 kilometrov na uro.

S kongresa ugankarjev

Italijanski ugankarji so priredili mednarodni kongres v Formiju. Izmed predavanj na kongresu je bilo posebno zanimivo poročilo o zgodovini anagrame. Srednjeveški strokovnjaki so iskali v predstavljanih črkah poseben skrit pomen. »Temur«, III. del židovske Kabale, je zaslovel pri alkimistih, ker razpravlja o spremembi pomena besed s prestavljenimi črkami. Izobraženci so smatrali anagrame za veliko in tajno umetnost. Na tem področju je nastalo nešteto zgodovinskih rekov. Kakor znano, je vprašal Pilat Kristusa, kaj je resnica. (Quid est veritas?) Srednjeveški modrijani so našli v tem stavku tudi odgovor na vprašanje: »Est vir qui adest.« (To je mož, ki stoji pred teboj.) Nešteto zgodovinskih osebnosti je gojilo anagramo. Karolina Bonaparte, vdova po napolitanem kralju, si je izbrala v pregnanstvu priimek grofica Lipano (iz Napoli). Voltaire je bil zelo vesel, ko je zložil neki častilec črke njegovega priimka v poklon: O, alte vir! (O, velik mož!) Kongres v Formiju je naposled priredil tekmo in odlikoval anagramo nekega Adolfa Campogrande. Slednji je izbral označbe barv italijanske zastave: il bianco, il rosso, il verde, za novi stih: »I brani del eroico vessille, to je: poklon junaški zastavi.

Predlož. »Gospod doktor, Vaša zdravila plačam v gotovini, Vaše obiske pa bom vračal.«

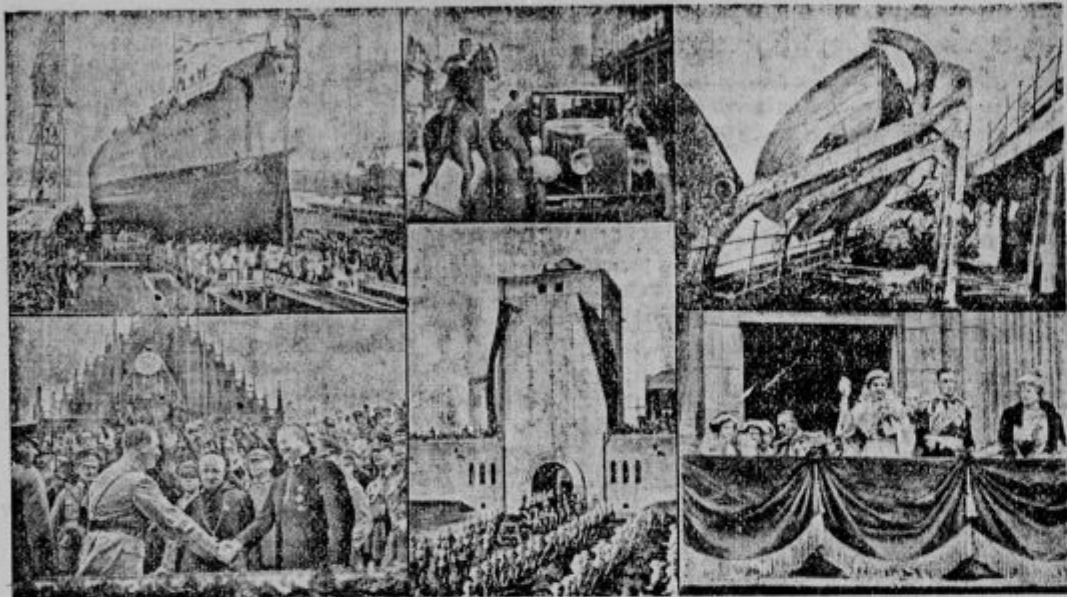
Versko gibanje v Pragi

V prvem polletju 1934 je v Velepragi prijavilo svoj povratak v katoliško cerkev 1738 ljudi. Istočasno je izstopilo iz katoliške cerkve 1079 ljudi, tako, da znaša presežek spreobrnjenecv 659 duš. Število brezkonfesionalnih zelo upada: v prvih šestih mesecih 1934 se je prijavilo kot brezkonfesionalnih 351 novih ljudi, a 1228 dotlej brezkonfesionalnih se je vrnilo v razne javno priznane cerkve.

Kaj bi najraje delal

V pariški ječo Santé so pripeljali novega obsojenca, nevarnega ponarejevalca menic, ki je povzročil dosti izgub različnim bankam. Ravnatelj jetnišnice je zabeležil osebne podatke novega stanovanca in mu rekel: »Kakor veste, morate opravljati katerokoli delo. Čeprav se imenuje »prisilno delo«, vendar radi upoštevamo osebne zmožnosti. To koristijo zavodu in poveča tudi vaš zaslužek. Katero delo bi si vi najraje izbral?«

Novi stanovanec je stopil bliže k ravnatelju in mu zaupno zašepetal v uho: »Če želite, gospod ravnatelj, privoščite mi samo dva dneva za vaje, in bom potem namesto vas podpisoval vse uradne spise. Jamčim za uspeh. Prištedili boste veliko dragocenega časa!«

Kaj se je zgodilo leta 1934. Zgoraj na sredi vidimo prizor ob usodnem napadu na viteškega kralja Aleksandra I., pri čemer je bil ubit tudi francoski zun. minister Barthou. — Na desni parnik »Norro Castle«, ki ga je uničil požar ob obali Severne Amerike in je našlo pri tem smrt ogromno človeških žrtev. — Na levi spuščajo v morje (v Wilhelmshavenu) novo nemško križarko »Admiral grof Spee«. — Spodaj na sredi pogreb predsed. Nemčije - Hindenburga v Tannenbergu. — Desno poroka angleškega princa Georga z grško princezino Marino. — Levo: Adolf Hitler v Nürnbergu

121.165 angleških spreobrnjenecv v desetih letih

Zadnja številka angleškega »Catholic Directory« objavlja naslednje številke: V teku zadnjih deset let je prestopilo v katoliško cerkev na Angleškem 121.165 ljudi, v teku zadnjega leta pa 12.206 ljudi. Zdaj je v Angliji 2.321.117 katoličanov. Število svetnih duhovnikov je naraslo od 3182 na 3299, število redovnih duhovnikov od 1643 na 1689, število cerkva in kapelic od 36 na 2277, število srednjih šol na 524; nasprotno pa je padlo število učencev od 59.952 na 58.129. Število osnovnih šol znaša 1882, za tri manj ko lani. Krščenih je bilo 68.205 katoliških otrok, za 822 manj ko prejšnje leto. Število zakonov se je zvišalo od 28.479 na 24.762.

Dokaz smrti

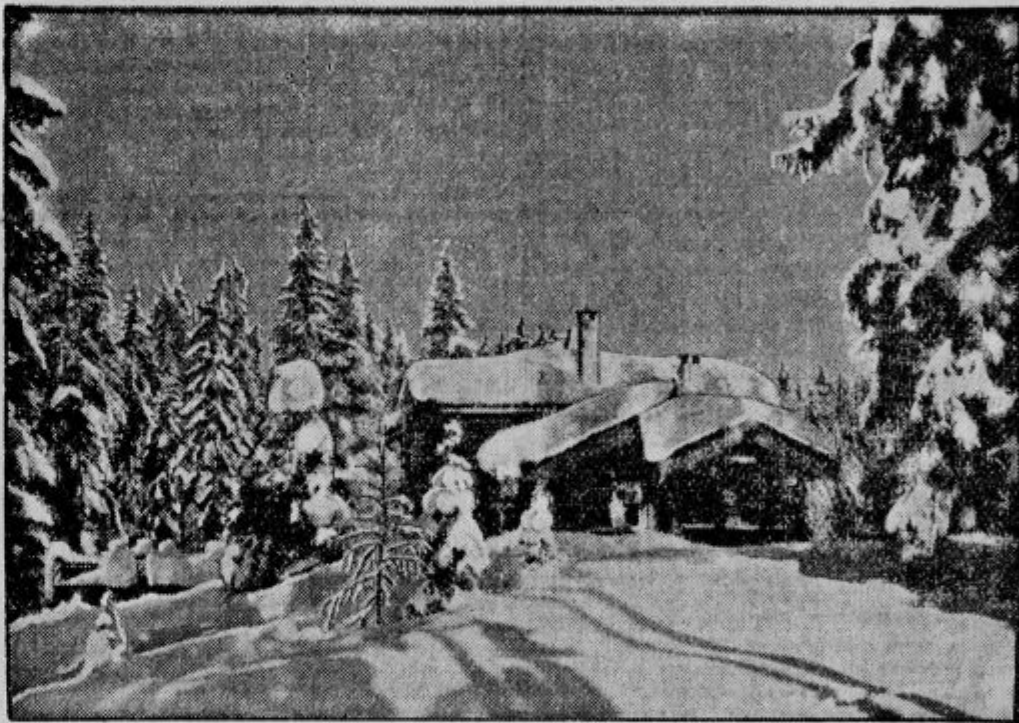
Italijanski zdravnik Tonelli, sodrtnik Rockefellerjevega zavoda v New Yorku, poroča o novem enostavnem in baje zanesljivem dokazu smrti. Če se hočemo prepričati, ali je bolnik, oziroma ponesrečenec res umrl, mu moramo s palcem močno pritisniti oko in potem pogledati zenico. Če je izgubila le-ta pod pritiskom navadno okroglo obliko ter postala ovalna ali trikotna, je to dokaz smrti. Če pa ostane zenica tudi kljub ponovnemu pritiskanju slejkoprej okrogla, nikakor ne sme zdravnik dovoliti pokopa. Četudi človek več ne diha in mu ne utripjeta srce in žila, je vendarle živ. Umetno dihanje in izdatni vbrigi potrebnih zdravil ga lahko obudijo. Dr. Tonelli zagotavlja, da je leto za letom obsojenih na predčasnno grozno smrt stotine tisočev navidezno mrtvih. Preprosta in tudi v zdravniškovi odsotnosti možna »preiskava zenice« naj bi bila obvezna pred vsakim pokopom. To velja posebno za ponesrečence pri nagli navidezni smrti pod vplivom elektrike, strupenih plinov, nahuhe, pri utopljenih itd.

Rdečilo v letalkini torbici

»Timesov« poročevalec je javil iz Nyrobyja, prestolnice afriške kolonije Kenije, o nesreči dveh angleških letalk. Njun dvokrovnik se je ponesrečil aredi puščave. Onemogli ženski bi morali žalostno končati, če ne bi srečali nekega zamorskega lovca, ki je sporočil o nesreči britskemu poveljniku v Nyrobyju. Ker nista imeli nobenega papirja, sta porabili za obvestilo kos platna od nosilne ploskve dvokrovnika. Pisali sta z rdečilo, ki se je našlo v ročni torbici, dočim sta zaman iskali evinčnik ali črnilo. Poročevalec dodaja s prisilnim angleškim podsmehom, da nudi ta dogodek redke dokaz koristnosti rdečila, ker bi sicer morali letalki pisati kvečjemu z lastno krvjo. »Sicer pa nikakor ne moremo smatrati rdečila za koristno enov, če srečamo dame s krvavordečimi usti ali nohti: obujajo apomine na volkodlake v srednjem veku.«

Londonski telefoni

Leta 1924 so šteli v Londonu po en telefonski aparat na vsakih 19 prebivalcev, leta 1934 že na vsakih 11. Število telefonskih klicev v teku ene minute je naraslo v istem obdobju od 750 na 1500. Napredek telefonske službe v Londonu je posledica dobre organizacije. Novi abonenti dobivajo aparate najpozneje na tretji dan po prijavi. Kriza je zadela tudi londonsko telefonsko omrežje. L. 1933 je odpovedalo aparate 197.000 abonentov. Toda mesto je takoj znižalo naročnino za 20% in dobilo do konca leta 274.000 novih prijav. Na ta način je premagalo krizo, in se je zvišalo število abonentov za 77.000. Od tedaj stalno narašča. Veliko prednost londonskega telefona tvorijo tudi zunanje in celo medcelinske zveze. Londonski abonent lahko kličejo najbolj oddaljene postaje, celo Ameriko in Avstralijo, preko mesine centrale naravnost iz lastnega stanovanja.

Norveška zimska idila: smuška koč.

Preprečen spomenik

V Avignonu na Francoskem se je prostovoljno razšel odbor za zgradbo spomenika domačemu junaku generalu Grenieru. Ta sklep ima posebne vzroke. Odbor je nepričakovano ugotovil, da na svetu nikoli ni živel oni zaslužni general, katerega je odbor hotel počastiti s kipom na konju in v naravni velikosti...

Odbor se je ustanovil na pobudo nekega odvetnika, čigar ime tisk velikodušno prikriva. Mož se je pripravil na volitve, ker je hotel postati mestni svetovalec. Obiskoval je svoje volivce in odkril starinsko uličico: »Rue du Gal Grenier«. Kaj je pomenilo to ime? Bodoči mestni oče je sklenil, da je »Gal« kratica za besedo »general«. Torej je bila ulica imenovana po nekdanjem junaku. Sicer ni bilo njegovo ime zabeleženo v listinah mestnega arhiva. A odvetnik je sklenil, da je Grenier vsekakor moral biti general v jati Napoleonovih orlov, ki je zaslovel po svojih zmagah in je bil na ta način počaščen v rojstnem kraju. O priliki volivnega sestanka je nastopil z ognjevitim govorom o zaslugah pozabljenega slavnega sina »papeškega Avignona«, ki je preliv svojo kri za Francijo »ob vznožju egiptovskih piramid in sredi sneženih moskovskih ravnin«. Meščani so bili navdušeni, ustanovili so odbor, zbrali

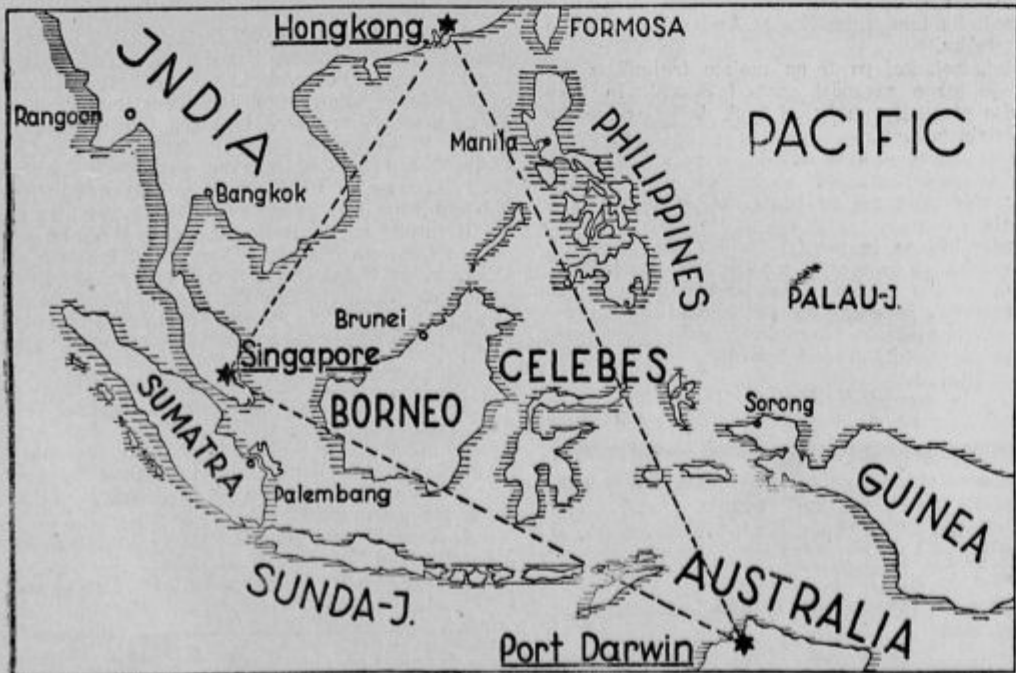
Čarovnik. Kljukec je bil povabljen v gosti, da bi zabaval povabljene goste s svojimi čarovnijami. »Gospoda,« je dejal po večerji, »poslušajte! Pokazal vam bom nekaj, česar do danes še nihče ni videl in nihče več ne bo videl. Ali stavimo?« Nihče ni veroval, da je Kljukec tak čarovnik, zato so stavili z njim. On pa vzame oreh, ga s kleščami zdrobi, vzame ven jedrce, ga pokaže gostom ter reče: »Glejite, tega jedrca pred vami še nikdar nihče ni videl. In zanesljivo vem, da ga nihče več ne bo videl.« Je pristavil ter dal jedrce v usta, ga pojedel in s tem dobil stave.

dosti denarja in razpisali natečaj, ki je prejel več kiparskih osnutkov. Odvetnik je postal mestni svetovalec in mislil, da bo zaslužil še rdeči trak Častne legije.

A sodrtnik dnevnika »Tablette d'Avignon« ki se je zanimal za stara imena mestnih ulic, je nenadno ugotovil izvor in pomen naslova »Gal Grenier«. Izkazalo se je, da je v srednjem veku na tem kraju stala krčma »Pri petelinu« (staro-francosko »gale« je nastalo iz latinskega »gallus«). Pozneje je bilo v istem poslopju skladišče žitnega trgovca, in od tod ime »grenier«, kar pomeni samo »skedenj«. Ime ulice Gal Grenier (Petelinov skedenj) je postalo jasno. Poizvedbe v arhivu vojnega ministrstva so dokazale, da na Francoskem nikoli ni živel general tega imena. Avignonski dnevnik je objavil te podatke, in odbor za zgradbo spomenika se je razšel.

»Ali boš res kupiti smuče? Mislim, da jih pri takih čevljih pač ne potrebuješ.«

Novo angleško pomorsko oporišče v Vzhodni Aziji. Na pobudo britanske admiralitete urejajo na Britanskem Severnem Borneu novo močno oporišče za pomorske in zračne bojne sile. Oporišče leži točno v sredi strateškega trikotja Hongkong—Singapore—Port Darwin. Obenem izpopolnjuje Anglija svoje utrdbe v Hongkongu, Singapore pa sploh velja za neranjljivo trdnjavo.

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

V novo leto

1935

* Danes so res čudni časi:
nihče več ne hodi peš.
Kmalu z vlakom se vozila
bosta tudi polž in jež.
Palčki, škratje, velikani
vsi so že bolj slabih nog:
na kolesih se ponosno
vozijo zdaj naokrog.
Nov motorni čoln si kupil
v mestu je povodni mož,
govodna vila pa na smučkah
raja v carstvu belih rož.

Kmalu tudi coprnica
metle jahala ne bo:
z aeroplanom bo vihrala —
joj, kako bo to lepo!
In zato ni prav nič čudno,
da prihaja v AVTU k nam
NOVO LETO, staro leto
pa odhaja bogve kam.
Nam vseeno je, naj pride
z avtom ali peš: kot Krez
s srečo zlato naj posuje
naša pota čez in čez!

Beračka

Skoz imenito urejeni mestni drevored koračata dva revna, revna dečka. Molče koracata ter se držita za roke. Z neba lijejo težke deževne kaplje, ponešane s snežinkami. Oba sta že premočena do kože. Da bi se vsaj malo zavarovala pred dežjem in snežinkami, hodita tesno ob debelih dreves. Pa ne pomaga dosti. Tudi v preluknjanih čevljih jima čofota voda. Tako hodita, žalostno hodita — neznano kam. Nikogar nimata na vsem božjem svetu, h komur bi se zatekla in mu potolažila svoje gorje.

Mlajši beraček vzdihne:
»Tako sem lačen!«
»Ne morem pomagati,« s pridruženim glasom odgovori starejši bratec in ga žalostno pogleda.
»Ali misliš, da jaz nisem?«

Nekje na koncu drevoreda je velik ribnik in ob njem lesena uto za labode. Pod to uto sedeta beračka.

V tem hipu se približa jezeru z druge strani dobro rejen gospod, držeč za roke majhnega, lepo oblečenega dečka. Deček drži v levici velik kos maslenega kruha. Beračka se prestrašita in se skrijeta za uto, da bi ju prišleca ne opazila. Plašno, plašno kukata izza ute in čakata, da odideta neznanca mimo.

Očka in njegov sinko pa obstaneta ne daleč od njiju pri jezeru, v katerem ponosno plavajo veliki labodi.

»No, ali ne boš jedel kruha?« očka ljubeče vpraša sinka.

Sinko vtakne konec pogače v usta, pa se nakremži in zabrusi odgrizeni kosček iz ust:

»Ne maram!«
»Zakaj ne?« ga skrbno vpraša očka.
»Zato, ker ni rozinov in orehov v pogači!« se odreže sinko. »Tako je suha, da se mi kar drobi v ustih.«

»No, zaradi tega se ti ni treba čmeriti,« ga pokara očka. »Potrpi! Ko se vrneva domov, ti mama odreže kos medene potice.«

Sinko je potolažen.

Fedaj se očka nečesa domisli in reče:
»Veš kaj? Če ne maraš pogače, jo vrzi labodom!«

»Pa zakaj bi jo moral dati labodom?«

Očka ga pouči:

»Zato, ker moraš imeti usmiljenje do živali.«

»Saj one meni tudi nič ne dajo!« se odreže sinko.

Očka se razjezi, vzame sinku pogačo iz rok in jo vrže. Pogača pa ne pade v vodo, ampak na breg.

»Kedar bodo lačni, jo bodo že našli,« reče in pristavi: »Zdaj pa domov!«

Ko sta že daleč, skočita beračka iz svojega skrivališča.

»Hitro, da je ne vzamejo labod!« zasope starejši.

Ze sta pri pogači. Starejši se zlekne na trebuh in stegne roko po pogači. Srečno jo ujame v zadnjem hipu; že so labodje plavalci proti njej...

Pogača je bila vsa premočena. Beračka se ne menita za to. Tako sta lačna, da bi krompirjeve olupke jedla, če bi jih imela.

»Pojdiva nazaj k uti!« veli starejši svojemu bratcu.

Zarečih lič mu sledi mlajši bratec. Ko sta spet lepo na suhem pod uto, starejši beraček pogačo prelomi v dva dela. Večji kos ponudi bratcu, manjšega obdrži zase.

Ko si za siko utešita glad, vstaneta in odideta dalje. Sam Bog ve, odkod sta prišla, sam Bog ve, kam ju spet vodi pot. Ljudje ju srečujejo zdaj tod, zdaj tam — a nihče jima niti prijaznega pogleda ne privoščil. Jaz pa vem, dobro vem, kakor da mi je sam Bog šepnil v uho: tako dolgo, dokler se ju ne bo nihče usmili, tako dolgo, dokler jima nihče ne bo pomnil toplega zavetja, tako dolgo ne bo dobro na svetu.

Za novo leto

prapravlja Kotičkov striček svojim mladim prijateljem majhno (ali pa veliko, kakor se to vzame!) presenečenje. Kar vidim vas v duhu, kako ste nedočkani v svoji radovednosti. »Presenečenje? Hm!« bo ta ali ona maloverno zmajal z glavo in zagodrnjal: »Le kakšno naj bi to presenečenje bilo? Morda bo spet obudil v življenje svoj koticček, ki zdaj že skorajda tri mesece spi spanje pravičnega? No, nekaj je to že, nič ne rečem, mnogo pa tudi ne!« Tako bo nevsučno godrnjal neverjetni Tomaž. Glede koticčka se godrnjavček ni zmotil: res nameravam spet preizkusiti ostrino svojega jezika in začeti z dopisovanjem (joj, kar strah me je ogromnega kupa novih pisem, ki ležijo v moji torbi!), vendar to ni tisto presenečenje, katerega imam v mislih. To presenečenje je čisto drugačno. Z novim letom se bo Kotičkov striček malo razšepiril: vsak dan bo imel v »Slovenca« majhen kot. A v tem kotu ne bo objavil pisem svojih mladih prijateljev, nego nadvse zanimiv in napet otroški roman s slikami, katerega naslov pa vam zaenkrat še ne izdam. Ta roman začne izhajati že 1. januarja, in sicer na 6. strani »Slovenca«. Vsi tisti, ki ste zdaj naročeni samo na nedeljskega »Slovenca«, prosite očka in mam, naj naročijo »Slovenca« za ves mesec, da ne boste prikrajšani za lepo povest!

Na svidenje torej v novem letu! Mnogo sreče in zdravja vam želi

Kotičkov striček.

Mirko Kunčič:

Strla piščalka

Misel roma v zlata polja,
v zlata polja, v guj šumeči,
kjer pastirček mlad je piskal
pesmi sto o mladi sreči.

Vsak potoček, vsaka ptička
mi v spomin se tiho poje,
vsako stezo, vsak grmiček
še poznajo sanje moje.
Še beseda prva v duši
mehko mi ko zvon odmeva,
bled obraz sloni ob meni,
zvezde mi v očeh preštevam.
Vidim solzo, svežo solzo —
biser v školjki — lesketati:
skozi njo še v smrtni uri
si se nasmehljala, mati.
Misel roma v zlata polja,
roma v mrak samotne kočice —
tja, kjer nad piščalko strto
mlad pastirček tiho joče...

Tat in vrag

Kmet je imel debelega prašiča, ki ga je hotel zaklati. Zvečer, dan prej, preden ga je nameraval zaklati, je vzel kmet prašiča iz svinjaka in ga zaprl v hišno vožo, da bi ga zjutraj lažje ujel. V svinjaku pa je zapel kozo, ki jo je istega dne kupil na trgu.

Nekemu tolovaju se je medtem zahotelo toleste prašiča. Sklenil je, da ponoči vloni v svinjak in ukrade prašiča. Ko se je zmrznilo, se je prikadel s svojim tovaršem k svinjaku. Tovariš je ostal zunaj na straži, tolovaj pa je zlezal v svinjak. Tovariš je za njim zaprl vrata, da ne bi prašič ušel. Tolovaj je začel tipati okoli sebe, da bi našel prašiča. Kozla, ki je bila namesto prašiča v svinjaku, se je pričela strahovito dreti. Tolovaj se je grozno prestrašil, da so se mu naježili lasje vrh plešaste glave. V svoji grozi je mislil, da je nasledel samemu vragu. Njegov tovariš je svedra takoj pobral svoje pote in jo ucvril domov, ko je zaslišal ta grozozvojni hrup v svinjaku. Pri tem pa je pozabil odpreti vrata in tolovaj je bil izročen na mišlost in nemilost vragu, kakor je mislil.

Melketanje kose in vpitje tatu je prebudilo kmeta. Hitro se je oblekel, se oborožil s sekuro in šel pogledat, kdo tako kriči. Odprl je vrata. Tat je skočil ven in jo ubjal, kakor hitro je le mogel, kmet

Legenda o zvončku

Ko zemljo pokriva še debela snežna odeja, že dviga zvonček svoj nežni, zvonu podobni, beli cvetni kelih iz bleščeče snežne beline, kakor bi hotel reči: »Kmalu bo pomlad!« Čudno, kajne, da tako nežna cvetka, kakor je zvonček, ne pozebe v hudem mrazu. Toda sneg in zvonček sta si dobra prijatelja. O tem nam vse povedati stara legenda.

Bog je ustvarjal svet. Vsaka stvar je dobila svojo barvo. Nebo je bilo modro, oblaki sivi, zemlja rjava, drevesa zelena in cvetice so se kopale v najčudovitejših barvah. Samo sneg je ostal brez barve, ker je Bog nanj pozabil.

Sneg je stopil pred svojega Stvarnika in mu potožil svoje gorje. Toda Bogu je zmanjkalo barv, tako je bil radodaren z njimi. Zato je rekel snegu, naj gre k cveticam in jih prosi, naj mu odstopijo nekoliko svoje barve.

Sneg se je odpravil na pot. Najprej se je oglašil pri vrtnici. Mislil si je pač, da mu v pestrih barvah kipeča cvetka ne bo odrekla drobec svojega bogastva. Doživel je razočaranje. Vrtnica ga je ponosno premerila od vrha do tal in se zaničljivo namrdnila, češ, kaj boš revež, ki še svoje barve nimaš. Tudi pri drugih cvetkah ni bolje naletel. Vse so ga zavrnile.

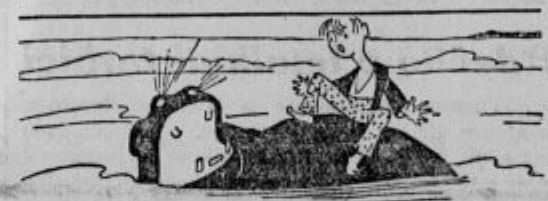
Truden in žalosten se je sneg, ki je bil še vedno brez barve, zvečer ustavil na samotnem travniku. Na travniku je rasel beli zvonček, ki ga je sneg v svojem beganju za barvo popolnoma prezrl. Zvonček je videl njegovo žalost in zasmilil se mu je. Boječ mu je ponudil svojo barvo. Sneg se je razveselil in se zvončku lepo zahvalil.

Odsihob živita sneg in zvonček v najlepšem prijateljstvu. V zahvalo za njegovo pomoč ob dnevu stvarjenja varuje sneg s svojo gorko odejo zvončka pred mrazom.

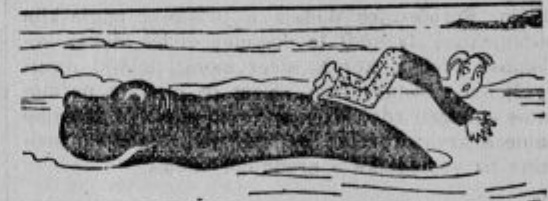
Andrejčkova prigoda sredi reke

(Rešitev božične uganke)

Pri nas je zima, solnce ni,
kako pa je tam v Afriki?
Tam kopljejo se zdaj se v reki,
Andrejček plava kar v obleki.
Otoček dviga iz valov se.
Nanj vzpne Andrejček kot na krov se.
Veselo zdaj na njem sedi,
»lepo je tukaj!« misli si.

Nenadoma pa, joj, prejoj,
oblije čelo vroč mu znoj:
otoček v reki oživi,
pod njim se vodni konj reži...

»Če me pošast dobi, gorje,
za zajtrk me — ham, ham — pojel!
Andrejček krične, v reko plane —
še danes živ je sred Ljubljane.

Nekaj drugih rešitev

Mirko Tretnjak, učenec III. razreda v Slovenjgradu:

Nenadoma pa, joj, prejoj,
zagleda krokodila pod seboj.
Obupno v vodo zopet plane,
ko se pod njim »otoček« zgane.

Do brega komaj prisopihajo,
od straha komajda še diha,
potem pa brž domov skrivajo,
da si zasmeš prihrani vsaj.

Francek Bohinc, učenec IV. razreda mešanske šole v Mariboru:

Nenadoma pa, joj, prejoj, otoček pod njim oživi.
Iz reke pogleda glava gospoda Sodčka, ki ima prav
tolikšen trebušček kakor neki bogati gospod v
Ljubljani. Na tem trebuščku je Andrejček sedel in
ne na otočku.

»Hej, hej, kaj pa ti na mojem trebuščku delaš?« je jezo zarenčal gospod Sodček in tako grozovito pomagal z mokrimi brki, da je Andrejčka obšla kurja polt.

»Sem mislil — sem mislil...« je v strahu zajecjal Andrejček, gospod Sodček pa je erdito zarenčal: »Me prav nič ne briga, kaj si mislil! Poberi se!«

Andrejček se je pognal kvišku, da bi ekočil nazaj v reko, pa je v svoji zmedenosti in nemoči s takšno silo tebebil nazaj na trebušček, da se je ta razpočil. Iz njega so zleteli veliki kosci pečenke, ocvrte piške in druge dobre reči. Grozen požeruh je moral biti gospod Sodček, da je kar cele piške požiral...

Tako je gospod Sodček storil žalosten konec sredi afriške reke, Andrejček pa je splaval na breg

pa svedra za njim in ga je s sekirnim držajem takom nametlil, da so mu kosti pokale.

Drugi dan je vprašal pobegli tovariš onega, ki je dobil po plečih:

»Kako je bilo?«
»Slabo. En vrag je bil v svinjaku, drugi pa me je čakal zunaj!«

★
Slepec.

Stražnik: »Aha, pa sem vas zasačil! Za slepca se izdajate — pa časopis štitate!«
Berač: »Kaj še! Samo slike ogledujem.«

in se rešil. Se danes, ko je že star možič, vam zna imenitno opisati svoj strašni doživljaj sredi afriške reke...

Zane Hojan, dijak 7. razreda v Ljubljani, Strelška ulica 18:

Nenadoma se otok zgane,
Andrejčku solza v reko kane.
Otoček bil je krokodil,
ki v reki baš se je hladil.

In v hipu otok se obrne,
Andrejček pa se v vodo vrne
Od groze gronko zakriči,
a krokodil ga že drži.

Še nekaj krikov iz valov —
Andrejček žrtve je zobov.

Pošast povodna ga požre,
le val krvi se dvigne še...

Lidija Godina, učenka 7. razreda v Zagorju:

Nenadoma pa joj, prejoj,
otoček vrže breme svoj.

Andrejček komaj se zaveda,
pošast povodno že zagleda...

Bogomil Novak, dijak II. razreda klasične gimnazije v Ljubljani:

Nenadoma pa joj, prejoj,
prikažejo se mu zobje.
Zobje povodnega konjčja:
na njem sedel Andrejček je
mislil, da hrbet je njegov
prav lep otok sred valov...

Tonček Bitenc, učenec IV. razreda v Ljubljani:

Nenadoma pa je Andrejčka začelo grozno peči,
kakor da nekdo kusi pod njim. Imel je še toliko časa, da je planil v vodo in splaval na breg, tedaj pa je iz otočka že švignil velik plamen in siv dim. Andrejček je z grozo videl, da je bil otoček, na katerem je sedel, ognjenik. Če bi bil le še trenotek sedel na njem, bi ga lava požrla in pokopala pod seboj... Da, da, res čudovite reči se godijo tam — v daljni Afriki!

Alojz Pečko, učenec (?) razr. pri Sv. Lovrencu n. Pohorjem:

Nenadoma pa bim, bim, bim,
zaziblje otok se pod njim.
Njegova radost je zastoj:
otoček je povodni konj.
Velika, jojme, zdaj je sila,
a sreča je Andrejčku mila:
iz hudih sanj se prebudi,
Boga zahvali, da res ni...

Hermína Krenčnik, učenka V. razr. v Trbovljah:

Nenadoma pa joj, se zgane,
prestrašen si oči pomane:
pod njim otok se zaziba,
ni bil otok, ampak riba.
Pa strah le malo časa traja,
junaštvo že se v njem poraja:
na ribi jaha naš junak —
to ne napravi deček vsak!

Bogdan Javor, dijak IV. razr. v Podnartu:

Nenadoma pa joj, prejoj,
fant zakriči: »Kaj bo z menoj?«
Iz vode krokodil pogleda
in svojega požre soseda...

Majda Pfeifer, učenka I. razr. mešč. šole v Krškem:

Nenadoma pa joj, prejoj,
pogrezne otok se takoj.
Zdaj revček naš Andrejček je,
ker voda ga zajela je...

Radoslav Rostohar, dijak III. rezreda gimn. na Jesenicah, Gosposvetska cesta 1:

Nenadoma pa joj, prejoj,
zagleda ostrih zob nebroj.
Pošast ta čudna — krokodil
Andrejčka vrže jezo v Nil...

Levin Krže, učenec II. razr. na Prulah, Copova cesta 10:

Nenadoma se otok zgane,
začuden kvišku Drejček plane.
Brž skoči v vodo in že plava.
boji se čudnega havbava.
Priplaval je do brega,
za njim se otok krega.
Pozabil je Andrejček vraga,
pošasti z brega jezik kaže...

Anica Kos, dijakinja I. razr. klas. gimn. v Ljubljani, Idrijska ulica 3:

Otoček pod njim se že hitro pogreza,
Andrejček obupno roke kvišku steza:
»Na pomoč! Na pomoč! Rešite me!«
- - - Pomane oči si: »Ojoj, kaj pa je?«
Pri postelji svoji na tleh zdaj leži,
skoz okno v obraz se mu solnce smeji:
»Fantiču se vsakemu to dogodi,
če zjutraj ne vstane, ko dan zazvoni!«

Marija Cvek, učenka III. razr. vadbice pri uršulinkah v Ljubljani:

Nenadoma pa joj, prejoj...
»Pomagaj angel varuh moj!«
Otoček namreč oživi,
se v strašno želvo spremeni.
Andrejček od strahu medli,
na glavo v reko se spusti.
»Oj, če bi plavati ne znal,
ne prišel živ bi na obal!«

Razen teh smo prejeli do četrtika, 28. t. m. še mnogo drugih rešitev, katerih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Naj zadoštuje, če navedemo samo imena rešilcev: Nada Kregar, učen. IV. razr. v Lichten. zav. v Ljubljani; Zora Zirovnik, uč. II. razr. m. š. v Celju; Lovro Koblar, uč. I. razr. vadbice v Ljubljani; Ciril Zupanc, uč. 7. razr. v Železnikih; Jožeta Košir, uč. IV. razr. v ?; Josip Antončič, uč. III. razr. na Grosupljem; Boris Bohinc, dijak I. razr. na Rakeku; Marjan Bohinc, uč. IV. razr. na Rakeku; Gusti Seliger, uč. I. razr. gimn. na Vrhniki; Ludvik Kos, uč. 2. razr. v Ljubljani; Pepca in Anica Novak, Kameuce; Bogdan Vajda, dijak III. razr. gimn. v Ljublj.

Za nagrade so bili izžrebani:

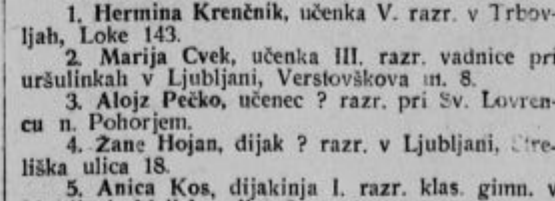
1. Hermína Krenčnik, učenka V. razr. v Trbovljah, Loke 143.

2. Marija Cvek, učenka III. razr. vadbice pri uršulinkah v Ljubljani, Verstovškova ul. 8.

3. Alojz Pečko, učenec 7. razr. pri Sv. Lovrencu n. Pohorjem.

4. Zane Hojan, dijak 7. razr. v Ljubljani, Strelška ulica 18.

5. Anica Kos, dijakinja I. razr. klas. gimn. v Ljubljani, Idrijska ulica 3.

ŽENA IN DOM

Novi rod in žena

Silno redko naletimo v našem tisku (izvzemši ženske liste, priloge, kotičke...) na resno besedo k ženskemu vprašanju, pa še takrat navadno izvzveni v golo kruboborstvo. Zato mora naše žensko tumbolj obradovati stališče sodobne slovenske katoliške akademske mladine nasproti temu vprašanju, ki ga v več člankih pojasnjuje v prazniški številki svojega glasila »Straža v viharju«. V članku »Boj za ženo« čitamo med drugim:

»Daleč smo od tega, da bi omalovaževali ali pa podcenjevali razloge ekonomskega značaja, ki so rodili to prevažno vprašanje, saj vemo, kako kruta je realnost današnjih gospodarskih razmer, ki ne dopuščajo ali vsaj močno ovirajo sklopanje onih življenjskih zvez, ki jim pravimo zakon, ali pa že sklenjenim onemogočijo pravilno rast v družinsko občestvo, kjer zavzema najodličnejše mesto mati, kraljica družine, nenadomestljiva ljubezen svojih otrok. Nenaravne, nezdrave razmere, v katerih živimo, so krive, da je žensku vedno v večji meri onemogočeno to čisto poslanstvo in njenem naravnem poklicu. Okrutno pridobitno življenje, v katero je bila žena potisnjena, ji pač daje iste dolžnosti kakor moškemu, ne pa tudi istih pravic v gospodarskem in političnem življenju, kljub temu, da ji te s polno pravico pripadajo. Ženstvo se premalo zaveda, da je n. pr. vsa naša zakonodaja prikrojena v prilog moškemu in zato ženskam krivična.

Po zakonu je kaznivo žaljenje časti, kraja, telesne poškodbe. Kako so zaščitene po državnem zakonu zakoniku nezakonske matere in nezakonski otroci?

Kljub vsemu temu pa vsakdo, kdor je iskren, odkritosrčno prizna, da ne smemo iskati največjega in najtehtnejšega vzroka za propadanje in razkrajanje družine, te osnovne celice človeške družbe, v ekonomskih razmerah, kakor nam jih je ustvaril kapitalizem.

Strahotno povodenj brezmaternstva in oskrunjenega materinstva je namreč povzročila novodobna miselnost, ki se je kakor kuga zajedla v vse plasti omikanih narodov in nam zastruplja korenine vsega življenja. Ta miselnost, ki išče sreče in utehne v zunanostih, v gmotnih dobrinah in čutnih užitkih, je največje zlo za vsa družba, prav posebno za nastajajoče in uspevajoče družine. Bolj kot v vseh prejšnjih stoletjih je v našem času silno narasla težnja po udobnosti in uživanju; potratnost in užiteklastnost modernega človeka postajata brezmejni in še narasčata iz dneva v dan. Zato tudi ni čudno, če se sodobna žena iz mesta vedno bolj oddaljuje svojemu poslanstvu.

Žensko vprašanje ni in ne sme biti samo vprašanje služb, vprašanje emancipacije, vprašanje gospodinj in matere, ampak mora biti predvsem vprašanje ženske vzgoje. Včasih ima človek vtis, kot da smo kljub tolikemu govorjenju o ženski emancipaciji še vedno od vzgoje ženske mladine precej mačehovski in ji do-

volimo le nekaj drobtin, ki padejo od gospodarjeve mize. Namesto smotrene in temeljite življenjske vzgoje, dajemo tej mladini nekaj, kar naj bi bilo vzgoja, pa še davno ni.

Ali ni temeljni problem prave vzgoje n. pr. vprašanje, kako obvarovati doraščajočo generacijo nad vse kvarnih in za vse življenje usodnih vplivov sedanjega materializma, zmaja s stoterimi glavami. Priznati je treba hvalevredno delo, ki je bilo že dosedaj izvršeno v tem smislu, ali človek ima nehoti vtis, da kljub tolikomu poudarjanju življenjske vzgoje pri dekletih, postanejo ta v veliki meri žrtve življenjskega materializma in njegovih zlih posledic. Zakaj? Ker je pač premmnogim vzgojiteljem življenjsko to, kar je polno materializma in ne nasprotno. Ali ni velik socialen greh, če vzgoja ne izrablja ženskih inklinacij k duhovnosti in pravičnosti nad umazano materijo, marveč jo raje prepusti, da ji zapade tudi kot žena in mati. Oprostiti žensko mladino materije in jo vrniti duhovnosti, je temeljno vprašanje in naloga ženske vzgoje. Vplivom materializma povojne dobe je seveda tudi ženska mladina močno izpostavljena. Tudi njej je neposredni užitek več kot počasen študij, pogled v sedanjost vse prijetnejši kot duhovno pripravljajoče bodočnosti; tudi ona stavi prijetno pred košnjo, ob videzu ne vpraša za resničnost in ob užitku ne za posledice. Ali ni značilen za materializem ženske mladine razvoj ženskega sporta, včasih najbolj grobo materialističnega, ko mora vse služiti izključno telesu? Ali ne opažamo istega materializma pri ženskem okusu, modi, umetnosti, literaturi itd. Kdo ne vidi v tem fotografije sedanje ženske generacije, posebno meščanske? Ali je potem čudno, da se ta materializem tako usodno maščuje v družinskih zablodah, ki jih našteva Pij XI. v svoji okrožnici o krščanskem zakonu? S svojo hrupno reklamo pa zna svet ženo v njenem materialističnem gledanju na svet potrditi in ko stopi v življenje, ni več svobodna in duhovno visoko stoječa, ampak sužnja materije. Da je tako slabo vzgojeno mladino s lahkoto pridobiti za idejne materialistične zablode, je po vsem tem jasno. V svetu, v katerem je bila vzgojena — morda celo zavodi včasih ne pojmujejo dovolj globoko svoje naloge v tem oziru — se najraje mudi in živi, da je njeni slabosti tak materialističen svet najbolj pristopen.

Ako hočemo nov ženski rod, ga moramo energično rešiti iz krepelj materije in tistih, ki v ženi uradnici, gospodinj ali materi gledajo zopet samo nekaj materialističnega. Treba bo zopet pri vzgoji ženske mladine paziti vedno in povsod na prvenstvo duhovnega sveta, na dovršenost idej.

Rod, ki tako resno gleda na ženo, je v najglobljem pomenu znanlejši, srečnejši, bodočostni, ker nosi v sebi samem pogoj za ozdravljenje in pravo ureditev temelja vseh človeških odnosov na zemlji: razmerja med moškim in ženo.

DELA VSKI VESTNIK

Omejitev zasebne lastnine

Mnogi mislijo, da je vprašanje zasebne lastnine osrednja točka delavskega vprašanja in da bi z ureditvijo lastninskega vprašanja bilo delavsko vprašanje v glavnem že rešeno. Mirno lahko rečemo, da spada taka trditev v slovar demagogov, ki imajo navado postavljati kratka, enostavna in vsem razumljiva revolucionarna gesla, ki so pa praktično neizvedljiva ali pa celo nepomembna in še daleč ne dosegajo uspehov, ki jih obetajo.

V vprašanju zasebne lastnine sta se razširili dve skrajnosti: liberalni individualizem, iz katerega brez greha početi, kar hoče, da niso z lastnega sveta, nedotakljiva, da mora s svojo lastnino varovati in izdati kapitalizem, učni, da je zasebna lastnina združena nikake dolžnosti in da družba (n. pr. država) nima pravice dotikati se zasebne lastnine. Ti nazori so v resnici rodili mnogo zla in so bili vzrok temu, da so se ogromna bogastva nakopičila v rokah peščice ljudi, večina pa je ostala brez vseh sredstev.

Druge skrajnost pa je v marksizmu in komunizmu, ki zahteva popolno odpravo zasebne lastnine, češ, da bo s tem takoj rešeno socialno vprašanje. V ta časa so se tudi pri teh razvile razne oblike, kako odpraviti zasebno lastnino. Nekateri (n. pr. Anglež Goldwin) so si mislili, naj bi lastnina bila nikogar, a raba poljubno vseh, nekateri pa, da naj bo vse last vseh in raba vseh. Tretje moderno naziranje pa pravi, naj bi bila družba (n. pr. država) lastnica vseh proizvodnih sredstev, družba naj bi ravnala proizvajajoče in delila proizvode. Do tega bo po Marksovem mnenju prišlo, ko bo armada proletariata v ugodnem trenutku s hitro revolucijo razlatala tiho malo kapitalistov, ki so prej razlašali druge.

Tako revolucijo smo doživeli v Rusiji. In kakšen položaj je sedaj tam? Kljub revoluciji je mnogo zasebne lastnine ostalo v tistih rokah, kot je bilo prej, ponekod pa so se samo zamenjali lastniki. En del prejšnje zasebne lastnine pa je vzel država. Položaj delavstva se s tem niti za las ni izboljšal. Delavci v Rusiji je bil in je ostal brez vseh sredstev za življenje.

Strahotni zločini marksistov

Židovski marksizem je največja šiba božja 20. stoletja. Sicer je 20. stoletje polno korupcije, škandalov, umazanih afer in zločinov, toda od vseh največja in najgusnejša so ona, ki jih vodi in organizirajo marksistični voditelji, podpirani od mednarodnega židovstva. Posebno ogabni so ti zločini zato, ker se vrše pod geslom borbe za delavske pravice, v resnici pa gre tu za najbolj umazane, sebične in koristne namene in se pri tem ne gleda, če par sto ali tisoč ljudi izgubi življenje v revoluciji in štrajkih. Glavno je, da so gospodje »voditelji« utešili svojo krvočno strast in si napolnili ogromne žepke s krvjo oblitim denarjem; delavci so storiili seveda samo svojo dolžnost, da so nesli svoje glave na prodaj za profit marksistov, židov in kapitalistov, ki so eno.

Naj navedemo najnovejšo podatke iz marksistične vestje v španski Asturiji. Tu so marksisti pomorili 27 duhovnikov; nekatere izmed njih so strašno mučili, enega zavili v cunje, polili z bencinom in živega zažgali. V mestu Oviedo so osepili nad 30 otrok onih stražnikov, ki so vršili svojo dolžnost. Socialistični evangelijske je dal morilno orožje v roke že 12 in 14 letnim dečkom. Z noži v rokah so planile socialistične na ulete talce, ki se niso mogli braniti. Marksistični »voditelji« so ščuvali delavstvo vedno naprej k nazgrozovitejšim zločinom, kakršnih zgodovina, ki pozna mnogo krvi, ne

Resnični in iskreni socialni reformator bo ob navedena eksterna odklonil, ker od obeh delavstvo ničesar nima.

Naše stališče in sploh stališče vseh svobodoljubnih ljudi mora biti edino tako:

Svobodni hočemo ostati in sicer resnično svobodni. Ta svoboda pa se kaže predvsem v tem, da si smemo svobodno izbirati delo in da smemo svobodno razpolagati s svojimi dohodki. To pa je mogoče le, če imamo svoja lastna sredstva (zemljišče, sirovine, orodje itd.), kjer bomo lahko svoje delovne sile plodonosno zaposlili in razvili svoje sposobnosti. Svoboden je le tisti, ki ni priklen na vasko delo in vsak zaslužek, ki mu ga nudijo drugi ljudje, ampak more vsaj v neklih naravnih mejah svobodno izbirati, kaj in koliko bo delal.

Res je, da danes večina ljudi radi nepravilne razdelitve in rabe zasebne lastnine ne uživa te svobode. Toda s tem ni rečeno, da zasebna lastnina ni dobra. Krivice in nepravilnosti, ki se danes dogajajo, je treba odpraviti, zasebno lastnino je treba po zahtevah socialne blaginje razmejiti in omejiti.

Lastninska pravica ni sveta in nedotakljiva ter brez dolžnosti. Lastnina ima dvojen značaj, individualen in socialen, kolikor namreč meri na dobro poedincev ali na občo blaginjo. Stvarnik narave je dal ljudem pravico zasebne lastnine radi tega, da bi mogli poedincev poskrbeti zase in za družino, a tudi radi tega, da bi z njeno pomočjo dobrine, ki jih je Bog namenil vseh človeških družin, temu namenu res služile.

Zato sme in mora družba lastninske razmere spravljati v sklad z občo blaginjo, jih more — če je za občo blaginjo potrebno — izvzeti zasebni lastni in pridržati sebi, sme in mora zasebno lastnino razmejiti in omejiti. Kako in v kakšni meri, to je odvisno od naše zrelosti in sposobnosti in naše socialne zavesti.

To je naše stališče, ki se popolnoma krije z naukom katoliške Cerkve, in to stališče moramo danes, ko vstajajo razni demagogi, ponovno povdariti, da bo delavstvo vtrajno in odločno zahtevalo to, kar mu bo v resnici prid.

V Ljubljani in vseh podeželskih poslovalnicah se je te dni izplačeval in obračunaval 3% popust (dividenda). Kedor je še ni dvignil, naj stori to čimprej. Razdeljevali se bodo rednim odjemalcem — članom tudi lepi stenski koledarji v spomin na 40letnico zadrage. — Vsem članom veselo novo leto!
I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

Nikar po družini!

Naredba o znižanju plač državnih uradnikov, ki je že lani vzbudila toliko odpora, ostane tudi letos v veljavi. Naredba je naprjena proti dvojnemu zaslužkarstvu, učinkuje pa kakor udarec po družini. Tako se zdi, kakor da je namenjena za kaznen tistim, ki žive v družinskem občestvu.

Da mora tudi država varčevati, vsakdo razume. Toda preden pride do pritrditve zaslužka državnemu uradniku, bi bilo treba izprati vse možnosti varčevanja tam, kjer gre za obilje in razkošje, vsekakor za manj nujne stvari, kakor pa je skromen vsakdanji kruh, ki ga daje država svojemu uradniku. Ali se je to pri nas zgodilo?

Vrhu tega treba poudariti, da prihaja ves denar, ki ga prejema uradništvo srednjega in nižjega staleža, v prid splošnemu narodnemu gospodarstvu, ostanke doma in oploja obrtništvu, industriji, trgovini in vsaj nekaj tudi kmetijstvu, dočim se marksizem na drugih straneh izdani državni denar steka v inozemstvo.

Če pa res ne gre drugače, kakor da država poseže po najskrajnejših sredstvih varčevanja in hoče pri tem zadeti dvojno zaslužkarstvo, v kolikor spada v njeno območje, potem bi bilo treba dobro pretehtati vse posledice tistih ukrepov. Na vsak način mora država v vsakem primeru in brezpogojno štiti in pospeševati družino in družinsko življenje. Naredba o znižanju plač pa je s tem nasprotna in v najostrejšem nasprotju. Ta naredba družino naravnost razbija. Kajti ne smemo si delati

nobenih iluzij: pretežna večina se bo raje odpovedala družinski skupnosti — vsaj navidezno — kakor pa neokrnjenim prejemkom svoje službe. Tako država ne bo ničesar imela od tega ukrepa, pač pa bo silno prizadeto družinsko občestvo. Pomisliti treba tudi, da je posameznik izven družinskega kroga vse bolj izpostavljen npravnim nevarnostim, kakor če živi med svojci. In kakšno korist ima država od tega, če pride denar, ki bi okrepil gospodarski položaj lastne družine, v prid docela tujim ljudem, ki jim je podnajemnik zgolj predmet izkoriščanja? Saj bo ločitev iz družinskega občestva marksisti pač samo navidezna, a od tega ne bo za nikogar nobenega blagoslova, ker vedni strah in laž — najsi tudi v silni — ne moreta biti drugega ko bič.

Če torej odgovorna oblast res misli, da ne gre drugače, kakor da tudi srednjemu in nižjemu uradniku v nameščenstvu znova odšepne od plače, potem naj to stori enakomerno pri vseh dvojnih zaslužkarjih in samcih, pa naj žive v družini ali samši, zato pa vsakemu toliko manj, kolikor bo številno večje. Nihče pa ne sme biti kaznovan zato, ker živi v družinskem občestvu, družina se ne sme rušiti!

Sicer se pa moramo zavedati, da je standard našega uradništva še itak skrajno skromen, in da to, kar odvajamo uradništvu, odvajamo našim pridobitnim stanovom, našemu narodnemu gospodarstvu. Ali je gmotni uspeh, ki ne more biti drugačen kakor mirav, res vreden toliko cene?

Žujejo Francozi in Angleži. Italijan pa ceni svoje dobro olje nad vse druge maslobo. Hrvat, Madjar in Srb ljubijo pikantne stvari. Čebule, česnja, paprike, paradiznikov ne sme pogrešati skoro nobena jed. Čehi ljubijo težke, moknate jedi. V pripravi teh so Čehinje prave strokovnjakinje. Korosice so umetnice v pripravi sirovih povanj, sirovih emolkov in sirovih strukljev. Stajerke znajo posebno okusno pripraviti sirove pogarke, klobase iz ajdove kaše in na poseben način posušeno svinjino. Naši žganjci, naš opek, naše klobase, naš mali kruhek, media in mešanica ne smejo zaostati za dobrinami iz drugih krajev.

O naših in tudi o jedeh drugih dežela hočem v teku časa pojasniti, kako se pripravljajo, da so okusne za želodec in prijetne za oko. Način priprave jedil se je v zadnjem času moderniziral. Tudi o kuharski modi ne smemo molčati.

Nov način za konzerviranje sadja preizkušajo v Ameriki. Namesto, da bi se sadje kuhalo v pari, kakor doslej, ga na umeten način oledene: puste, da omrzne. Na nedavni razstavi sadja in zelenjave v Washingtonu so ugotovili, da vkuhanu sadje izpremeni okus in barvo, oledenelo pa ostane po barvi in okusu popolnoma sveže. (Kakor znano, se ta način konzerviranja že dolgo uporablja za meso.)

Najprikladnejša toplota za pijače je po »Zdravju« naslednja: Pitna voda 12 do 13 stopinj Celzija, sadovica 14 do 16 stopinj, pivo 12 do 15 stopinj, črno ali rdeče vino 17 do 19 stopinj, lahko belo vino 15 stopinj, težko belo vino 10 stopinj, mrzlo mleko 15 do 18 stopinj, kava ali čaj 25 do 40 stopinj, mesna juha 38 do 45 stopinj Celzija.

stov, židov in kapitalistov, ki so eno.

Naj navedemo najnovejšo podatke iz marksistične vestje v španski Asturiji. Tu so marksisti pomorili 27 duhovnikov; nekatere izmed njih so strašno mučili, enega zavili v cunje, polili z bencinom in živega zažgali. V mestu Oviedo so osepili nad 30 otrok onih stražnikov, ki so vršili svojo dolžnost. Socialistični evangelijske je dal morilno orožje v roke že 12 in 14 letnim dečkom. Z noži v rokah so planile socialistične na ulete talce, ki se niso mogli braniti. Marksistični »voditelji« so ščuvali delavstvo vedno naprej k nazgrozovitejšim zločinom, kakršnih zgodovina, ki pozna mnogo krvi, ne

Nekaj pripomb

Dne 13. decembra 1934 bi morala stopiti v veljavo nova naredba o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtnih obratovavnic. Zadnji trenotek pa je bilo razlašeno, da ostane zaenkrat v veljavi še stara naredba. Ker pa bo nova naredba nedvomno kmalu stopila v veljavo, je prav, da si njena glavna določila nekoliko ogledamo.

Prepričani smo bili in v gotovostjo smo računali, da bo nova naredba temeljila na osemurnem delovnem času. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je naredba izšla prav taka, kakršna je bila predložena od strani oblasti organizacijam, ki naj bi dale svoja mnenja in pripombe k tej naredbi. Vse pripombe raznih organizacij so bile torej odveč. Nova naredba predvideva devet in celo deseturni delovni čas. Deseturni delovni čas predvideva na primer celo za agenture in veletrgovine.

Druge poglavje, ki mora našo organizacijo prav živo zanimati, so prazniki, ob katerih je dovoljeno dopoldansko obratovanje, in sicer je teh praznikov osem; troh pa naredba sploh ne omeja; torej je dovoljeno celodnevno obratovanje: na Srečnico, 2. februarja, na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca in na Mali smaren, 8. septembra. Naša organizacija je v svojem predlogu zahtevala, naj se tudi ti trije prazniki vnesejo v naredbo in da ob praznikih delo v trgovinah in obrtnih poslovalnicah sploh ves dan počiva, ker le na ta način bo mogel naš nameščenec dobro izpolnjevati verske dolžnosti.

Tretja glava stran naredbe pa je razdelitev delovnega časa. Tudi v tem pogledu se ni vpošteval predlog nameščenec, ki so predlagali sledečo razdelitev: v Ljubljani, Celju, Mariboru, Trbovljah, Plju, Kranju, Jesenicah in Novem mestu naj bodo trgovine L. dr. v dobi od 1. junija do 1. septembra odprte od 8—12 in od 15—19; to naj bi bil letni čas. V vsem ostalem času pa od 8—12 in od 14—18. Nova naredba prinaša za mesta Ljubljana, Celje in Maribor naslednjo razdelitev: od 1. aprila do 30. septembra bodo trgovine odprte od pol 8 do pol 13 in od 15—19; od 1. oktobra do 31. marca pa od pol 8 do pol 13 in od pol 15 do pol 19. V ostalih krajih velja poleti in pozimi deseturni delovni čas, ki je razdeljen od pol 8 do pol 13 in od 14—19.

Iz navedenega vidimo, da pomeni nova uredba v splošnem poslabšanje sedanjega stanja, t. j. že nekako pridobitljivih pravic našega trgovskega nameščenstva. Osemurni delovni čas je bila važna zahteva delojemalcev in bi morala dobiti oporo pri naši javni oblasti. Mislimo, da v času, ko vlada že

more pokazati. — Ko pa je zgledalo, da se bo vstaja ponesrečila, pa je marksistične voditelje z marksističnimi strankinimi blagajnami vred vzela noč (enako kot v Avstriji)!

In najnovejši dogodki v Rusiji. V Moskvi so pred kratkim tri dni slavili 17 letni spomin krvave revolucije. Ob tej priliki so se vršile šumeče zabave, plesi, ki se jih je udeležila sovjetska aristokracija v razkošnih toaletah, banketi, parade itd. Izven Moskve pa milijoni stradalca, na železnici neprestano prevažajo v živinskih vagonih izgnance v Sibirijo, tajna policija umori povprečno po sedem ljudi na dan itd. Da masčujejo umor Kirova, so dosedaj usmrtili 107 ljudi.

In potem si ogledimo marksistični tisk, ki je od vsega tiska na svetu najbolj nemoralen, nedostojen, skrajno demagoški in lažljiv, ki samo zastruplja in zavaja v zločine.

Slovenci smo se vedno ponašali s svojo visoko kulturno stopnjo in dokaj dostojnim časopisjem. In še bi se lahko, če bi se med naše vedno delovno ljudstvo ne prikrdel marksizem s svojim umazanim in demagoškim časopisjem. Toda ker trdno verujemo v zmago luči nad temo, verujemo, da se bo slovensko ljudstvo nalik avstrijskemu, nemškemu, angleškemu, amerškemu in drugemu ljudstvu otreslo židovskih komunosocialističnih krvososov.

tako velika brezposelnost, nikakor ni na mestu, podaljšanje delovnega časa. To se bo v naši dravski banovini, kjer je brezposelnost večja kot drugje, prav znatno obutilo. (Po »Bodočnosti«.)

Delavska literatura

»Bodočnosti« glasilo slovenskih katoliških nameščenec s svojo božično (9) številko pomorno dokazuje, da je naša najboljša stanovska in strokovna revija. Je sicer skromna po obsegu, zato pa bogata po vsebini. Poleg globokega božičnega voščila obsega vrsto aktualnih člankov: Naše pripombe k razširjenju pokojniškega zavarovanja, Kolektivna pogodba in nameščenec, Volitve obrtnih zaupnikov, Obrtno sodišče in zasebni nameščenec, Nova naredba o odpiranju in zapiranju trgovin in obrtnih obratovavnic, Iz društva, Delavske in nameščenske žrtve na krizo.

Mislimo, da ne bi smelo biti slovenskega zasebnega in trgovskega nameščenca in sploh javnega socialnega delavca brez te skrbno urejene revije. Jamarska številka izide v povečanem obsegu. Poimezna številka stane 2 Din in se naroča pri upravi, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

»Mednarodni pregled delav« je odlična inozemska revija (glasilo mednarodnega urada dela). V novembrski številki prinaša nekaj važnih aktualnih člankov in svetovni pregled vsega novega delovnega prava. Važno je poročilo o 18. zasedanju mednarodnega urada dela, ter članek: Socialna, gospodarska in pravna razmerja poslov (služkinj in dekel).

Po svetu

Novi člani Mednarodnega urada dela so v tem letu postali: Rusija, Afganistan in Ekvador. S tem se je število članov zvišalo na 62.

V Nemčiji so na novo uredili delovni čas v tekstilni industriji. V nekaterih delih tekstilne industrije bo odslej dovoljen le 36 urni tednik. T. j. delalo se bo po 6 ur na dan. Strogo pa je prepovedano radi tega določila zmanjšati število zaposlenih. V isti naredbi se prepoveduje ustanavljanje novih tovarn in razširjanje obstoječih.

Zanimivo je tudi to, da v Nemčiji žensko delo zelo pada. To je posledica raznih vladnih ukrepov, ki so šli za tem, da se predvsem zaposli moške, dalje pa je to tudi posledica krize tistih podjetij, ki v prvi vrsti zaposlujejo žensko osebje. Niso brez vpliva tudi takozvana poročna posojila, ki so povzročila, da je število zakoncev v letu 1933 naraslo.

Kuharska umetnost

Kuharska umetnost je znana že od začetka sveta. V teku časa se je razširila pri vseh narodih in je postala delo vsake gospodinjice. V av. piamu beremo, da je Jakob skuhaj lebo kot odkupnino za prvenstvo. Stari čaki so v znak veselja in ob posebnih dogodkih zaklali tele in ga pripravili v jed svojim povabljenim gostom. V starem Rimu, posebno za časa Nerona in drugih beremo o razkošnih in dragih pojedinah, pripravljenih za povablence. Gotovo se je takratna kuharska umetnost kosala z drugimi umetnostmi tedanjega časa. Hrana je tista stvar, za katero delamo, se pehamo in ji posvečamo največjo skrb. Hrano pripravljamo na različne načine. In ravno v tem pripravljamo je treba bistre glave in spretno roke. Kuhati se mora z glavo. To se pravi: Kuhanju posvečati veliko pozornost. Uspeh kuhanja je odvisen od tega, kako se kuha.

Način, kako pripraviti živila v okusno jed, je zelo različen. Vsak narod ima svojo posebno jedila in tudi svoje posebne načine za izvrševanje kuharske umetnosti. Pri nas poznamo: angleške zrezke, francosko juho, italijanske makarone in polento, holandski sir, češke knedličke in kolače, ogrski guljaj, švabsko meso, dunajske zrezke, segedinski guljaj in v novejšem času se je pri nas pojavila tudi erbska kuhinja. Velik razloček med posameznimi pokrajinskimi predstavljajo maslobo. Severni narodi rabijo za zabelo največ govejo maslobo, to je surovo ali kuhano maslo. Svinjsko maslo komaj poznajo. Pri nas prevladuje svinjska mast. Rabimo pa tudi surovo in kuhano maslo. Nam se pridru-

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

A. K. M. Nepoboljšljivega pijanca — zdraviti, je v naših razmerah težka, največkrat neizvršljiva naloga. Tak nesrečni spada v poseben zavod — zdravilišče, oziroma zavišče za pivoce —, kakršnega, žal, pri nas nimamo še nikjer. V takšnem zavodu odvajajo pivoce uživajo opojnin in ga privadijo na popolnoma zdržno življenje. Zdravljenje traja šest mesecev najmanj, navadno eno leto ali še več. Uspehi so zadovoljivi, izvedbi primere, kjer je pijanstvo izraz globljega živčno-duševnega razkroja. Izven zaprtih zavodov se da pijanec odvaditi opojnin samo, če se sam resno potrudil v tem pravcu. Najkrajši in najzanesljivejši se nam zdi način, ki je bil že omenjen v tej naši posvetovalnici. Treba načrtnega zdravljenja, ki ga vodi in izvršuje izkušen in potrpežljiv zdravnik. Bolnik prihaja ob določenem času k zdravniku, ki mu daje piti merico bolniku vsodne opojnine, takoj za tem dobiva po vodu zdravila, ki človeku obračajo želodec. Bruhanju se ne hote pridruži občutek studa, ki se poglagona navede in prenese na ljubljeno opojnino. V tleh, štirih tednih se s previdnim ravnanjem od zdravnikov strani in z resnim prizadevanjem od strani bolnika doseže uspeh, da se pivoce pristudi vsaka opojnina že na daleč. Vsa druga sredstva, ker pivoce opazi past in si poišče opojnino nesumnega izvora drugod. Če že hočete v tej smeri kaj poskusiti, dajte nesrečniku želodovo »kavico«, da se primeša pravi kavi ali ruskemu čaju. Časih pomaga vsaj toliko, kakor inozemska, blazno draga sredstva.

P. L. R. Bol v ogrodi, ki traja že tri leta, naj jaz razložim na daljo? Vi menite, da je prso drobje v redu in spravljate svojo bolezen v zvezo s ekliučeno držo pri poklenem delu, kar vam je namignil menda tudi zdravnik. Ne strinjam se z Vašo domnevo. Treba vam ponovnega zdravniškega pregleda, tudi brez rentgenske preiskave ne pojde. Pa ne odlašajte več, saj ste s praznim uganjanjem in poskušanjem potratili itak preveč časa!

A. D. P. Kršelj je ime tistemu mrčesu in spada v rod uši. V vsaki lekarni se dobi zanesljivo sredstvo zoper nadlega, in sicer tako, ki ne vzbuja splošne pozornosti.

T. K. R. Čezmerno potenje Vas nadleguje že pri navadni hoji tudi v hladnem letnem času? Vsekakor je potrebna zdravniška ugotovitev, če ni morda kakšna bolezen, ki žene na pot in zahteva posebno zdravljenje. Morda se oblačite premočno? Domač in dober pripomoček je kaduljev (žajbljev) čaj; navadna merica naj se izpije po malem v teku dneva; pomaga tudi drgnjenje telesa z razredčenim kisom ali razredčenim formolovim cvetom ali umivanje s formolovim milom. Oboje dobiti v lekarni ali mirodilnici. Za poletne mesece pa vam svetujem utrjevanje z vodo.

A. O. G. Trešenje rok in glave je znak raznih živčnih bolezni, ozdravnih in neozdravnih. Vi za-

vračate mnenje svojega zdravnika, ki smatra otrokovo bolezen za posledico mehkužne odgoje. V ta spor se ne spuščam, ker ne poznam ne otroka ne razmer v Vaši družini. Vsekakor je treba ugotoviti pravi vzrok otrokovi motnji čim prej! Napotite se z otrokom ali h kakemu zdravniku-strokovnjaku za otroške ali živčne bolezni, in, če treba, oddajte ga v bolnišnico na takšen oddelek. Ne plašite se stroškov, da Vas ne bo kasneje pekla vest zaradi zanemarjene dolžnosti.

F. A. L. Bljuvanje krvi, ki se ponavlja že 20(1) let, je zares »trapa« bolezen. »trapa« menda največ zategadelj, ker niti Vaš osebni zdravnik, niti strokovnjaki ne vedo (ali Vas vsaj ne povedo), odkod izvira kri: ali iz želodca, ali iz pljuč, ali iz nosa. Umevno vam bo, da se ne morem spuščati v tako »traparico« jaz iz dalje, ko imam v bližini dovolj prilike, da se osmešim s svojim neznanjem. Vaš primer se mi zdí svaričen zgled neupornega zdravljenja!

Ista. Podrobnega pouka hočete o učinkovanju domačih pripomočkov (kadulje, planinskega mahu, preslice in ribjega olja) pri jeličnih obolenjih? O vsakem izmed naštetih pripomočkov se da napisati razpravo, daljša od treh naših posvetovalnic. Sicer pa je veliko vprašanje, ali je tako podrobno poznanje zdravilnih sredstev bolniku potrebno in koristno? Po mojem mnenju je to vsaj odveč, če ne naravnost škodljivo. Najtežje je zdraviti zdravnika, ker pri njem vplivajo zdravila najrajši narobe: s svojim znanjem in opazovanjem namreč zdravnik hote ali ne hote zasluži učinek zdravila v sebi, kar silno moti pravni in navadni potek telesnega odzivanja, da se učinek rad izpreverja. Bolnik naj prepusti svojo skrb glede učinkovanja zdravilnih pripomočkov zdravniku ali drugim ljudem, sam naj se mirno in vedro udaja zavesti, da najboljša opravila zdravilno delo zdravilo samo in telo brez njegovega zavestnega sodelovanja, ki je največkrat motenje!

A. G. S. Nepristojno kapljanje soča (vode) ni tako redka posledica težjega poroda, ko daljši pritisk otrokove glave proti medeničnim kostem pretisne mehke dele, da zamirajo in se tako napravi odprta zveza med sečnim mehurjem in tuljavo (nožnico). Po tej odprti curi seč ne preneha ali v presledkih, kakor je pač lega in velikost odprtine. V lažjih primerih se takšen predor časih sam zaceli. Če pa traja nadlega več časa (tri mesece ali dalje), treba zdravniške pomoči, ki je samo operativna. Ne odlašajte več in napotite se v večjo bolnišnico, kjer imajo poseben oddelek za ženske bolezni, sicer se vtegne obolenje sečni mehur, in če vnetje zleže še višje v obisti, je življenje v nevarnosti.

J. P. A. Rdeča lisa, podobna boljšemu piku, Vas vznemirja? Zdi se mi, da ste v možganih bolj pičen kakor na tistem mestu. Pustite tisto liso čisto v nemar vsaj tri mesece! Niti pogledati ne smete ves čas na tisto mesto. Potem poročajte!

Kmetijski nasveti

Zatiranje lesne gobe v stanovanju. I. Z. T. V pritličnih sobah pod podom se vam je tako močno zaredila lesna goba, da se od nje deske dvigujejo in so tudi podboji že pokvarjeni. Radi bi jo škodljivko uničili in si napravili nov pod. — Lesna goba se pojavlja tam, kjer je mnogo vlage, zlasti v slabo prezračevanih zgradbah, oziroma v takih, ki se dajo slabo sušiti, in uniči večkrat tudi in druge lesne dele. Nastopa pa tudi v novih stavbah, v katerih se je za pod vzelo sveže deske. Tudi če je pod v zvezi z vlažno zemljo, se navzame njene vlage in potem je goba tu. — Če jo hočete uničiti, morate najprej odpraviti vzroke, ki jih pa v svojem vprašanju ne navajate. Po odelranitvi podnice boste ugotovili tudi pravi vzrok. Najbrž so tla pod podom preveč vlažna. Tedaj izkopajte zemljo ali kar drži vlago vsaj 30 cm globoko in jo nadomestite s suhim, debelim peskom ali gručcem; če boljši je pa premožgati pepel — les, ki vedno drži suho. Deske, trame in podboje za pod namažite s karbolinolejem ali s kakim oljem za mazanje poda, ker ta sredstva ovirajo razvoj podgobja te gobe. Kot izborno obrambno sredstvo proti njej pripravljajo tudi navadno kuhinjsko sol, s katero se potrosi izmenjane podnice zlasti tam, kjer se je goba pojavljala. Izkušnje so pokazale, da s soljo potroseni pod ni bil več napaden po lesni gobi. Pogosto prezračevanje prostorov pa že samo na sebi veliko pripomore, da ta škodljivka ne nastopa v stanovanjih.

Sadni kis je postal vlečljiv. I. S. T. — Napravili ste si kis iz sadnih tropin, ki je dobro dišal in bil dovolj kisel. Dali ste ga v sod, ki je bil pa od masi, toda z vodno paro preparen, potem ste ga postavili v zračno klet. Sedaj pa je postal mehak in se vleče kakor repnica kljub temu, da ste ga že dvakrat pretočili. — Ko ste kis spravili v klet, je bila ta gotovo premočno topla, da bi v njej pokopel ves sladkor. Nepovreli sladkor spreminja pa posebna vrsta glivice v eluznatno tvarino in tako nastane vlečljivost. Glivice vlečljivosti prihajajo v kis, oziroma v mošt iz sadnih tropin, zlasti če se je za napravo pijače uporabljal nagnil sadje. Vlečljivost so bolj pordavljali šibki sadni kisi, ki imajo mnogo beljakovin; te služijo glivicam v hrano. — Kis se tvori iz mošta ali sadnega le ob obilnem dostopu zraka in najrajši ob toploti od 25 do 30 stopinj Celzija. Domnevamo torej, da je vlečljivost vašega kisa bila deloma kriva prehladna klet, deloma pa sod, ki ni propuščal zraka. Dge soda so bile tako prepojene »giganti« vzhodni in vzhodni »pogostu« z zato ni mogel zrak skozi nje. — Če je vlečljivost vašega kisa že močno napredovala, ga je težko ozdraviti. Če je pa šele v začetku razvoja, se škodljive glivice še lahko uničijo. Vlečljiv kis pretočite v močno zažveplan sod tako, da pride čim bolj zrakom v dotiko. Čez par tednov se bo popravil, očistil in gošča bo povlekla eluznatno snov na dno. Tedaj ga zopet pretočite, toda v nezajveplan sod, goščo po odelranitvi. Zdrav sadni kis, ki se je udelal in očistil, boste ohranili na ta način, da ga držite v zdravi posodi in ga večkrat pretočite. Pri pretakanju je vzeti le čist kis, dočim je goščo odstranjevali. Ze udelan kis je poleti hraniti na hladnem prostoru.

Žitni molj in žitni žužek. G. I. S. M. Med svojimi vprašanji pišete: »Vše Kmetijske nasvete z veseljem zasledujem ter moram priznati, da so mi že dosti koristili in priporočila vsakemu bravcu »Slovenec«, naj jih skrbno zasleduje, ker ima od njih praktičen nasvet in še mnogo poučnega.« — Vaše priznanje nas veseli, ker sami vidimo potrebo našega kmeta po praktičnih nasvetih. Saj je vprašanj vedno več, ki kažejo, da se bralci »Slo-

ca obsekati stranske voje črnih jelš, zdrobiti jih in povezati v manjše snope — »vjeznike«. Spomladi podkopljajo te k trtam kot gnojilo. Kakšno prednost imajo ti za gnojenje trti? Ne bi li bilo bolje uporabiti ta čas za napravo komposta, ki trtam bolj prija? — Res je sicer, da vejniki kot gnojilo s svojimi hranilnimi snovmi trtam prav malo zaležejo, toliko bolj so pa koristni zaradi prezračevanja zemlje. So torej le posredno gnojilo, ki držijo zemljo rahlo, omogočijo vanjo dostop zraka, pospešijo delovanje talnih bakterij, razkrajanje rudnin in spretenin ter pripravo rastlinske hrane. Podkopavanje takih vejnikov je torej upravičeno zlasti v težkih, ilovnatih zemljah, ki se sicer težko dajo obdelovati. Za rahle zemlje pa tako gnojenje ni umestno. Neposredna gnojilna vrednost vejnikov obstoji samo v počasi se razkrajajočem vejstvu in listju, ki pa ne izda mnogo. Pač pa povzročijo, da ne trpijo trte niti po moči, ker se odvlika voda lažje odeja, niti po suši, ker ostane v zrahljani zemlji dovolj vlage tudi za sušne mesece. — Boljše vinogradniško gnojilo je vsekakor kompost ali mešanec, kjer ga vinogradnik dobro napravi. Skoraj v vsakem vinogradu je dovolj nepotrebnih snovi: rožja, listja, vršičkov trti, pepela, blata in druge navlake, iz katere nastane po priletnem predela-

vanju dober mešanec. — Sicer pa tudi vejnikov ni zavreči tam, kjer so se po dolgoletnih izkušnjah izkazali trtam koristni.

Zatiranje predenice v lucerni. G. I. S. M. — Med Vašo prvoletno nemško deteljo-lucerno se je pojavila predenica v precejšnjem obsegu. Radi bi jo že spomladi uničili, in sicer po možnosti s kakimi umetnimi gnojili. — Predenice ne morete zatirati prej, dokler ne požene iz semena in se razvije ob stebelih lucerne, kajti njenega zrna na njeni ne morete opaziti in to je tudi neobčutljivo proti raznim sredstvom. V začetku spomladi jo torej še ni videti, ampak šele pozneje, ko se je lucerna že razrasla, da se ta zajedavka lahko ovija okrog njene stebel in ji srka sok. Priporočamo vam torej, da spomladi stalno opazujete lucerno in začnete s pripomočki proti predenici takoj, ko se kje prikaže. Zlasti morate skrbeti, da ne pride do cvetja in semena. Tedaj je še lahko omejiti njeno škodo, četudi jo je težko popolnoma zatreti. — Za uničenje te zajedavke je pripravnih dvoje umetnih gnojil: žilski soliter in kalijeva sol. V desetih litrih vode raztopite 1 kg enega izmed teh gnojil in s to desetodstotno raztopino dobro poškropite s kakim zalivalnikom mesta, napadena od te zajedavke. Jedka tekočina bo sicer osmčila tudi lucerno, ki bo pa zopet poglajala iz svojih globokih korenin. Popolnoma bo pa uničila predenico, ki nima nikakih korenin. Če boste tako proti njej postopali takoj, ko jo opazite, in nadaljevali ta postopek tudi poleti, če bo to potrebno, tedaj boste lahko obvarovali lucerno pred škodo, ki vam grozi od tega škodljivega plevela.

Pravni nasveti

Dokaz nezakonskega očetovstva. F. M. Po zakonu se domneva, da je oče nezakonskega otroka, kdor je občeval z materjo nezakonskega otroka v dobi, od katere ni preteklo do poroda manj, kakor 180 in ne več, kakor 300 dni. Mogoče je s strani domnevanega očeta dokaz o nesposobnosti zaploditve. Če se vam bo pa tak dokaz posrečil, je veliko vprašanje. Sodišče ni vezano na mnenje zdravnikov in bo vpoštevajoč vse v poštev prihajajoče okoliščine samo presodilo, če Vas je smatrati za očeta, ko sami priznate, da ste imeli razmerje z nezakonsko materjo.

Ureditev poteka. F. S. R. Preden so začeli z regulacijo potoka, se je gotovo vršil krajevni ogled in vsi prizadeti posestniki so mogli navesti svoje ugovore in pripombe. Sedaj vam ne kaže drugega, kakor da se obrnete na oblast, ki je odredila regulacijo. Imejte pa pred oči, da pripada javnim koristim prednosti pred zasebnimi.

Rentnina in zaščiteni dolžnik. J. P. Dolžnik, ki je zaščiten kmet, se je obvezal upniku, da mu bo poleg plačanja obresti povrnil tudi rentnino. Upnik je prejel plačilni nalog za plačanje rentnine in zahteva od dolžnika kmetja poleg prvega obroka tudi rentnino ter se brani sprejeti prvi obrok po uredbi za zaščito kmetov. Kaj storiti? — Zaščiteni kmet-dolžnik je moral do 15. novembra 1934 plačati privatnemu upniku samo obresti za čas od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934 v višini 3,5% in ne prvi obrok, ki ga mora plačati do 15. novembra 1935. Če upnik ne bi hotel sprejeti vsote, ki mu jo ponudi dolžnik v smislu navedene uredbe, mora položiti dolžnik ta znesek pri okrajnem sodišču. Kar se tiče dogovora o povrnitvi rentnine, bo moral pač upnik dolžnika tožiti. Uredba o zaščiti kmetov določa, da se morajo v maksimalni znesek letnih obresti vračunati tudi vsa ostala postranska plačila ali postranske dajatve, za katere se je zavezal dolžnik poleg obresti, kakršne so: provizije, konvencionalne kazni, režijski stroški in podobno. Zato ne verjamemo, da bi upnik uspel, ako toži zaščitenega dolžnika, da mu poleg plačila obresti povrne še rentnino, ki jo davčna oblast zahteva od njega.

Prošnja za skrajšan rok in za takojšen nastop vojaške službe. F. K. Pritožujete se, ker vam poveljstvo vojnega okrožja ni ugodno rešilo prošnje za skrajšan rok in za takojšen nastop vojaške službe in vprašate, če je možna še kakšna pravna pomoč. — Proti rešitvi poveljstva vojnega okrožja ste se mogli pritožiti na poveljstvo divizijske oblasti. Druge pomoči ni.

Kratek odgovor. I. J. Pritožujete se zoper previsoke davke in želite o tem kratek odgovor. — Proti vsakemu plačilnemu nalogu se lahko pritožite. V pritožbi, ki jo morate vedno vložiti v 30-dnevnem roku, skušajte dokazati, da nimate toliko dohodkov, kakor so jih vzeli za osnovo pri odmeri davka. Zakaj je sosed manje obdavčen, kakor Vi, ne vemo. Morda ima davčna oblast o njegovih dohodkih takšne informacije, da ga ni mogla tako visoko obdavčiti, kakor Vas.

Kako se odmerja zemljarina? Zanima Vas, kako se odmerja zemljarina in doklade. — Zemljarina obstoji iz osnovnega davka in dopolnilnega davka. Osnovni davek znaša za leto 1934 10% od katastrskega čistega dohodka posamezne parcele. Dopolnilni davek se prilažja pri katastrskem čiststem dohodku nad 1000 Din in znaša 2%. Pri dohodku nad 2000 Din do 4000 Din znaša 8% ter se zviša pri vsakih nadaljnjih 2000 Din za devet odstotkov. Dopolnilni davek do 5000 Din se davčnim zavezancem, ki imajo v svojem hišnem gospodarstvu več kot pet članov, procentualno znižuje za vsakega kmetijskega člana nad pet oseb. Pravico do znižanja dopolnilnega davka morajo zavezanci v prijažju v januarju vsako leto dokazati, ker se sicer ne vpoštevajo. Doklade pa nalagajo banovina, občina in druge samoupravne enice na neposredne davke in to v odstotkih. Osnova za samoupravne doklade je osnovni davek. Banovinska doklada znaša pri nas 35%, nadomestna cestna doklada 25% in zdravstvena doklada 10%. Za občinske doklade pa vprašajte pri občini.

Težave prevžitkarice. G. J. M. Pred leti je dala posestnica posestvo svojemu sinu, sama pa si je zagotovila s pogodbo prevžitek in kot v hiši. Radi nesoglasja s snah, ženo sina-prevzemnika, se je, v sporazumu z mladimi, preselila v mesto k hčerki, vendar pod domeno nadaljnega prevžitka. Spočetka je sin pošiljal domnenjeni prevžitek, zadnje leto pa je go postal popolnoma opustil z izgovorom, da je zdaj gospodarska kriza. Vprašate, če lahko mati doseže svoje ob predaji posestva zagotovljene pravice in na kak način. — Mati lahko sina s tožbo prisili, da ji daje prevžitek v tistem obsegu, kakor si ga je izgovorila. Če bi sin izjavil, da je voljan dati mater prevžitek, toda le na posestvu, ne pa v mesto, potem bi mogla mati sina prisiliti, da ji dostavlja

prevžitek v mesto le tedaj, če bo mogla dokazati, da je radi neprimerne postopanja mlade bila res prisiljena se odseliti.

Spor z bratom radi dote in zaščita kmeta. M. V. Brat je leta 1929 prevzel posestvo in se je zavezal, da vam bo izplačal določen znesek dote. S plačilom pa vedno odlašal in pravi, da nima denarja. Preti vam, da vam bo izplačeval v malih obrokih, ako ga sodno tirjate. Brat je že več let državni uradnik in ima poleg posestva tudi stalno plačo. Vprašate, če spada brat pod zaščito, če vas lahko prisili, da sprejmete mesto denarja hranilne knjižice in kaj vam je storiti. — Pogoj, da se dolžnik smatra za kmeta v smislu uredbe o zaščiti kmetov, je, da mu je poljedelstvo glavni poklic. Zato se državni uradnik, ki ima tudi kmetijsko posestvo, ne more smatrati za kmeta v smislu navedene uredbe. Brat torej ni zaščiten. Ker ni zaščiten, vsak čas lahko iztožite svojo terjatev. Pretnje, da vam v tem slučaju izplačeval v malih obrokih, se vam ni treba bati, ker bo obsojen, da ima izplačati celo vsoto v 15 dneh. Niste dolžni sprejeti hranilno knjižico mesto denarja; lahko pa seveda to storite.

Kdaj se sme darilo preklicati. M. R. C. Prejeli ste od neke osebe v dar majhen gramofon. Sedaj ste se s tisto osebo sprili in zato zahteva gramofon in vse podarjene stvari nazaj ter vam preti celo s tožbo. Vprašate, če se podarjene stvari lahko zahtevajo sodnim potom nazaj ali ne. — Če so vam bile te stvari res podarjene — ne pa začasno spravljene pri Vas, da ste jih skupno uporabljali — potem darovalec teh stvari ne more zahtevati nazaj. V primeru tožbe bi morali pač dokazati, da so vam bile te stvari res podarjene. Le če obdarjenec zagreši proti svojemu dobrotniku veliko ne-hvaležnost, se sme darilo preklicati. Pod veliko ne-hvaležnostjo je razumeti: hudo poškodbo na telesu, časti ali premoženju, tako, da se lahko proti poškodovalcu postopa po kazenskem zakonu. — Ako pa zaročenca kaj darujeta drug drugemu glede na bodoči zakon, se sme daritev preklicati, ako se zakon ne sklene in darovalec tega ni kriv.

Pravice pooblaščenca. H. O. Lj. Oče, ki je umrl, je v oporoki zapustil hišo svoji ženi, Vaši materi. Hiša je obremenjena z dolgom, katerega mati mesečno odplačuje. Dva sina pokojnega živita pri materi, ostala dva sta z doma. Mati je enega izmed sinov, ki je doma, pooblastila, da jo zastopa v vseh poslih. Ta sin je začel samovoljno popravljati hišo, dal preplekati okna in vrata ter položiti parkete. Dejanjski plačnik za vsa plačila je on in si da izstaviti račune od popravil na svoje ime. Ostale brate ni niti enkrat prosil, naj kaj prispevajo za popravilo hiše. Ker mislite, da si hoče Vaš brat na ta način zagotoviti hišo, vprašate, kakšne pravice ima ta brat po materini smrti z ozirom na druge brate, ki tudi reflektirajo vsak na svoj delež. — Če je mati svojo sina pooblastila, da jo v vsem zastopa, potem ne morete reči, da Vaš brat samovoljno popravljati hišo, ampak bo brat na podlagi danega pooblastila dokazal, da vrši le naročila matere. Vaš brat ima pravico od matere vsak čas zahtevati povračilo vseh izdatkov, ki jih je izdal za njeno hišo. V primeru smrti matere lahko tirja povračilo od zapuščine. Če bi mati umrla brez oporoke, bo zapuščina po odbitku vseh dolgov med brate razdeljena po enakih delih.

Jarek — vidna meja. J. A. B. Pred 28 leti ste kupili sedanje posestvo, ki ga meji na eni strani jarek, po katerem teče studenec. Prodajalec vam je tedaj rekel, da je jarek cel Vaš, da imate Vi pravico jarek trebiti ter da nima sosed do jarka nobene pravice. Stari mejaš je obmejno parcelo prodal, novi mejaš pa zahteva, da se mora meja izravnavati po zemljiški knjigi. Vprašate, če sme novi mejaš vodo iz tega jarka obrniti na svojo stran in če sme s svoje strani jarek trebiti. — Pravica je na Vaši strani, ker ste Vi z Vašim posestnim prednikom ves jarek nemoteno uživali nad 30 let. Če bi sosed zahteval novomejo zamejšanje, bi s tem predlogom moral propasti in trpeti vse stroške, ker je jarek, v katerem teče voda, popolnoma jasna meja in je torej obnavljanje meje nepotrebno. Vi vživajte jarek kot doslej. Če bi pa sosed začel na pr. trebiti jarek, ga lahko tožite radi motenja posesti.

Previsoka rentnina. J. Z. V. Pritožujete se, da vam je rentnina previsoko odmerjena in mislite, da je tega kriv novi davkar. — Davčna stopnja rentnine je različna in se giblje med 15% in 3% davčne osnove. Davčna osnova za rentnino pri posojilih po pogodbah je vsota obresti in vrednosti vseh prejemkov in storitev prejšnjega davčnega leta, do katerih ima upnik pravico. V vašem slučaju so davčna osnova obresti. Davek znaša v vašem slučaju 12%, če obrestina mera ne presega 12%. Na rentnino so vam pa naložili tudi samoupravne doklade. Ako smatrate, da so vas previsoko obdavčili, se v vsakem slučaju sproti pritožite. Kar se tiče povračila preveč plačanega davka, se ta na prošnjo povrne, ako je ves tekoči davčni dolg poravnal; drugače se pa neumestno plačani ali preplačani neposredni davki zaračunajo v odplačila kasnejše zapadlega davka.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

N. Leskov:

Pustoplesi

(Novoletna zgodba.)

To je bilo ponoči pred Novim letom. Neusmiljen melež je napadil dosti ljudi v osamljeno prenočišče sredi gose stepe. Tu so bili na tesno natrpani gospodje in kmetje, vozniki in pešci, prebrisani krošnjari in revni delavci. Zunaj je bil hud mraz. Ljudje so se hiteli ogreti; potem so pričeli s pomenki. Govorili so o slabi letini. Nekoč v Egiptu jo je napovedal Bog Jožefu sedem let poprej, a zdaj je udarila kmete kakor strela z jasnega. Zda se je oglašil nekdo na peti, in takoj nase priklenil splošno pozornost. Rekel je: »Kaj tarnate! Nikar ne mislite, da bi vas znamenja lahko obvarovala nesreče. Kaj zaležejo znamenja, če smo slepi in jih ne vidimo.«

Ljudje so ga vprašali, ali pozna slučaj sličnega prestlišanega svarila, in takoj je pritrdil. Začel je zgodbo:

»Jaz sem že stara korenina, sedmi križ sem naložil na pleča. Šest let preden so šli naši na Ogre (t. j. 1848) sem doživel prvo veliko lakoto, in takrat je tudi videla naša vas nekaj čudežnega.«

Zda ga je prekinil nekdo z nepotrebnim vprašanjem, odkod je doma? Pripovedovalec je takoj, a nejevoljno odvrnil:

»Pustoplesi se piše naš kraj. Ali ti je znan?«

»Nikoli nisem čul.«

»No, pa le poslušaj, kaj je bilo pri nas, v Pustoplesih. Paži, da ne boste tudi pri vas doživeli kaj sličnega. A zdaj me ne motite več: moja zgodba ni dolga... Najprej se je zgodil ta čudež, da je bila povsod lakota, in samo pri nas, kakor na otoku, je dobro obrodilo. Sosedje so nas tako zavidali, da so nam rekli »Božji ljubljenci«. Naši kmetje so res postali domiljšavi, češ da je Bog vse druge kaznoval, nam pa je naklonil milost. Pospravili smo pridelek, oskrbeli zakolji, skuhali pivo in se pričeli mastiti. Kmetje so mislili samo na žganje, in kmetice so na vse zgodaj ugibale: zali bi danes naredila pogačo ali mlince?«

Vse naokrog je otepal samo mekine pa maslene tropine, a mi smo dejali: »Bog je hotel tako. Nismo krivi. Saj pomagamo sosedom!« Res smo jim rezali kruh, ko so prihajali berati. A bilo jih je vedno več. Ves dan so žalostno prosili: »Božji ljubljenci, usmilite se nas!« Marsikdo od nas se je naposled naveličal in rekel: »Ne zamerite, preveč vas prihaja!« A če smo zavrnili berače, nas je grizla vest, ko smo šli kositi. Morali bi razumeti, da je nemirna vest glasnik, ki ga je Bog poslal. A nismo razumeli in smo zavrnili tudi znamenje, ki je nam bilo poslano.

»Čujte! Čujte!« je kakor veter zašumelo po izbi.

»Nismo vedeli, kako bi pomagali vsem potrebnim in smo postali neusmiljeni. Samo ded Fedos, gozdni čuvaj, je bil plemen in vešč svetega pisma, pa je nas učil:

»Ne smete biti hudi, rojaki, a greh je veseljačiti, če drugi stradajo. Ne pozabite na Kristusa. Saj je nam zapustil nauk: »Naj vedo vsi, da ste moji učenci, če je ljubezen med vami.«

Toda nihče se ni zmenil za Fedosa. Najbolj osorna je bila Mavrutka, njegova vnukinja in edina sorodnica, ki je živela pri dedu. »Dokler smo mladi, moramo biti veseli,« mu je vedno odgovarjala. Še kregala ga je, če ni maral dati bele moke za pogačo in trdila, da moramo zdaj vsi jesti sam črn kruh. »Bog je nas pred vsemi odlikoval, ti pa hočeš, da bi se mi stradal,« je godrnjala. Fedos jo je svaril: »Saj ne veš, neumnica, kaj hoče z nami Bog: morebiti nas samo skuša.«

A vse je bilo zaman. Pred božičem je postala mladina tako prevzetna, da se je sklenila našemu v prirediteljski ples. Pante so hoteli biti medved in parkeljni, dekleta so pripravljale ciganske noše. Fedos je godrnjal in Mavrutki prepovedal zabavo. Toda mi smo mislili svoje. Pripravili smo v gostilni na samotni onstran reke dva sode piva, zaklali bika in tri prašiče ter sklenili, da si bomo pošteno privoščili jedate in pijače. Pripravljali smo tudi maskare in jih skrivali. Bali smo se samo, da ne bi zavohali in ukradli naše zaloge lačni sosedje.

Delili smo jim kruh vbojajne do svetega večera, a zvečer pred praznikom smo rekli:

»Čujte, vi, reveži! Jutri nas ne smete nadlegovati, ker pospravljate bodo ženske po hišah in tudi kopel moramo zakuriti, da bi se preoblekli. Jutri ne boste ničesar dobili.«

Mavrutka je končala ribanje in hotela spraviti svoje maskare na varno v skedenj, dokler se ne bo vrnil ded iz gozda. Zunaj je razgrajal me-

lež in jemal sapo. »Moram hiteti, da me ne bo ded zasačil!« je mislila. A čim je odprla vrata in je zapihal sever noter, je zagledala na pragu razcapano dete čudno milega obraza. Zavijalo se je v razcefran suknjič, ki je bil na hrbtu tako strgan, da je gledala slama skozi luknje. Zdelo se je, da ima dete krila, ki jih je zavilo v slamo in vtaknilo pod obleko.

A Mavrutka se ni brigala za to. Postala je samo jezna in zavpila:

»Kaj si se še danes pritepel. Mar vam nismo pravili, da nimamo časa na predvečer?«

Dete je stalo in jo molče gledalo z velikimi očmi.

»Kaj buljiš? Poberi se!« mu je zaklicalo dekletje, ga zasukalo, sunilo s praga in steklo v skedenj. Razmetala je v daljnem kotu suho klasje, zakopala noter svojo nošo, a ko je vstala in hotela domu, je zagledala med vrati isto dete velikih oči.

Mavrutka je postala hudo jezna. »Čakaj, capin,« je rekla, »zalezuje me, da bi ukradel moje reči!« Vrgla je težki cepec, ki bi lahko takoj ubil dete, a hvala Bogu, ni zadela. Dete se je prestrašilo in planilo nekam okrog vogla. Mavrutka ga ni našla in je pohitela domov, da ne bi se poprej vrnil ded Fedos iz gozda. Srečala je prijateljico, ki je šla od vodnjaka, in jo vprašala:

»Ali nisi videla dete velikih oči?«

»Seveda, saj je danes hodilo po vasi, a ne vem, kam je šlo.«

Mavrutka je povedala, da je dete okoli nje oprezovalo, ko je skrivala maskaro.

»Bojim se, da mi ne bi ukradel obleke.«

»Seveda, le skoči hitro pa vse spravi na drug kraj.«

Mavrutka je sklenila, da bo tako storila, a se je bala takoj skočiti nazaj. Zagledala je tudi deda pred hišo in se z njim takoj zopet sprla. Ded je rekel: »Kam venomer letaš? Jaz ti pravim, da moraš pozabiti na to vašo veselico. Iz tega ne bo nič dobrega.«

A Mavrutka je postala huda in se zadržala: »Nikar ne misli, da me boš lahko doma zaklenil. Lepo veselico bomo imeli: bika smo zaklali in tri prašičke, pivo s sladom smo skuhali.«

»Mar ni greh, da se boste zdaj napili in nažrili!«

»Ali ti je žal za prašičke?«

»Mi je še za vsakega vrabca žal, ker tudi o njem vodi Previdnost račun.«

»O vrabcu? Menda si res iz uma, ded!« se je zasmejala Mavrutka. Vzela je njegovo lešerbo s svečo, ker je že bila tema, in stekla po svojo nošo.

Zbala se je mraka v skednju in hitela prižigati luč. Zdelo se ji je, da vedno nekaj leta mimo njene glave. Čim je stopila z gorečo svetilko k žitu, so prileteli od vseh strani vrabci, se našepirili in jo gledali, ko da bi hoteli preprečiti njeno početje.

Mavrutka je hitela razkopat klasje, a nekaj je zadržalo notri. Odprla je dlan in videla, da je zmehkala vrabca. »Kaj pa iščeš tu, gromska strela!« V jezi mu je odtrgala glavico in nevede vrgla svetilko v slamo. Nenadoma je buhnil kvišku plamen, in v plamenu je stalo ono dete velikih oči. Kri mu je curljala po čelu.

Mavrutka je v grozi planila ven. A burja je razpihala požar, in v teku ene ure nam je vzela vse, kar je nas storilo prevzetne. Postali smo najrevnejši od vseh, ker nismo imeli niti strehe nad glavo. Šli smo k našim beračkim sosedom, ki so nam naklonili vbojajne zavetišče do pomladi.

Ded Fedos, ki ga je zalotil požar v spanju, se je hudo opeknil in obležal. A je govoril zopet isto in nas tolažil:

»Nič ne de,« je venomer ponavljal. »Vse je dobro, kar pošilja Gospod. Bili smo prevzetni, dokler so nas vsi imeli za božje ljubljence. Zato nam je Bog pokazal boljšo pot.«

V tem pričepitju je tudi umrl.

Kdo je bilo ono dete in kam je izginilo, nikoli nismo zvedeli. Ljudje so pozneje ugibali, da je bil to angel, ki je nas kaznoval za neusmiljenost.

»Naj bo, kdor hoče,« je odgovarjal Fedos, »a revno dete je vedno božji sel. Bog skuša našo vest. Pazite zdaj, ker vsak dan nas lahko obišče božji glasnik.« — A noč je minila. Srečno novo leto, gospoda, pa ne zamerite mihi, kmečkemu neukcu!

čas reda, dejavši: »Tudi tvoje muhaste želje so tu svetle.«

Strežnik je še enkrat poskušal pregovoriti Saracena, da bi jedel, a zaman.

Ubogi Wilfred je bil v veliki srčni stiski. Ako bolnik umrje za lakotjo? Kaj bi mislil svet o strežnikih, kaj bi porekel o Kristusu!

Veliki mojster je zjutraj sprejel strežnika. Mladenec je povedal čudno željo bolnega muslimana:

»Rad bi Morielovo desno nogo.«

Vedno možati in hrabri veliki mojster topot ni mogel zatajiti nejevolje in prevzel ga je nekaj sum.

To je past, da mu uničijo konja, past lokavih, nizkotnih sovražnikov, Saracenov!

Kaj pa, če je to vendarle samo norec? In če bi umrl, ker strežniki niso ustregli njegovi muhi?

Konjsko meso je bilo za hrano v dobi vojne in lakote. Morebiti bo ta nesrečni brezumnik sprejel potem tudi drugo hrano, ko bo videl, da se mu je želja izpolnila. Veliki mojster se je spomnil blaznega Grka, pri katerem si je mogel vse doseči, če si mu pokazal podobo Aleksandra Velikega in vejico rož.

»Napravi sem neumnost in mu rekel — je na-

Kako so umirali stari Rimljani

Kadar je umiral odličen Rimljan, so bili zbrani njegovi svoji okoli njegove postelje. Položili so ga na tla, in sicer iz religioznih ozirov: umirajoče telo naj bi se združilo z zemljo. »In cineres abierunt,« — »Odlili so v kraljestvo pepela in prahu,« čitamo v starih knjigah za umirajoče. Koliko svetnikov je pozneje tako storilo; mislimo samo na sv. Frančiška!

S poljubom so ujeli zadnji izdih umirajočega. Eden od družine mu je zatisnil oči. Potem so ga večkrat po imenu poklicali. Tu in tam so mrtvega položili na kolena; mislili so namreč, da je v njih življenje, kakor pravi Plinij. Nato so truplo umili s toplo vodo. Ker so trupla patricijev več dni ležala na mrtvaškem odru, so zaustavili trohnenje, ki se na jugu kaj hitro prične, s tem, da so jih utirali z mazili. Tudi v usta so jim devali dišave in poleg teh bakren novce kot vozino za Charona. Bogatega mrljica so odeli v belo togo, v škrlatasta in z zlatom vezena oblačila. Dali so mu tudi pečatni prstan s seboj. Okrasili so ga z vencem iz umetnih in svežih cvetlic. Potem so ga z nogami na zven položili na visoko, z lepimi odejami pokrito paraddno posteljo v atriju. Obdana je bila z gorečimi svečami ali pa svetilkami in posodami z virhom. Tudi rože in venci niso manjkali. Obraz mrtvega je pokrivala voščena maska, da se ne bi trohnenje tako močno opazilo. Ogenj na ognjišču so ugasnili. Medtem, ko je ležal mrljč, ki so ga stražili, na postelji, so peli pesmi žalostinke; kakšenkrat so jih tudi na flauto igrali. Zunaj pred hišo je naznanjala cipresova ali borova vejica, da je mrljč v hiši. Uboge pa so po večini že na dan njih smrti pokopali, in sicer ponoči.

Stari Rimljani so mrljice pokopavali ali pa sežigali, zdaj to zdaj ono. Tudi pogrebna društva so že poznali in plačevali mesečne obroke, tla bi si s tem zagotovili lep pogreb. Zločince so izročili njihovim sorodnikom v pokop. V starem Rimu je bilo tudi neke vrste pogrebno podjetje. Njegovi nameštenci so se imenovali libinarii. Ti so skrbeli za mrtvaški oder in vse, kar je treba za pogreb, ki se je latinsko imenoval funus. Imeli so torej tudi zavod za izposojevanje. Pogrebarje so imenovali vespillones, capulus pa preprosti leseni voz.

Takrat so pokopavali podnevi, šele pod Juliano so začeli pokopavati ponoči. Bogate Rimljane so pokopavali v svo razkošnostjo; zaslužne državne moke, ki so jih položili v častni grob, so pokopavali na državne stroške. Herold je v mestu vabil na pogrebne svečanosti. Imeli so tudi posebne pogrebne reditelje. Na čelu spreveda je šla godba, trobentariji, flavantariji, hornisti. Nosili so baklje. Zenske, ki so pele pesmi žalostinke in posmrtnice, niso nikdar manjkale, pa tudi zbori ne. Posebno znamenita je bila tabla prednikov umrlega, takozvana imagines, ki so jo nosili v sprevedu. Nosili so tudi posmrtno maske njegovih prednikov, ki so ga torej spremenjali v »podobi«. Pri pogrebi konzulov, pretorjev in cenzorjev ali drugih višjih uradnikov so nosili poleg tega tudi njih uradno nošo. Potem so nosili različne predmete, po katerih je umrl bil morda zaslovel: plen iz vojske, imena in slike mest

daljeval Wilfred, »da so pod to streho tudi njegove muhaste želje svetle.«

Veliki mojster se zamislil.

Raje se izpostavi nevarnosti izdajstva, kakor da bi mogel kdo le za trenutek sumiti, da ceni križar bolj svojega konja nego človeka, ki se mu je izročil v skrb in nego.

To jutro se je odigral v bolnišnici sv. Janeza v Jeruzalemu čuden prizor. Presenečeni konjušar je na ukaz prignal Morielca v bolnišnico.

Brat Wilfred je stal žalosten oči, z velikim ostrim nožem v roki poleg seestranečnega norca, ki je v nekakem pričakovanju ležal na postelji. Nož je zablistel, a bolnik je planil in sedel, zavpiši:

»Ne, ne, pustite konja, prinesite mi pečene jag-njetine!«

Otroški obraz brata Wilfreda je od radosti zasijal.

Moriel se je vrnil v hlev. Brat kuhar je dobil nalogo, naj čim hitreje pripravi pečene jagntetine. Ko je bila pečanka mehka, so jo na srebrnem krožniku prinesli bolniku.

Saracen je jedel z velikim tekom in ko se je napil še dobrega vina, je prišel polagoma k sebi. Malo ur kasneje je zapustil bolnišnico.

Cez nekaj dni so prejeli vitez sv. Janeza pismo, ki je nosilo pečat velikega babilonskega sultana. Pismo je vsebovalo obljubo, da kristjanov v Jeruzalemu ne bo nihče oviral.

Skrivnostni bolnik je bil sam sultan ali kateri njegovih vseh dvorjanov, ki so se hoteli prepricati, kolikšno je usmiljenje častilcev Galileja. Prepricali so se in vedeli kristjane ceniti.

in ljudstev, ki jih je bil premagal. V sprevedu so kazali slavelopolno preteklost njegovega rodu in njegova lastna velika dela, prav tako, kakor še dandanes nosimo pri sprevedu zaslužnih mož njih kolajne in odlikovanja. Tudi sužnji, ki jim je umrl dal svobodo, so šli v sprevedu. Nesli so ga z nepokritim obrazom ležečega na razkošnem odru ali na postelji in ne zabitega v rakvi. Nosilnico so po večini nosili njegovi sinovi ali drugi sorodniki; pri suvereni, zlasti cesarjih, pa senatorji in magistratni moške. Svoji so šli za umrli v temni, po večini čisto črni obleki; moški brez vsakega okrasa ali odlikovanja, ženske pa v belih oblekah z razpuščenimi lasmi. Tožile so in se trkale na prsa in zopet in zopet klicale njegovo ime. Spreved je šel pogosto, zlasti pri visokih osebnostih, daleč naokoli, po večini na forum h govornišnemu odru, kjer je njegov sin ali sorodnik vznemeno govoril o njem in slavil njegovo življenje in njegova dela. Potem so šli na prostor za sežiganje ali pa pokopavanje, ki je ležal zunaj mestnih vrat, desno in levo ob državnih cestah, vodečih v mesto:

Pri sežiganju so položili truplo s posteljo vred na grmado, ki je imela po večini obliko oltarja. S truplom vred so sežgali tudi obleko, orožje, jedila, cvetlice. Da bi omili neprijetni duh, so zažgali ogenj virka, balzama in dišav. Predno so zažgali grmado, so mrtvemu zopet odprli oči in ga poljubili. Ob petju pesmi žalostink so sežgali truplo. Ko je zgorelo, so pobrali kosti, jih polili z vinom ali vodo ali mlekom in jih z mazili spravili v žaro. To so potem postavili v grobnico. Pogrebce so pokopali in očistili z vodo.

Ako pa so mrljice pokopali, so ga šele ob odprtem grobu položili v rakev, ki je čisto bila zelo dragocena, iz marmorja. Revne so pokopavali v globokih, vodnjaku podobnih skupnih grobovih, ki so merili 4—5 metrov v kvadratu, na Esquilinu, kjer je sedaj rimski kolodvor. V Rimu so našli okoli sedemdeset takih grobov. Trupla so notri metali kar brez kove. Zare bogatih so spravljali v takozvanih kolumbarijih. To so bili podzemski, obokani prostori, slični globljam, od tod ime; columba je golub. To so bile luknje druga poleg druge in vrh druge. Na marmorni ploči je bilo ime in stan umrlega. Ob Viji Apiji v Rimu se vidijo imenitni mavzoleji. Tudi v Pompejih je cesta grobov z zelo razkošnimi grobnicami. Rodbinske grobnice, krasno umetniško izdelane, so pogosto imele v vrhovih, Bogati Rimljani so trošili veliko denarja za svoje mrtve.

Ko so zapuščali pokopališče, so trikrat vzkliknili »Vale!« ali »Salve!«, to se pravi »Zbogom!«. V posvečenju groba so darovali prašiča, ovna pa v očističenje hiše in rodnine. Še isti dan so ob grobu imeli pojedino. Devet dni so globoko žalovali, potem pa je bila zopet pojedina in odložili so žalne obleke. Ob rojstnem dnevu umrlega in pogosto tudi drugkrat so se zbrali ob njegovi grobnici in prinesli cvetlice in daroval.

Vdove so žalovale deset mesecev. Moški so si v znamenje žalosti pustili rasti brado, ženske pa so nosile razpuščene lase.

Maks Mell:

Kako je bil ustvarjen volk

Peti dan je Bog ustvaril živali, in ko jim je Njegovo oko z ljubeznijo sledilo in jih gledalo, kako se vsaka po svoje giblje in ziblje in se vsaka zaveda, kaj ji je dano v stvarstvu, tedaj je čutil, da je poleg Njegovega pogleda še drugi in spoznal je Svojega nasprotnika, ki si je, gnan od radovednosti, ogledoval bitja z nemirnimi in nečistimi očmi, v katerih se je menjavalo nezmerno presenečenje, prezir in strah.

Okoli mu je obstalo na nekaterih živalih, na tigru, kači, jastrebu. Gospod je to zapazil in postal je dobre volje. Nasprotniku pa je to ušlo. Zdelo se mu je, da je to ugoden trenutek za pogovor z Gospodom, zakaj dolgo je že čakal na to. Nekaj časa je še gledal živali, potem pa rekel: »Nekatero so dobre.«

In gospod je milo odgovoril: »Vem.«

Ko sta nekaj časa molčala, je rekel nasprotnik: »Vse pa je niso dobre. Ali si misliš, da so vse? Ne verjamem. To tvojo tropo bi znal izpopolniti. Gotovo ti bo prav, če ti pomorem.« — »Tu ne moreš nič storiti,« ga je zavrnil Gospod. »Pač,« je odgovoril satan. »Rad bi ti pokazal in spoznal boš, da ne bom naredil slabše kakor ti. Seveda mi boš povedal besedo, s katero obujaš bitja v življenje.«

In Gospod je govoril: »Izpolni ti bom željo. Napravi torej stvar, kakršno bi rad imel.« In beseda, s katero jo živim? je vprašal hudič.

»Ko bo gotova, ji reci: »Vstani in stri satana!«

Nasprotnik je od jezice spremenil barvo. »Hale!« je vzkliknil sam pri sebi. »To je samo prazna formula! In šel je in skušal napraviti bitje. Zgnetel je ilovico, prah in pesek, staro obutev in žebnje in v to je zabil drog iz meje, da bi stvar imela oporo. A sprevlel je, da ni nič, in že je hotel obupati. Osramočen, in ne

da bi kaj napravil, se je hotel izmuzniti, ko je mimo pritekel pes. Hitro je poskušal posneti njegove oblike, kar se mu je tudi posrečilo. Nazadnje pa je vzel kamen, mu vdihnol peklen-sko požrešnost in ga stvoril del v prsa za srce. In to je bil volk.

A še vedno se ni genil. Tedaj se je satan spomnil na Gospodovo besedo in dejal: »Vstani in stri...«

In žival se je zgenila in odprla oči. V njih se je zasvetila grozna luč. Dlaka na tiličku se ji je naježila, prednje tace so kopale v zemljo, sopliala je in žrelo se ji je odprlo.

Nasprotnik Gospoda se je zagledal vanjo; tresel se je od užitka nad ustvarjanjem in občutek neizmerno moči ga je navdal. Zaklical je: »Vstani in stri tega Starega Boga!«

A komaj je izustil te besede, je ugasnila nevarna luč v očeh volka; žrelo se mu je zaprlo, trup zleknil in se ni več genil.

Satan ga je klical in klical, nazadnje pa spoznal, da svojega stvara ne more obuditi v življenje.

In prišel je Gospod. »Kakor vidim, tvoja beseda nič ne pomaga.«

»Ustvaril sem volka, izgovoril besedo, a glej, kako tu leži!« je zaklical satan.

»Pa si besedo tudi prav izgovoril?« ga je vprašal Gospod. »Z njo sem ti dal moč, nago-vori ga z njo.«

In takoj je moral Gospodov nasprotnik izgovoriti, česar dotlej ni spravljal čez usta; samo poltijo je siknil: »... in stri satana.«

In tedaj je volk skočil pokone in napel vse svoje moči. Stresel se je in napadel svojega stvarnika, da se je moral zbrati vse peklen-ske sile, da se je rešil volkovih zob. Raz-jarjen ga je z nogo sunil v rebra, od česar ima volk še danes vdrtlo tle, udaril v tla in se v-greznil v svoje peklenko kraljestvo.

Sara de Cardenas:

Konj velikega mojstra

V dobi šteta in kopja, v dobi križarskih vojn, ko so hoteli na Vzhod najhrajbejši vitezovi Evrope, je bila v Jeruzalemu bolnišnica, ki so jo oskrbovali vitezi sv. Janeza. Ta versko-vojaški red, podoben templarskemu, je slovel tako po svojih delih usmiljenja kakor po hrabrosti v boju. V tistih dneh je bil veliki mojster tega reda ena najodličnejših osebnosti krščanstva. Njegov prihod v Jeruzalem na prekrasnem temnorjavem konju je vzbujal splošno občudovanje. A kar se tiče konja, je bil ta prav tako slaven kakor njegov gospodar. Ime mu je bilo »Moriel« in tako velikega in gibkega konja, s tako blestečim in krasno dlako gotovo ni bilo v vsej Aziji in Evropi. Pripovedovali so, da je ponudil babilonski sultan velikemu mojstru bajno vsoto za konja, a ta je ponudbo odbil.

Nekega dne je potikal na vrata doma sv. Janeza popotnik, ves bled in utrujen. Ponižno je prosil, naj ga sprejme v bolnišnico, v zatočišče kristjanov, češ, da ga trese mrzlica in da je Saracen.

Strežniki, ki so z usmiljenimi samaritanskimi rokami delili pomoč vsem, ki so bili potrebni, brez razlike vere in narodnosti in tako tudi nevernikom, so bili to noč vendarle neprijetno iznena-deni. Vzlic vsemu pa je usmiljenje zmagovalo vsako drugo čustvo in brat vratar je odvedel utrujenega Saracena pred velikega mojstra.

Slavni vitez je z vsemi žarom svoje plemenite duše objel tujca, spominjajoč se Njega, ki je nekoč hodil po teh ulicah in vsem pomagal s svojo usmiljeno roko.

Bratje strežniki so izkazali novemu bolniku vso skrb, ga vprašali, kaj bi želel jesti, kaj piti, molili in mu stregli. Strežnik, ki je bil zanj določen, mu je prinesel skodelo dobre juhe, toda bolnik je vse trdo-vratno odklonil. Kmalu nato je zaspal.

Ko se je naslednjega dne jutranja svetloba raz-šila skozi velika okna v to mirno ljubo zavetišče bolnikov, so bratje opravljali svojo težko dolžnost

s čudno lahkoto in prisrčnostjo. Tu je stopal madžarski plemič, noseč obveze in zdravila, malo dalje zopet odlični Benečan z oljem, za njim je šel po opravih mladi Španec najplemenitejšega rodu. Vse te ljudi najrazličnejše narodnosti je družil: Kriz.

Brat strežnik ni bil malo iznenaden, ko je musliman tudi danes odklanjal vsako hrano, pa naj so mu še tako ponujali. Ničesar ni maral užiti. Spal je. Zdelo se je, da je njegova bolezen ni bila nevarna. Od kod torej tak odpor proti jedi?

Brat Sas s sinjimi nedolžnimi očmi in skodelo juhe je v duhu klical na pomoč vse svetnike. Še enkrat se je približal bolniku in ga z materinsko nežnostjo vprašal:

»Ali bi med? Ali pa smokev? Morebiti malo ribe?«

»Ničesar,« je suho odvrnil Saracen in se obr-nil.

Sonce ja zašlo za kupolami svetega mesta, dom sv. Janeza je ponovno zagrnila tema.

Brat Wilfred — tako se je imenoval mladi Sas z modrimi očmi — je vse zbežan še enkrat skrbno poizkusil:

»Povej mi, kaj bi rad. Samo reci, in če je do-biti za denar, boš imel!«

»Samo eno bi hotel. A kaj bi govoril. Rekel mi boš, da sem nor. Raje umrjem za lakotjo.«

Wilfred ni popustil.

»Nikar se ne boj. Vajeni smo streči bolnikom tudi tovega rodu. Celu tvoje muhaste želje so svete pod to streho.«

Fleto in malodušno obličje neznanca je ra-dostno zasijalo.

»Plemeniti kristjan,« je rekel rahlo, »samo eno želim jesti: Morielu, konju velikega mojstra, vprčo mene odrežite prednjo nogo in jo specite!«

Brat Wilfred je onemel. Zares, to je bila želja, ki se ni mogla izpolniti. Toda že se mu čaravali

John Lobrooek:

V senci ježeve slave

Kakor se spodobi ljudem skromnih razmer in zmernih čednosti, jaz in moja žena v našem mestnem okraju nisva bila prida znana. Držala sva se nekako ob strani ali bolje, drugi so se držali nasproti nama ob strani. Imava srečo ali nesrečo, da živiva v modernem mestnem okraju, v okraju vil, kjer je vsak drugi prebivalec hišni posestnik. In razumljivo je, da čuti hišno-posestniška gospoda nasproti nam nekako gosposko usmiljenj in da nas gledajo z viška. Večen razredni boj! V kolikor se s kom poznamo, so to vseskozi stranke iz pritličja gosposkih vil. Enaki z enakimi. In če so se hoteli gosposki otroci kdaj kaj bolj spoznati z mojimi otroci, jih je brž minila volja:

»A, pusti jo, njen oče piše za časnike! To so berači...«

Tako so svarili starši svoje hčere, če so jih videli skupaj z mojo hčerko. Kajpada so bili otroci izčiščenega okusa in so se ravnali po svojih očetihi...

Tedaj smo pa naenkrat, brez naše volje, postali slavni.

Že dolgo je bila moja žena tožila, da jo ščurki naravnost more. Ščurek tu, ščurek tam. Če je elaba kava, so krivi ščurki; če večerja ni v redu, zopet ubogi ščurki; če ženo boli glava, imajo tudi to na vesti ščurki, ker da se mora z njimi neprestano vojskovati. Jaz prav za prav nisem nikoli opazil teh ščurkov, a žena me je neprestano prepričevala, da jih je hiša polna, tako, da sem se začel polagoma tudi jaz batiti teh nevarnih, grozanskih živali. Nič ni pomagalo, treba se je bilo pripraviti na odločen boj s tem zakletim sovražnikom našega doma. Nisem jih mogel pustiti, da bi se po mili volji ščeperili po hiši, če že za drugega ne, pa zato, da mi žena ne bi mogla očitati nerazumevanja nasproti njenim težavam in neprilikam. Tako tedaj mi ni ostalo drugega, kakor da poizvem pri znanjih in prijateljih, s čim bi pregal nevarne in neljube goste vsake poštene hiše. Nekdo mi je svetoval, naj kupim nekega zelenega prahu, spriči katerega bodo tudi ščurki od jeze namah pozeleneli; drugi mi je rekel, da je to sredstvo brez vsakega pomena, ampak da naj namočim kruh v sladkor, ga polijem z neko tekočino itd. — to bo preganlo vse ščurke ne samo iz mojega stanovanja, marveč tudi iz vseh sosednjih. Nazadnje mi je neki moj prijatelj, ki pogosto hodi na lov, a divjačno redno kupuje na trgu, zaupno rekel, da je najboljšo sredstvo proti ščurkom, ako kje dobim ali kupim ježa, pa ga spustim v stanovanje, kjer ima prost dostop v vse prostore. V par dneh ne bo nikjer več niti sledi za ščurki. Saj če bi bilo lepo vreme, bi šel sam na lov in mi ulovil ježa, a vreme ni ugodno in tako je najbolje, da ježa kupim. Sicer bi moral kdosi gavedi kako dolgo čakati.

Navdušen sem razodel skrivnostno od pomoč proti ščurkom svoji ženi. Vsa vesela sva šla skupaj na trg, da kupiva ježa. S seboj sva vzela torbo iz močne mreže, da bi ga spravila vanjo.

»Gospa,« se oglasi malo dekletce ciganske barve, »kupite mojega ježa. Je čisto domač in mu je ime »Bucek«.

Kupila sva ga. Ponosno sva šla s trga, nekaj časa sem nesel ježa jaz, nekaj časa žena. Vsa razigrana sva se pogovarjala, kako je bilo že davno časa, da bi imeli v hiši kako žival. Gosпода ima svoje gosposke pse, mi bi pa mogli imeti vsaj kako mačko, pa ko še mačke nismo imeli, nam bo zdaj ta jež kar prav prišel. Le

kako je srčkan in inteligenčen. Takoj je opazil luknjico v mreži — očit dokaz inteligence — in pomolil skoznjo svoj mali, ostrí smrček. Naj le, naj, živel ta smrček, ki bo vsemu ščurjemu rodu zavljal vrat!

Vsa razigrana jo tako ubirava proti domu, ne ozirajoč se ne na desno ne na levo, in vzhitena misliva na to, kako se bo naša najmlajša kar valjala od veselja, ko bo videla to zavaljeno živalico z ostrimi iglami na grbi. Ko je bila spet vrsta na ženi, da nese ježa (kar pripravila sva se, kdo naj ga nese!), sem se slučajno malo ozrl in iznenaden obstal. Za nama je šla truma otrok, a med njimi je bilo tudi nekaj odraslih. Vsi so se blaženo smehljali in naju zavistno gledali.

»Kaj, ti tepec, to je morski prešček.«
»Ti si neumen ko bik. To ni morski prešček, to je jež.«

»Gospod,« se zdaj obrne name najbliži, »ali je to morski prešček ali jež?«

»Jež, otrok, jež!«

»Jež, kako je lep! Gospod, dajte, ga vam bom nesel jaz!«

»Ti, osel, kaj ga boš ti nosil! Ali ne vidiš, da ga nese gospod?«

»Samo pogledj, kako ima lepo glavico, kakor naš kužal!«

»Ho-ho-ho... vaš cucek ima preščiji gobec!«

Za temi so prišli drugi, odličnejši, kajti že smo bili v našem okraju. Zdaj ni bilo več slišati izrazov kakor »osel«, »tepec« in podobnih, namesto tega so se slišali izbranejši pridevniki: srčkan, zlat itd. Ko sva šla po naši ulici, se je zbiralo za nama vedno več otrok, skozi okna so pa ponosno gledale matere...

»Kdo pa je tisti gospod, ki je nesel ježa?«
»Le kako srčkan je jež!«

»To je pisatelj John Lobrooek, stanuje na spodnjem koncu naše ulice.«

»A ta, ki gre z njim, je gotovo njegova gospa... Ljubeznivi ljudje.«

»Ampak, čemu jim bo jež?«

»Gospod,« slišim z nekega okna, »čemu pa vam bo jež?«

»Za ščurke, izvrsten uničevalec!«

»A res, hvala lepa! Tudi jaz ga kupim. Le kako je dražesten!«

In poslej, poslej nimam več miru. Ko grem po ulici, me vsak pozna, vsak pozdravlja:

»Dober dan, gospod Lobrooek, kako se vam godi?«

»Hvala, bo že.«

»Res, kako je z ježem?«

»Hvala za ljubeznivo vprašanje, izvrstno... kar izvrstno.«

»Saj res, gospod Lobrooek, vi že tako dolgo stanujete v naši ulici, celo najbližji sosedi smo, pa se nikoli ne seznamimo. Ali ne bi prišli k nam na čaj? Vemo, zvedeli smo, da ste pisatelj. Kdo bi dejal! Izgledate čisto navadno! Ej talent ni vsakemu zapisan na čelu! Resnica! Ampak prav res, pridite k nam na čaj. Recimo jutri popoldne ob štirih. Velika družba bo, Vsem boste dobrodošli.«

»Lepa hvala dobro, bom pa prišel, a res bi se vam ne bilo treba truditi.«

»Oh, prosim vas, vaš jež uživa take simpatije v naši hiši. Torej na svidenje!«

»Na svidenje!«

Ni mi preostalo drugega, kakor da sem se preselil v drugo ulico. Kajti, verjemite mi, da ne želim biti preveč slaven.

Ruth Kristekath:

Raztrgana usta

Dvajset let po veliki vojni. Novi rok, ki dorasča, ne ve nič o njej, nič o tem, kako se je sodobnikom zagrebla v srce. Zaposedel je svet, ne da bi vprašal, kako in s čim je bil zanj odkupljen.

Tudi Regina je uživala svoje 14 dnevne počitnice z največjo naslavo v morskem kopališču, se z užitkom prepuščala sportu, plesu, igranju in ljubeznijo in sploh vsemu, kar godi mladosti.

Toda nekega dne je stopila pred njo vsa groza vojne v strašni javnosti. Nekega večera, ko se je izprehajala na pomolu, segajočem daleč v morje, ga je srečala, vojnega okrnjenca. — Najprej je videla le ozko glavo s plavimi, gladko počesanimi lasmi, spodaj dve jasni oči, zroči čudno tuje v svet. In potem je zagledala tisto strašno — usta — —

To niso bila več usta. To je bila sama razcefrana čunja nekdanjih ust, zijajoča odprtina, v njej zobje le do polovice pokriti. Vojno znamenje, opomin — Tu je, Regina, pogledj! Tu je znamenje, vžgano v človeško obličje!

Šele kasneje se je ovedela, da je šel vojni okvarjenec počasi ob palici, ob strani suhotne, starejše žene, ki ga je vodila. Gotovo njegova mati.

Poslej ga je srečavala vsak dan. Skušala je pred tem strašnim pogledom ubežati, v resnici pa ga je iskala, bil je vanjo neizbrisno zapisan.

Potem se je zgodilo nekega dopoldneva, da je morala v dvorani zdraviliškega doma stopiti poleg njega. Ko ga je oklevaje opazovala in tehtala, se je iznenada obrnil proti njej z vsem obličjem. Znova se je zgrozila pred temi strašnimi usti, ki jih je krogla raztrgala čez sredo, in pretresena je zajecjala:

»Ali je bilo zelo hudo?«

Menda se je hotel pač nasmehljati. Regini je bilo dotlej neznano, da je kaj takega na svetu: da se kdo ne bi mogel smejati. To je zdaj prvič doživela.

»Odpustite,« je mukoma dejala, »nimam pravice vprašati.«

Tiho je zmaljal z glavo, kakor da bi prezrl njene zadnje besede, in se rahlo poklonil:

»Ludovik Renker.«

Ni bilo slučajno, da sta se vsak dan srečala na sprehodu in šla skupaj. Renker ni nikoli govoril o vojni. Regina je pač vedela, zakaj ne. Saj o tistem, kar nas je pretreslo do zadnjih skrivnih globin, ne moremo govoriti. Tudi ne nasproti tistim, ki so z nami doživeli skrivnost.

Vedno in vedno znova pa se je zgrozila, kadar je pogledala v njegovo obličje. Pač malo sta se ujemali zunanosti teh dveh ljudi: sveže, mlado dekle, pa stari, okvarjeni moški. Kajti poleg njene cvetoče mladosti se je zdel star, dasi mu je manjkalo še par let do štirideset.

Prijatelj, ki si jih je bila Regina pridobila v kopališču, so ob neki priliki speljali pogovor na Renkerja, vojnega okvarjenca, in eden izmed njih je pripomnil, da je Regina nespetna, ker toliko z njim občuje. Regina je pozorno premotrla fanta, ki je to rekel. Imel je veselo rjavé oči in lepo oblikovana usta. Po-

misllila je na Renkerja. In naenkrat se je vzpepo v njej, da bi s pestjo udarila v gladki in čedni obraz mladega človeka. Hitro je vstala, plačala svojo kavo z drhtečimi rokami in brez besede in slovesa odšla. Družba je v zadregi molče obsedela. Odkar je Regina občevala z Renkerjem, je začela čutiti v ljudeh bistveno in odprla se ji je praznata marsikaterga obraza. Tudi sama sebi se je zdela dostikrat puhla in prazna, in s esramovala svojih slabosti in plitvosti dotedanjega življenja, ki so se ji zdele preje tako važne.

Šla je v park, kjer so šumela visoka drevesa. Vedela je, da bo tu našla Renkerja. Sedel je na klopi in z rokama oklepal palico. Zapazil je Regino šele, ko je stala pred njim. Sedla je poleg njega. Bila sta prvič sama.

Nista govorila. In Regina se je zelo bala misliti na to, kar je zdaj moralo priti. Saj se je usmerila k njemu — —

Poljubila sta se. Bilo ji je, kakor da bi se nagibala nad bojišča in poljubljala brazgotine, ki jih je tamkaj zapustila vojna in so še zmerom pekle in drgetale v tihí bolečini. V njej je bilo zelo veliko in težko čustvo. In potem je vroče prepljnilo njeno notranjost, kar se je drugače komaj dotaknilo površine njene duše. Odprla je oči. Videla je blede čelo in zaprte veke in razbrala, da so se čelo in veke smehljale. In bilo je veliko sreče v bolečini.

Potem je dvignila obraz in Renker jo je prijel za obe roki in jih držal v svoji. A rekel ni nič, čeprav je čakala, da bi govoril, kajti strah jo je bilo teže tega molka.

Njene počitnice so bile skoroda pri kraju. Zadnje dni je prebila samo še z Renkerjem. Ostali prijatelji so ji postali povsem tuji in daljni.

Renker je bil zdaj pogosto zgovoren. Veliko je pripovedoval o svojem delu in včasih se je smejal z vekami in čelom. Bil je odvetnik v nekem večjem mestu. Pokazal je Regini slike svoje hiše, ki jih je oklevaje ogledovala, a ni vedela, kaj bi z njimi. Ni razumela, kaj hoče od nje. Vendar ga je vedno pazno poslušala.

Bilo je zadnji večer pred Regininim odhodom. Sedela sta na koncu pomola, z morja je vel rahlo veter.

Tedaj jo je zasnubil.

Umaknila je svojo roko iz njegove. Prišlo je nepričakovano. Nikoli ni razmišljala o tem. Bilo je zelo lepo in zelo bolešno. A potem se je vendarle vedno zdelo ob sebi umljivo, kakor da bo z njenim odhodom vse pri kraju. Ali ni šlo vse lepo in vse bolešno mimo nje in potem se vrne domov in bo zopet sama? — —

Ozrla se je po morju — temna površina. In potem v Renkerjev obraz z ostrim, krepko usločnim nosom in raztrganimi usti pod njim. Tudi palico je videla, ki je ležala na klopi poleg njega. Postal jo je jasno, da se ne sme umakniti.

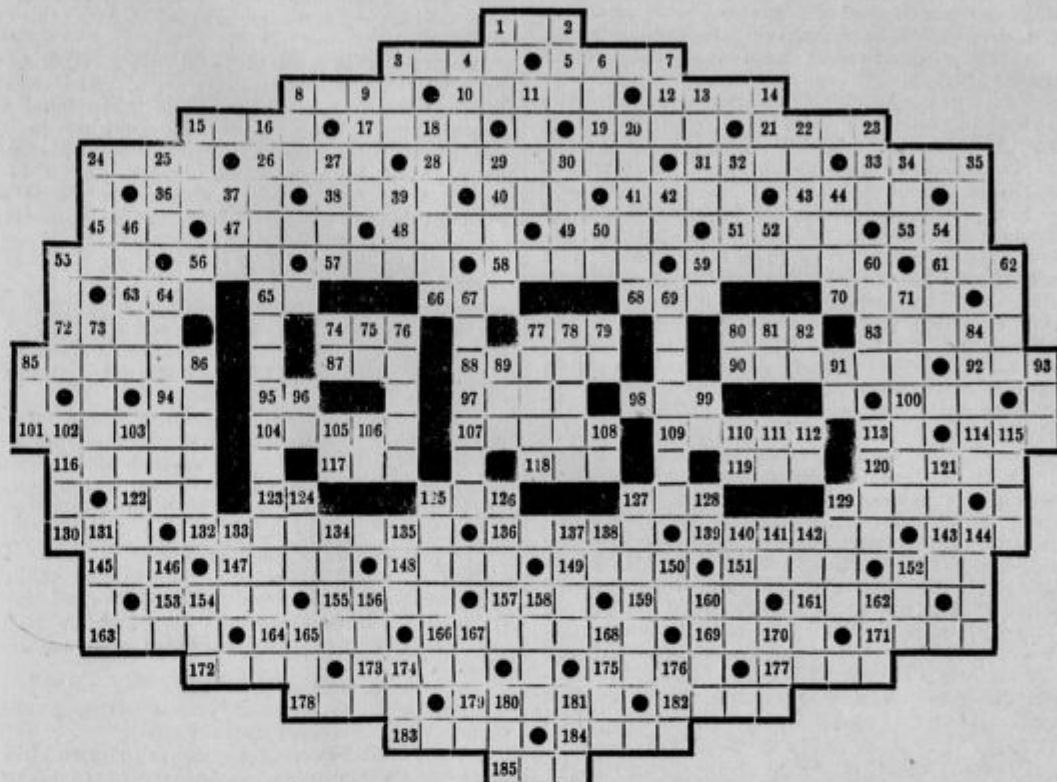
»Ostanem,« je rekla počasi in odločno. Pre-treslo ga je, kajti ničesar več ni bil pričakoval. Ko se je ozrl vanjo, je videl, da ji teko po licih solze. A sama ni vedela, da joče in se mu je smehljala.

Rešitev križanice „Jascelce“

Vodoravno: 1. pes, 4. pura, 6. opal, 10. sad, 12. kad, 14. bober, 16. golob, 19. kos, 21. kal, 23. Amerika, 26. Erika, 29. Olaf, 30. cunja, 31. elita, 34. Emilija, 37. vol, 38. golida, 40. Azori, 42. anali, 44. aparat, 46. pet, 47. brat, 48. sol, 49. Janez, 51. noč, 53. par, 55. penat, 57. ton, 59. tam, 61. ara, 63. okop, 66. lim, 70. Ren, 71. sani, 73. eta, 75. Koroja, 78. etan, 80. Milano, 83. odolin, 86. lipa, 87. Sienar, 89. Benares, 92. Marica, 94. Agata, 95. Egidij, 98. polotok, 101. oje, 103. Ivan, 105. tanin, 106. denar, 107. Vanek, 109. sila, 110. ave, 112. Korotan, 114. betica, 116. Irenej, 118. vijaček, 120. val, 122. luka, 123. Aron, 125. Kal, 126. ave, 128. Azazel, 131. Šibila, 134. oči, 136. Tine, 138. Olon, 139. tema, 140. udek, 141. mak, 142. sober, 144. lenuh, 146. bam, 148. enačaj, 150. ris, 151. tun, 152. Helena, 154. revež, 156. kolar, 157. Rok, 159. Ede, 161. ali, 163. las, 165. Etolija, 169. zvižaja, 173. meso, 175. uhan, 176. nivo, 177. Ezav, 179. pika, 181. Alah, 183. kit, 185. Nanos, 187. cenik, 189. mik, 190. Jovo, 191. Abel, 192. rak, 193. mera, 196. Arad, 199. las, 201. aroma, 203. Apilo, 205. Nevesinje, 206. milijonar, 207. astra, 208. Osaka.

Navpično: 1. pav, 2. sod, 3. samotar, 4.

Križanica: Novo leto 1935

Vodoravno: 1. močvirna rastlina, 3. pisalna potrebščina, 5. poljska rastlina, 8. domača žival, 10. jed, 12. poljsko delo, 15. svetopisemska oseba, 17. svetopisemska oseba, 19. drevo, 21. cerkveni predstojnik, 24. živalček ud, 26. kup slame, 28. vas na Gorenjskem, 31. igra, 33. žuželka, 36. svetopisemska oseba, 38. reka v Jugoslaviji, 40. števnik, 41. moško ime, 43. žensko ime, 45. prebivalec Češkoslovaške, 47. del telesa, 48. pribežališče, 49. žensko ime, 51. nprav, 53. del panja, 55. prvi Rimljan, 56. slovenski zgodovinar, 57. del telesa, 58. moško ime, 59. računski izraz, 61. medmet, 63. del glave, 65. števnik, 66. rastlina, 68. mesto v Italiji, 70. gospodarsko poslojpe, 72. moško ime, 74. del rudnika, 77. zabavališče, 80. mera, 83. poljsko delo, 85. svetopisemska oseba, 87. žuželka, 88. hrib pri Beogradu, 90. priprava, 92. nasad, 94. črka, 95. medmet, 97. kraj ob južni železnici, 98. moško ime, 100. Bog, 101. mesto v Južni Ameriki, 104. zidivo, 107. žensko ime, 109. otok v Sredozemskem morju, 113. vprašalnica (starejša), 114. predlog, 116. bolezen, 117. tečaj, 118. nebo, 119. moško ime, 120. rokodelce, 122. predplačilo, 123. denar, 125. ribiška priprava, 127. kača, 129. lahka stvar, 130. struja, 132. les, 136. vojni, 139. kosaški poveljnik, 143. jestvina, 145. jugoslovanski otok, 147. del glave, 148. hudodelstvo, 149. vas, 151. osje gnezdo, 152. prielov kraja, 153. del zidu, 155. del razgleda, 157. del voza, 159. les, 161. težaško moško ime, 163. pokrivalo, 164. navdušenost, 166. razbojnik, 169. ud družine, 171. drag kamen, 172. jed, 173. svetopisemska oseba, 175. moško ime, 177. zakletev, 178. moško ime, 179. žensko ime, 182. prebivalec Irike, 183. dišava, 184. vas pri Ljubljani, 185. reka v Nemčiji.

Navpično: 1. vas na Gorenjskem, 2. tlača, 3. del sobe, 4. del telesa, 6. maščoba, 7. orožje, 8. hudodelce, 9. poslopje, 11. svetopisemska oseba, 13. del ognja, 14. vojska, 15. vodna naprava, 16. no-voletni rek, 18. svetopisemska oseba, 20. podobar, 22. vas na Kočevskem, 23. glas, 24. kraj pri Litiji, 25. kovaško orodje, 27. del zraka, 29. rastlina, 30. moško ime, 32. del hiše, 34. glas, 35. otrok, 37. žensko ime, 39. vodna žival, 42. francoski polnik, 44. domača žival, 46. staro mesto na Kranjskem, 50. vzklík, 52. kazalni zaimek, 54. kamen, 55. suha roba, 56. osebni zaimek, 59. pamet, 60. del telesa, 62. otok v Indijanskem oceanu, 64. stan, 67. žensko ime, 69. prest, 71. domača žival, 73. žensko ime, 74. grška črka, 75. del voza, 76. podložnik, 77. trg, 78. žensko ime, 79. egiptovsko božanstvo, 80. veznik, 81. pesnitev, 82. trčilnica, 84. grški otok, 85. dostojanstvenik, 86. gora v Kavkazu, 89. morski pojav, 91. izraz pri karlah, 93. zdravilo, 96. nada, 99. reka v Sibiriji, 102. naglas, 103. grški otok, 105. pesnitev, 106. prielov, 108. vzklík, 110. vas pri Ljubljani, 111. predlog, 112. stara vprašalnica, 113. del molitve, 115. mesto v Romuniji, 121. govedo, 124. jed, 125. puščava, 126. moško ime, 127. ladja, 128. trčilnica, 129. oblika vode, 131. delavec, 133. moško ime, 134. žensko ime, 135. prebivalec Afrike, 137. poljsko delo, 138. osebni zaimek, 140. žensko ime, 141. denar, 142. rokodelce, 144. moško ime, 146. del telesa, 150. predlog, 152. orožje, 154. rastlina, 156. prostak, 158. moško ime, 160. turški naslov, 162. moško ime, 165. rastlina, 167. moško ime, 168. mohamedanski bog, 170. domača žival, 179. domačija, 176. ruda, 180. darilo, 181. moško ime.

Sport naj vzgaja značaje

Najboljši nemški sportnik in svetovni rekord v olimpijskem desetboju, Sievert, je zapisal tele značilne besede: »Nikakor se ne sme dogajati, da bi bil aktiven sportnik radi svojih uspehov in če so še tolikšni, kaj več, kakor drugi. Nobenih predprav, ampak nasprotno, več dolžnosti mora prevzeti nase tak rekordar z ozirom na svoj položaj, ki ga zavzema v sportu. Sportni uspeh sam na sebi ima le polovico vrednosti, če ga ne doseže pravi sportnik-karakter v najboljšem pomenu besede. Samo celi sportniki morejo služiti za vzor mladini in le-ti nas morejo tudi v inozemstvu v vsakem podledu tako zastopati, kakor se zahteva. Doseči uspehe in vzgajati osebnosti, to morajo biti naše smernice. Če so slabši osebnosti ali karakterjev tolikšni, da postanejo nezno, potem jih niti največji sportni uspeh ne more dvigniti.«

Kaj prav za prav hoče povedati svetovni rekordar Sievert a svojimi besedami? To vprašanje se bo zdelo marsikomu popolnoma odveč, ker se je ta fenomenalni atlet tako jasno izrazil, da bi morale biti slehernemu sportniku razumljive njegove besede. Toda Sievert je v svojo izjavo nekaj povedal, kar je važno za vse, ki se bavijo s sportom.

Splošno je znano, da oni, ki več zna — več zmore, več velja v človeški družbi. Povedo ga bolj upoštevajo, važnejši posel mu odkažejo, važnejše mesto zasede v javnem življenju. Ti ljudje so deležni raznih časti in ljudstvo jih spoštuje neprimerno bolj kakor ostale zemljane. Toda ti ljudje se neredkokrat prevzamejo, postanejo sami v sebe zaljubljeni in dostikrat pride celo tako daleč, da mislijo, da so samo oni zmorni nekaj napraviti in da so oni takorekoč vse, drugi pa nič. In se celo domisljajo, da smejo imeti radi tega nekatere predprave, tako je žal tudi v sportu. Niso vsi rekordarji taki, vendar jih je mnogo med njimi in tudi drugih vrhunskih sportnikov je precej, ki so prav taki. In tem sportnikom so predvsem namenjene Sievertove besede in tem je dal ta odlični svetovni prvak potrebne in primerno lekcije.

Sport ni samo zato tu, da telesno krepi mladino, ampak ima poleg tega še drugo, bolj važno nalogo. Sport naj vzgaja značaje, cele može v vsakem pogledu. V splošnem se lahko reče, da sport v tem pogledu napravi svoje. Tako ljudje, ki se bavijo s sportom, so slabši, grešniki. Nemški

desetbojnik Sievert je mislil pri svoji izjavi na take sportnike, katerim je visok sportni uspeh pokvaril njihov značaj, in na vse one, ki še niso pokvarjeni, da taki tudi ostanejo, ko dosežejo uspehe. To so pač ljudje, ki si radi svoje zmage začnejo domisljati, ljudje, ki hočejo imeti vseskozi pohvalo in občudovanje, dolžnosti pa nečje poznati nobenih. In ravno ti so največji škodljivci sporta in s temi je treba čimprej pomesti iz sportnih vrst.

Tak vrhunski sportnik mora biti vzor vsem ostalim; kajti nanj gleda vse in prav posebno sportna mladina, ki se — razumljivo — ravna po njih. Mladina je pač taka, da hoče napredovati in postati prvak. In ravno zato morajo biti dolžnosti takega sportnika večje od onega, ki nima uspeha. Ti sportniki običajno tudi zastopajo državo v inozemstvu. Tedaj gleda vse nanje in po njih presoja tujina vse sportno gibanje. Prav ti sportniki morejo v takih slučajih izredno mnogo napraviti za propagando sporta, morejo mu pa svedeti tudi zelo škodovati, če niso taki, kakršnen mora biti pravi sportnik. Kajti le oni rekordar, ki ima tudi pravi karakter, je cel sportnik in le-ta more služiti za vzor vsem ostalim sportnikom. V sportnih vrstah ne smemo trpeti škodljivcev, kajti sport ne more in ne sme poznati »primadone«.

AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL,

mu dajte »Energín« za krepitev krvi, živcev in teka »Energín« krepi kri, tači živce dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energína«.

»Energín« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32.

Duro Durax Durocrat

Prvovrstni angleški popelini za moške srajce ne oblede

ne na solcu, ne na zraku in ne pri pranju

Gospodarstvo

Konverzija kmečkih dolgov

Nekaj misli k najnovjšemu predlogu

Gotovo je, da je osrednje vprašanje naše gospodarske krize iskati v kmečki krizi. Kmečka kriza pa ni samo pri nas doma, ampak po vsem svetu, posebno pa v pretežnih kmečkih državah. Rekli bi skoro, da se boljše godi kmetu v nekmečkih državah. Pogledimo n. pr. Nemčijo, kjer ima kmet zagotovljene primerne cene za svoje proizvode, poleg tega pa je v uvedbo novega prava (Erbhofrecht) zgotovljen nemškemu kmetu marsikakšen privilegij, ki ga doslej drugi stanovi kot celota niso poznali razen plemstva, ki pa danes po agrarni reformi in razlastitvi ni več noben stan, ampak bolj psihološka ednica, ne toliko gospodarska.

V naši državi smo sicer kot eni najbolj kmetijskih spoznali, da je treba začeti z reševanjem krize pri kmetu. Tako smo doživeli prvi poskus pomoči kmetu v znamenitih žitnih zakonih, ki so garantovali kmetu minimalne cene. Toda vsa zakonodaja je imela toliko luknj in se je izkazala za tako škodljivo, da smo spomladi leta 1932 dobili ukinitve žitnega režima. Žitni režim sam na sebi ni bil zaresen, če ne bi zraven delali toliko tehničnih napak, ker je temeljil na pravilni misli dviga kupne moči kmeta. Toda če bi bilo žito naš poglavitni proizvodni in izvozni predmet! Tako so pa ostli zanemarjeni drugi predmeti kmečke proizvodnje in v visokimi cenami žita so bili udarjeni baš takozvani pasivni kraji v državi, to je najrevnejši. Ker s strani cen intervencijska politika države ni uspela, to se pravi, kmetu ni prinesla višjih cen in donosov, s katerimi bi lahko zadovoljili svoje upnike za njihove terjatve, smo prešli aprila leta 1932 na drugo politično usmeritev. Državna gospodarska politika je šla za tem, da olajša kmetu dolgove. Nekaj časa smo si pomagali s tem, da smo enostavno proglasili moratorij, t. j. odlog plačil za kmečke dolgove. Seveda pa tako stanje ni moglo dolgo trajati in smo dobili novembra 1933 zakon o zaščiti kmeta, ki je prinesel splošno znižanje obrestne mere na približno 6, oz. 3,5%, nadalje pa se je velik del kmečkih dolgov pretvoril iz kratkoročnih v dolgoročne (na 12 let). Seveda pa je bil prvi zakonodajni korak tehnično zelo slabo podložen in smo letos avgusta dobili novo uredbo o zaščiti kmeta, ki se v nekaterih stvareh razlikuje od dosedanjih določil, obdržala pa je v glavnem isto obrestno mero in amortizacijsko kvoto kot doslej, pa tudi rok za odplačila — 12 let — je ostal neizpremenjen. Toda kmalu po uvedbi prvotnega moratorija so se začeli pojavljati predlogi za konverzijo kmečkih dolgov. Kajti moratorij, t. j. odlog plačil, ima pomen samo tedaj, če se razmere za časa njegovega trajanja temeljito izboljšajo, tako da se lahko vpostavi prejšnje stanje, polagoma pa tudi odpravijo nedostatk za časa odloga plačil. Vse svetovno gospodarstvo pa je zapadlo v vedno večjo krizo in tudi pri nas se je obračalo vedno bolj na slabše.

Zato je menda prvi prišel s predlogom o konverziji kmečkih dolgov g. Dušan Plavšič, bivši pomočnik ministra finanč, ki je že znan naš gospodarski javnosti. Decembra 1932 je predlagal, kolikor nam je znano iz njegovih manuskriptov, da naj prevzame del kmečkih dolgov država, za te dolgove pa naj izda državni denar, in sicer več milijard. Njegov predlog je za nekaj časa izgubil na aktualnosti, toda zanj so se zavzeli predvsem združni krogi in predlagali v vedno večjem številu in z vedno večjim poudarkom konverzijo. Kaj je konverzija, za kmeta neznana tukaj?

Konverzija pretvoritev bi pomenila pretvoritev sedanjih dolgov kmeta v enoten dolg, ki pa ne bi bil tako običen, ker bi se s konverzijo, pretvoritvijo v enoten dolg znižala tudi obrestna mera, pa tudi odplačilna doba. Namesto terjatve do kmeta bi dobili upniki kmeta terjatve do koga drugega: države, kakšnega državnega denarnega zavoda itd. Taka konverzija bi pomenila za kmeta dolžnika razbremenitev, ker bi se mu na eni strani znižala obrestna mera, na drugi pa zmanjšal obrok za odplačilo.

Znižanje obrestne mere

V zadnji uredbi o zaščiti kmeta je določena obrestna mera za kmečke dolgove na 6%. Ob današnji donosnosti kmečkega gospodarstva, ki je izven vsakega dvoma pod ničlo, to se pravi, da je kmečko gospodarstvo v ogromni večini slučajev nedobitkano (nerentabilno), je tudi ta obrestna mera previsoka in je naš kmet ne zmora, pa tudi kmet v drugih krajih države ne, razen bogatih vodinskih posestnikov. Zato tudi znižanje obrestne mere v Sloveniji ni dosti pomenilo, kvečjem 1—2% letno, kar je odločno premalo. Seveda kjer je bila prej obrestna mera 10, 20, 30 in več odstotkov letno, je bilo znižanje na 6% že velik korak na boljše. Tudi amortizacijska doba je pri sedanjih razmerah na 12 let odločno prekratka. Tako sedanja ureditve kmečkih dolgov ni prinesla zadostne razbremenitve, katero so si želeli kmetje, pa tudi vse gospodarstvo.

V tem trenutku, ko so zavzeli vodilna mesta v gospodarski politiki novi ljudje, je v narodni skupščini vložil poslanec Jožkin Kunjašič predlog zakona o konvertiranju kmečkih dolgov. Ta predlog je podpisalo po trenutnih informacijah 84 poslancev, od tega tudi več članov Narodnega kluba ter tudi trije poslanci iz Slovenije. O zakonskem predlogu smo že obširno poročali, zato se danes omejujemo le na analizo nekaterih važnejših določil.

Bistvo zakonskega predloga je, da prevzame kmečke dolgove država, ki bo izdala hipotekarno agrarne obveznice, ki se bodo amortizirale v 50 letih; in obrestna mera snaha letno 3%. Obveznice bi se amortizirale obenem bi se plačeval tudi kupon) po onih dolžnikih, katerih dolgovi bi bili sedaj konvertirani. Poleg tega pa bi država te obveznice opremila s pravico zrebanja ter bi za dobitke dala 1 milijon letno. Druga važna poteza zakonskega predloga pa je pooblastilo, da se lahko izda do 20% imenske vrednosti vseh hipotekarnoagrarne obveznice državnih not po 5,50 in 500 Din.

Žalibog se šele sedaj vedno kaže, - in na to so že opozarjali strokovnjaki, - da svojočasna anketa o kmečkih dolgovih, ki jo je

izvedla Privilegirana agrarna banka, ni prinesla vsega onega materiala, ki bi bil nujno potreben kot podlaga za temeljito rešitev vprašanja kmečkih dolgov. Šele tedaj bi se lahko v številkah presodila dalekosežnost teh predlogov. Tako je računati, da bo za konverzijo prišlo v pošte okoli 4 milijarde kmečkih dolgov, za izdajo državnega denarja pa okoli 1 milijarda dinarjev.

Kaj pa upniki?

Iz predloga je razvidno, da bi dobili upniki za svoje terjatve nove papirje, odnosno državni denar. To bi pomenilo oškodovanje upnikov, ki so itak v nezavidnem položaju. Nositi bi morali vse stroške konverzije kmečkih dolgov, ker so med njimi tudi taki upniki, ki so s posredovanjem denarnih zavodov, zlasti pa zadrug, katerim so zaupali svoje vloge, postali upniki kmeta, ne da bi se tega zavedali, in so poleg tega tudi ljudje, ki so v socialnem in gospodarskem pogledu potrebni sami zase. Zato ne smemo metati vseh upnikov v en koš. Kajti gotovo je, da se tečaj teh obveznic ne bo držal na višini v bližini nominalne, ker ne bo obstojala možnost lombarda teh obveznic, kakor je bilo to v nekem drugem predlogu za konverzijo kmečkih dolgov.

Iz dveh vrst denarja ne bo nič

Se košljivejša je druga zadeva z izdajo novega državnega denarja. Dva denarna sistema držati v državi v pravilnem razmerju obo med seboj je težka stvar in se ni posrečilo niti drugim državam, kjer so bili dani ugodnejši predpogoji kot pri nas. To je možno le pri državah, kjer je zaupanje na višku. Pri nas pa je najmanjši glasek o inflaciji povzroča velike škode in zmede. To je najnevarnejše polje, na katerega se lahko spustimo.

Ne rečemo, da je pretirana deflacijska politika potrebna korektura, toda ne z uvedbo takega novega državnega denarja, ampak s povečanjem obkta drugih novčanic. Pri nas se opaža v sedanjem stadiju plačilnega prometa že itak prenasitenost obkta denarja s kovanci. Normalizacija plačilnega prometa se da izvesti drugače. Nasprotje od deflacije ni inflacija, če gre samo za popravljenih slabih posledic deflacije. Tudi ne bo preprečil novi denar težavracije drugega denarja, ampak jo nasprotno povečal in tudi denarni zavodi od tega ne bodo imeli koristi, ker bi slejkoprej obstojala težavracija (skrivanje drugega kovanega denarja in bankovcev Narodne banke).

Denar je občutljiva stvar in se njegova vrednost ravna po drugih zakonih kot so pa prisihi tečaj, podlaga, notranja vrednost itd. Denar je plačilno sredstvo in ni več terjatve kot je bil n. pr. prvotno papirnat denar. Zato se nanj ne sme gledati s stališča zasebno - gospodarskih odnosov, ampak narodno-gospodarskih.

Znižanje dolgov

Se eno važno novost nam prinaša novi zakonski osnutek, ki jo je pa vseboval že tudi nek drug zakonski predlog iz leta 1932, to je znižanje dolgov. Če skupna višina dolgov prekaša dve tretjini vsega dolžnikovega posestva, bo sodišče znižalo dolgove za eno tretjino. To je razumljiva zahteva, ki se pojavlja v vseh evropskih kmečkih zakonodajah. Jasno je, da preexadolenec ne more plačevati svojih dolgov; tako ne preostaja ničesar drugega kot da se to ugotovi in mu odtuji posestvo, ali pa se mu dolgovi znižajo na znosno višino.

Ne da bi se spuščali v druge podrobnosti ocene zakonskega predloga, ki ima že sedaj mnogo nasprotnikov in prijateljev, kot je pri vsaki gospodarski stvari, ki se tiče žepa posameznikov in celote, omenjam še eno dobro stran zakonskega predloga. Prav je, da predlog vse delo glede ureditve dolžniških vprašanj prepušča sodiščem. Ne odrekamo sicer običnim kot prvostupnim upravnim organom sposobnosti za reševanje tako zamotanih vprašanj, kot n. pr. kdo je kmet. Toda mislimo si, da imajo obične dovolj drugih poslov, za katere se lahko brigajo z zadostno strokovno usposobljenostjo svojega uradništva, da pa tako zamotane posle, kot bodo nastajali iz ureditve dolžniških skupinskih odnosov v vsej državi, ne bodo mogli rešiti popolnoma pravilno. Seveda ima zakonski predlog tudi to pametno podlago, da za izvrševanje funkcij, ki bi nastale sodiščem, določa tudi posebno kritje iz državnega proračuna.

Vprašanje kmečkih dolgov je danes bolj zamotana zadeva kot kdajkoli prej; zato se je treba z vso previdnostjo lotiti tega vprašanja, ker je od njega pametne ureditve odvisno vse kreditno gospodarstvo v naši državi. Poseganje v kreditne odnose po državi ni samo strokovno narodno - gospodarsko vprašanje, ampak tudi socialno, ker gre za novo razdelitev bremena krize. Tu pa je potrebno zaupanje, ki se ne vzpostavlja s preobremenitvijo gotovih slojev prebivalstva, ampak samo s pravično razdelitvijo bremen, ki nam jih nalaga kriza. Oeconomus.

Plačevanje letne takse na holesa

Finančno ministrstvo je odredilo, da se od dne 1. januarja 1935 plačuje tudi letna taksa za kolesa v znesku 20 Din v kolkih, ki se prav tako kakor kolki za prijavno takso 5 Din nalepijo na prijavi. Lastniki koles nalepijo kolke za 25 Din na prijavi in tako taksirano prijavo predložijo prvostopnemu oblastvu po dosedanjem načinu. Prvostopno oblastvo zabeleži v prometni knjižici, da je letna taksa plačana v kolkih na prijavi. Letna taksa za kolesa se torej ne plačuje več pri davčnih uradah. Takse za vsa ostala vozila se plačujejo kakor dosedaj. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

*

Avstrija prodaja pletilne stroje Bolgariji. — »Weigelsdorfer Mechanische Weberei« in »Nadelburger Spinnerel Nagler« in Opler sta prodali 5000 vreten konzorciju bolgarskih pletilnih tovarn. Avstrijske trdnice bodo še več drugih strojev prodale Bolgariji.

— Človek in stroj. Po podatkih ameriških tehnikov zmora človek dnevno 0.1 konjske sile. Najnovejša in največja turbina pa sama zmora 300.000 konjskih sil. Aki bi ta turbina obratovala dan in noč, bi opravila 9 milijonkratno delo enega človeka. Stiri take turbine bi opravile isto delo, ki bi ga opravili skupno vsi odrasli delavci Združenih držav Amerike. Motor je tedaj dober, če daje pri majhni porabi surovin mnogo konjskih sil. Kadar žarnica gori, pretvarja električno energijo s svetlobo. Najgospodarnejša je ona žarnica, pri kateri izkazuje ta postopek pretvarjanja najmanjše izgube, torej ona žarnica, ki oddaja največ svetlobe, a troši najmanj učinka. Za presojo gospodarnosti žarnice torej ne zadostuje, če poznamo samo porabljeni učinek, marveč moramo tudi vedeti, koliko svetlobe smo dobili za porabljeni učinek. Tuitgram D žarnice oddajajo do 20% več svetlobe, kar omogoča nitka, ki je zvita v dvojni vijak. Na ta način bistveno povečana gospodarnost je zaznana že pri nakupu, ker je svetlobna množina žarnice podana v mednarodnih dekalumenih, a je podatek v wattih naveden le dodatno. Zato kupujemo le take žarnice, katerih podatek v dekalumenih že vnaprej jasno pove, da oddajajo več svetlobe in da so gospodarnije, kajti sicer ni mogoče presojati kakovosti žarnice.

Nemčija dolguje Jugoslaviji

V jeseni je se promet med Jugoslavijo in Nemčijo razvijal kaj ugodno za Jugoslavijo. Znano je, da mi izvozimo v Nemčijo največ v jeseni, medtem ko uvaža Nemčija k nam industrijske izdelke in se njen uvoz porazdeli enakomerno čez vse leto. Kljub temu so številke v kliringu z Nemčijo za nas razveseljive. Zdi se, da se je promet posebno dvignil po sklenitvi zadnje trgovske pogodbe. Dejstvo je, da je znašal 22. decembra saldo v korist Jugoslavije 220 milij. Din. Od septembra je ta prebitek narastel za kakih 100 milij. Tako je 28. septembra znašal 126 milij. Din, 20. oktobra 160 milij., 6. novembra 180 milij., 17. novembra 176 milij., 24. novembra 171 milij., 30. novembra 175,7 milij., 8. decembra 192,5 milij., 15. decembra 218 milij. in 22. decembra 220 milij. Din. Kakor je na eni strani ta pojav razveseljiv, tako je na drugi strani za naše izvoznike neprijetno, da bodi morali čakati na izplačilo svojih terjatev, dokler se z nemškimi uvozom v Jugoslavijo ne zboljša kliring v prid Nemčije. Trgovci se zato potegujejo, da bi Nemčija izravnala saldo na kak drug način.

*

V trgovinski register je bila vpisana »Industrija platnenih izdelkov, d. d. v. Jaršah«. Delniška glavica 10 milijonov. Trdnica prevzame obstoječo trdnico »Industrijo platnenih izdelkov, družbo z o. z. v. Jaršah«. Člani upravnega sveta so: Dr. Robič H., primarij v Mariboru, Pinter Alojzij, trgovec v Ljubljani, Kluge Ivan, tovarnar, Oberaltstadt na Češkoslovaškem, Tosti Avgust, bančni ravatelj v Ljubljani, Regenhart Ervin, tovarnar, Freivaldau, CSR, inž. Siegel Robert, tovarnar, Mähr. Schönberg, CSR, in dr. Luckmann Friderik, odvetnik v Ljubljani.

V likvidaciji je prešla trdnica Združene trgovnice perila Ambrožič in Sabotly, družba z o. z., Maribor. Jugoslovanski promet s Palestino lepo napreduje. Jugoslovansko-palestinski gospodarski odbor zaznamuje že po enem letu svojega obstoja prav lep uspeh. Leta 1933. je Jugoslavija izvozila v Palestino blaga za okoli 4.38 milij. Din. Letos je že v prvih devetih mesecih znašal naš izvoz 13.8 milij. Din. Nadalje je bilo sklenjenih še za 10 milij. Din kupci. Celotno računajo, da bo letošnji promet s Palestino dosegel lepo število 20 milij. Din.

Za zgradbo javnih skladišč v Splitu se poteguje Združene trgovcev v Splitu, ki je predložilo županstvu nujno resolucijo v tej zadevi. Licitacijo za zgradbo je odobrilo finančno ministrstvo dne 2. decembra 1931. Denar iz »kalderminkeskega fonda«, ki je bil namenjen za javna skladišča, so porabili v druge namene. Občinski svet je na svoji seji sklenil, da se ta sklad v bodoče sme uporabiti samo za zgradbo javnih skladišč.

Borza

Dne 29. decembra 1934.

Denar

Curih, Pariz 20.38, London 15.22, Newyork 308.50, Bruselj 72.375, Milan 26.44, Madrid 42.225, Amsterdam 208.85, Berlin 124, Dunaj 73.29 (57.50), Stockholm 78.50, Oslo 76.50, Kopenhagen 67.95, Praha 12.8925, Varšava 58.35, Atene 2.91, Carigrad 2.49, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.7725.

Žitni trg

Novi Sad. Otrobi bač, in srem, juta vreče 68 —70, bač juta vreče ladja 68—70, ban. juta vreče 67—69. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet slab.

Živina

Mariborski svinjski sejem 29. decembra. Pripeljanih je bilo 45 svinj. Cene so bile naslednje: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad 90—110, 3 do 4 mesece 130—150, 5 do 7 mesecev 220—250, 8 do 10 mesecev 300—360, 1 leto 560—680 Din, 1 kg žive teže 4—5, mrtve 6.50—9 Din. Prodanih je bilo 27 svinj.

Jesenice

Poročil se bo danes gosp. Stanko Žnidar z gđ. Faniko Šimnic. Kdor je kdajkoli zasledoval delovanje bivšega prosvetnega društva na Jesenicah, oziroma sedaj Aljaževoga glasbenega in pevskega društva, gotovo pozna ta dva najuglednejša člana in delavca na prosvetnem polju. Nobene predstave ni bilo brez njih, nobenega glasbenega nastopa, nobene operete, nobene drame, da bi Stanko in Fanika ne sodelovala. In to že celo vrsto let. Pa ne samo to. Eno ali celo več ur sta predsedala v blagajni ter že maskirana in pripravljena za nastop prodajala vstopnice in ko so že vsi drugi igralci postali po demaskiranju zopet navadni ljudje, sta Stanko in Fani še vedno racionalna in sestavljala, kolikšen je bil donos prireditve. Bila sta vedno in povsod pripravljena, da v vsakem oziru delata samo za društvo. Številni prijatelji jima k današnjemu dnevu iz srca čestitajo ter želijo obilo sreče v novem stanu.

Jesenjska Vincencijeva in Elizabetina knjižnica je tudi letos obdarila večje število revežev in to najbredneje med bednimi. Vsi ti se najtopleje zahvaljujejo za prejete dobrote in prosijo, da bi tudi v bodoče ne bili pozabljeni. — Enako se zahvaljujejo za božična darila vojni invalidi in vojne vdove, ki so istotako bili obdarovani po svoji podružnici z darili, ki so jih darovali razni dobrotniki, jesenjski obrtniki in trgovci.

Mesto venca na grob G. Andreja Hermana so darovali za Vincencijev konferenco na Jesenicah: Hafner Marija, Mojstrana, 100 Din; Hrovat Ign. Jesenice, 100 Din; družine: Poznič, Bahun, Janšekovi 200 Din. Bog plačaj vsem! Naj bi dobrotniki našli posamevalcev od podobnih priklah.

PLANICA - 66 m

najdaljši skok Jugoslovancov
je dosegel Alb. Novšak S. K.
Bohinj, na smučeh:

A. ČUFER
JESENICE

Sport

Primorje : II. razred

danes ob 14.15 na igrišču Primorja. Predtekma Primorje : Mladika ob 13.00.

Lepo vreme omogoča nadaljevanje sportnega obračuna. Za danes so se domenieli zastopniki ljubljanskega drugega razreda, da dajo revanšo ligasu. Zadnje središče, menda je bilo v poletju, v korist olimpijskega sklada, je dalo izid 5:4 za drugi razred. V sicer lepi in napeti tekmi je moral ligas v popolni postavi podležiti.

Danes nastopa ligasko moštvo Primorja v popolni postavi. Moštvo bo ojačeno še z nekaterimi dopustniki, ki služijo svoj kaderski rok (Jež, Jug). Tako se bodo morali boriti iz drugega razreda posteno potruditi, če bodo hoteli doseči vsaj primeren izid. Moštvo drugega razreda je sestavljeno iz najboljših igralcev, ki jih premore deset klubov ljubljanskega drugega razreda. Po moči to moštvo najbrž ne bo zastajalo na svojim nasprotnikom, vprašanje je le, kako se bodo znašli v skupni igri.

Na vsak način bo to prijetna igra. Vstopnina niaka.

*

SK Ilirija. Vodstva lahkotletske, hazenske in teškotletske sekcije javljajo svojemu članstvu, da se vsrdo redni gimnastični treningi v telovadnici na Grabnu odslej po temle redu: Ponedeljek od 18 dalje lahkotletska, smuška (moški) in teškotletska (dvigalci) sekcija; torek od 18.30 do 19.30 hazenska in smuška (ženske) sekcija, od 19.30 do 21 teškotletska (rakoborba); četrtek od 19 dalje lahkotletska, smuška (moški) in teškotletska (dvigalci) sekcija; petek od 18.30 do 19.30 hazenska in smuška (ženske) sekcija, od 19.30 do 21 teškotletska (rakoborba) sekcija. Novi razporedi treningov stopi v veljavo z dnem 1. januarja 1935. Prvi trening hazenske sekcije je v petek, 4. januarja, lahkotletski in smuška sekcija pa 7. januarja. Vodstva navedenih sekcij želijo svojemu članstvu srečno novo leto!

VREMENSKO POROČILO

z dne 29. decembra 1934:

Planica: Po stanju dne 28. decembra: —4°C, jasno. Snega pri domu Ilirije 15 cm, pri Tamarju 40 cm. Smuka pri domu Ilirije dobra, v Tamarju izvrstna. Dostop na Kolovo sedlo zgažen. Mojstrana: dne 28. decembra: Vreme jasno. Na planinah na trdi podlagi 20 cm pršica. Smuka idealna, možna eno uro hoda od Mojstrane. Koča na Kredarici oskrbovana.

Pokljuka: dne 27. decembra: Temperatura —4°C, oblačno. Na 10 cm stare podlage 20 cm pršica. Smuka odlična!

Pusti Rovt nad Jesenicami: dne 28. decembra: Temperatura —2°C, jasno. Na stari podlagi 50 cm pršica. Smuka v višinah nad 1500 m odlična.

Planina na Kraju: dne 27. decembra: Temperatura —12°C, vreme jasno, snega 1 m, pršič. Smuka idealna.

Krvavec: dne 26. decembra: Temperatura —6°C, vreme jasno. Snega 50 cm. Smuka prav dobra. J. Z. S. S.

Olimpijske priprave Italijanov

Pod naslovom »Parthenopejske igre«, se je vsrilo pred kratkim v Neaplju lahkotletsko tekmovalenje vseh najboljših italijanskih atletov. Zmagovaleci v posameznih disciplinah so bili: 100 m: Beletti 11.1, 200 m: Zepitini 22.9, 400 m: Tavernari 49.4, 800 m: Lanzi 1:53.5, 1500 m: Lanzi 4 : 01, 5000 m: Bartolini 15:22.8, 10,000 m: Bartolini 32:47.4, 110 m zapreke: Caldana 15.2, 400 m zapreke: Facelli 55.6, višina: Dotti 1.85 m, daljina: Maffei 6.9 m, palica: Innocenti 3.6 m, troskok: Tabai 13.91 m, kopje: Testa 57.96 m, disk: Oberweger 44.27 m, krogla: Bononcin 13.85 m, kladivo: Vandel 49.18 m, olimpijski petoboj: Carlini 3116 točk, desetoboj: Lux 5744 točk (po novi tabeli) 4×100 m: Neapel 43.7, 4×400 m: Piemont 3:27.8, 3×3000 m: Toscana 27:21.6, 25 km —tek: Bulzone 1:27.35, 25 km —hoja: De Petra 2:15:40.8.

*

Olimpijska maratonska proga je že določena. Večji del bo speljan po znameniti berlinski dirkalni cesti »Avus«. Tudi za 50 km hojo se bo uporabila ista proga.

Čehoslovanci se pripravljajo na olimpijado! Čehoslovaška smučarska zveza je v svrhu priprav za FIS tekmovalenje 1935 in zimsko olimpijado 1936 najela Norvežana Einar Ekstruna kot zvezinega trenerja. Norvežan bo v kratkem začel v Visokih Tatrah vaditi najboljše čehoslovaške smučarje, ki bodo tam zbrani pod nadzorstvom.

Avstrija pripravlja svoje hokej moštvo za olimpijado 1936. Avstrijska sportna zveza je sklenila, da bo spomladi ob pričetku hokejske sezone sklicala vse najboljših igralce, ki naj bi po možnosti ostali poldrugo leto, t. j. do olimpijade skupaj. Hokej zveza bo najela lastnega trenerja za moštvo, razen tega bodo igralci podvrženi skupnemu kondicijskemu treningu v eni najboljših avstrijskih šol za gimnastiko.

Nov južno-ameriški rekord na 1500 m. Argentinec Carlo Galaro je novi mnogo obetajoči južnoameriški srednjeprogaš. Postavil je nov rekord na progi 1500 m s časom 3:58.8. Dosedanji rekord je znašal 4:00.2 min.

Nov čehoslovaški plavalni rekord. Pri mednarodnih tekmah v Breslavi, seveda v zimskem bazenu, je postavil Čehoslovak Heiling na 100 m hrbtno nov čehoslovaški rekord s časom 1:14.2. Pri isti prireditvi je plaval Csik (Madjarska) 100 m prosto v 1 minuti. Lengyel (Madjarska) 800 m v 11:11.

Perry ni nepremagljiv! Pred kratkim smo priobčili Tildenovo mnenje, da Perry, angleški teniški igralec, ni najboljši na svetu. Izgleda, da ima prav. Na turnirju v Sydney-u je bil Perry premagan od Avstralc Crawforda s 7:5, 2:6, 6:3, 1:6, 7:5. Sedaj pa javljajo iz Melbourne, da ga je tudi avstralski Davis-Cup igralec Anist premagal s 6:0, 6:2, 6:0! Na istem turnirju je premagal Crawford v finalu Quista s 6:2, 8:6 in 6:3.

Pozor!

Najcenejše in najlinejše pohištvo kupite pri Franju Vehovar o Celju.

V plačilo sprejema tudi hranilne knjižice Ljudske posojilnice v Celju po nominalni vrednosti. Stalna zaloga modernega pohištva. Za vsako dobavo iameč dve leti.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

SETA
vloški
za celo družino

Vrzbodobe

Deklico
revnih ali brez staršev, vsaj 14 let staro, sprejmemo v pomoč v gospodinjstvu k družini brez otrok. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14574. (b)

Sobarico
z večletnimi spricvali, ki zna nemško ter prati in likati, v starosti 18 do 30 let, sprejemam s 1. januarjem 1935. Plača Din 250 mesečno ter obleka. Mici Zwilling, posestnica, Zdenčina pri Zagrebu. (b)

Služkinjo
pošteno, marljivo, sprejmemo gostilna in mesarija Zajc, Poljanska. (b)

Kontoristko
z najmanj dveletno prakso, veščo v preračunavanju mezd, blagajniških poslih itd., sprejmemo takoj v Zagrebu. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobro mesto« št. 14616. (b)

Služkinjo
pridno, pošteno, za vsa hišna dela, ne čez 30 let staro, sprejemam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zdrava« št. 14661. (b)

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-04 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Tekma okrog sveta

Potem se opazili, da se je letalo spuščalo, gotovo z namenom, da pristane. Izračunali so si približno kraj, kjer se je mogel izvršiti pristonek, kar jim je bilo ob poznanju pokrajine ter mest, kjer je kakšen pristonek sploh mogoč, prava igra.

Po kratkem vzorenu in iskanju so zares našli letalo in pilot jim je povedal vse, kar jim je bilo treba vedeti.

Takšen je bil konec tolpe, ki je tvorila že dolgo časa strah in trepet vse pokrajine daleč noter v Mandžurijo. Obkolili so jih in zvezali. Šlo je samo za tistih par ljudi, ki so bili pri seneh.

»Povejte, prosim, poveljniku, naj dovoli mjes Hurst, da si vzame, kar je njenega,« je prosil Gordon Saša.

Ko je bilo to naročilo izpolnjeno, ga je vzel Gordon nekoliko na stran ter mu rekel:

»Poslušajte, Saša, s svojim spremljevanjem do tu sem ste mi storili veliko uslugo. Prosil sem vas, da ostanete do moje pri meni. Zdaj pa se moramo ozirati na rešene jetnike. Mister Clark in gospod iz Mandžurije bosta skušala, kakor domnevam, poslušati se vojaških avtomobilov, da prideta do najbližje železniške postaje. Torej gre samo še za mlado lady. Ona potuje v Peking, kakor veste, in rad bi ji prihranil vse nadaljnje težave s tem, da bi ji ponudil prestop v letalo.«

Saša je takoj razumel, kaj je hotel Gordon.

»Samo po sebi se razume, da ji odstopim svoje mesto,« je dejal. »Zame je vseeno. Od mene bi bil moral poskusiti priti v Cito, in če se pridruživ ostalima gospodoma, je stvar še bolj preprosta. Z letalom lahko pridete še danes v Majmačin, tam prenočite, ob ugodnem vremenu pa lahko jutri nadaljujete z letalom pot.«

»Hvala vam,« je odvrnil Gordon. »Seveda mi boste dovolili, da vam povrnem vaše stroške.«

»Stroške mi povrne organizacija.«

»Prav zato. Njej in vam sem dolžan toliko hvaležnosti, da sem vesel, ako ji morem prihraniti vsaj denarne izdatke. — Ali mi boste kdaj spo-

Iščemo zaupnike
ki poznajo peke in trgovce z moko. »Perssons«, Ljubljana, pp. 307. (b)

Službe isčejo

Šivilja in entlarica
išče službo — najraje na Gorenjskem. Gre tudi za sobarico. Ivana Leničar, Zg. Šiška 227. (a)

Hlapec
vaje konj in vseh kmečkih del — išče službo. Franc Repovž, Dobrunje št. 9, Sp. Hrušica. (a)

Pošteno dekle
išče službo. Zna šivati, pomagala bi tudi v gospodinjstvu in pri vseh drugih delih. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 14528. (a)

Službo
kuharske pomočnice začetnice išče resno, 23 let staro dekle, absolutnega kuharskega tečaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Nastop novo leto« št. 14663. (a)

Dekle
z dobrim spricvalom, vajena vseh hišnih del in kuhanja ter šivanja (tudi moškega perila) s svojim strojem, želi službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14662. (a)

Mlado dekle
vajeno vsakega dela, nekoliko tudi gostilniškega, išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14667. (a)

Mladenič
skromen in zanesljiv, več francoščine in nekoliko nemščine, želi mesto sluga ali kakega težjega dela. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 14624. (a)

Iščem službo
kot gospodinja. Grem tudi k samostojnemu gospodarstvu ali gospe. Naslov v podružnici »Slovenca« Trbovlje. (a)

Hlapec
vaje kmečkih del in konj, 32 let star — išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14642. (a)

Sluga in inkasant
z večletnimi spricvali — išče službo. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14529. (a)

Prodamo

»Ekspres«
aparati za kuhanje kave in čaja, malo rabljen — ugodno naprodati. Naslov: »Obnova« d. d., Ljubljana, Vošnjakova ulica 22/II. (l)

Volčjo psico
dobro čuvajko — poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14569. (l)

Zdravniška oprema
z domačo lekarno naprodati. Ponudbe pod »Ugodna prilika« št. 14557 upravi »Slovenca« Maribor. (l)

Čevljar, šivalni stroj
»Singer«, levoročni, skoraj nov, ugodno naprodati. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14497. (l)

Poročne prstane
ure, veržice, uhane, kakor tudi očala — kupite najbolj ugodno pri: Josip Janko, urar v Kamniku, na Šutni, nasproti farne cerkve. (l)

Motorno kolo
s prikolico — 750 ccm — naprodati. Finger »Inteks« Kranj. (l)

Javna dražba

Dne 31. t. m. ob 13 bodo naprodati v Klečah št. 69 pri Poljčanah na javni dražbi sledeči predmeti:

1. strojni stroj za železo, 1 navijač, različno železje, 1 decimalna tehtnica brez uteži in približno 60 met. stotov premoaga.

Novoletni dar

Da se поближе spoznajo naši prvovrstni mesni izdelki, razpošiljamo zavojce, v katerih se nahajajo 10 različnih mesnih konzerv in ena roljanka v konzervi 1 kg teže. Ti paketi vsebujejo netto 4 1/2 kg in veljajo po povzetju 82 Din, če se pa denar vnaprej pošlje, pa 78 Din.

HERZ IN SIN,
tovarna salam in konzerv Banatski Karlovac.

Smučke in vse smučarske potrebščine, drsalke, jedilno orodje, ki ne rjavi, kuhinjsko posodo, železnino in sveže specerijsko blago kupite po najnižjih cenah pri

Jos. Jagodič, Celje,
Glavni trg, Gubčeva ulica

Usnate suknjice od Din 420.— do 580.—

Fr. Zalokar Menget 41.

Mlekarska zadruga
na Dolenjskem proda 300 do 400 l mleka dnevno po nizki ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14390. (l)

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Žage

remscheidske, izberete tudi na knjižice najceneje pri »Jeklo«, Stari trg. — Zahetvajte ponudbe! (l)

Prodaj

precizno strožnico, 60 cm strožne dolžine, komplet, z motorjem in nožnim pogonom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14650. (l)

Suhe deske

za mizarje, orehove, hrastove, bukovne, črešnjeve, javorjeve, jesenove in brestove — nudimo po zmerni ceni.

Bukove frize
ob 5 do 8 c/m široke, od 30 do 50 c/m dolge, 50 m².

Hrastove letve
27 x 27 m/m, 27 x 40 m/m, 27 x 50 m/m, dolge 1 do 2 metra.

Odpadke od žage
bukove in hrastove, suhe, povezane v snope, po 10 par kg — nudi »Zora«, Črnomelj.

VATA

v tablah in za odeje. Preden križate svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!

ARBEITER
Maribor

Telefon 3934
PREMOG — DRVA
KARBOPAKETE
SLOVSA
Kolezijska ulica 19

PERNICE

izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220, 300 in 340 Din. la puh pa 450, 550 Din. Garantiramo, solidna postrežba — pri:

RUDOLF SEVER
Marija trg 2, Ljubljana

VINA

za vse prilike naročite pri

Centralni vinarni
v Ljubljani.

Sveža jajca

debela, zajamčena, zaboj 720 komadov 330 Din. — la. orehi v lupini 100 kg 460 Din - franco voznika, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Specerijsko opravo

kompletno, z vsemi tehnicami, zelo dobro in lepo ohranjeno, takoj prodam. Istotam veliki lokal na prometnem kraju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14535. (l)

JABOLKA
zimsko, nudi
Gospodarska
zveza
v Ljubljani

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po nižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Kanarčki

iz rodu, ki je bil na bojični razstavi odlikovan s šampionatom — naprodati. Linhartova ul. 9-I. (l)

Železna peč

in več lepih lencev, vse dobro ohranjeno — je ugodno naprodati. Vprati: hotel »Slon«, Ljubljana. (l)

»Berkl« tehtnica

poceni naprodati. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor št. 1200. (l)

Smuči in sanke

kupite najugodnejše pri izdelovalcu Mateju Fajfar, Ljubljana, Trnovska ulica št. 25. (l)

Premog, drva, koks

prodaia Vinko Podobnik. Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13

Pumparce

površniki, obleke, perilo itd. — najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Pomaranče

sladke in poceni nudi

Gospodarska
zveza
v Ljubljani

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
s kabinetom, lepo — se takoj odda. Verovškova št. 68. (č)

Enosobno stanovanje
s pritliklami - oddamo s 1. januarjem. M. Janke, Ljubljana VII., Drenikova ulica 35. (č)

Enosobno stanovanje
podstrešno, se odda v našem za januar ali februar. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14490. (č)

Enosobno stanovanje
takoj oddam. Rožna dolina cesta IV. št. 4. (č)

Sostanovalko

sprejme starejša gospa v trnovskem okraju. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« št. 14507. (s)

Stanovanje

manjše, 2 sobi in kuhinja s plinom, se takoj odda za 500 Din 2 osebam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14658. (č)

Veliko zračno sobo

z 2 posteljama poceni oddamo. Mala čolnarska ulica 3. (s)

ISČEJO:

Sobo

svetlo, zračno, z zajtrkom — iščeta dva akademika z 10. januarjem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mirno« št. 14626. (c)

Stanovanje

3 večjih sob, event. s kopalnico, ali stanovanje 2 sob in 1 prazne, večje sobe, v isti hiši, išče drž. uradnik. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov.« pod »Točen plačnik« št. 14623. (c)

Soba s klavirjem

iščeta solidna gospodinja. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Center« 14619. (c)

Prazno sobo

srednjeveliko, s postrežbo — iščem. Cenj. dopise upravi »Slov.« pod »Pošta na uradnica« 14580. (c)

Dvosobno stanovanje

iščeta stranka treh odraslih oseb za februar. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna stranka« 14656. c

Pouk

Kako postaneš šofer?

Ako se vpišeš v J Čehovo šolo, šolo na Tyrševi cesti 36 ki ti pošlje na zahtevo prospekt za stoni. (v)

Ethel in on od njega poslovila ter stopila v letalo, ne da bi bil imel niti najmanjšo možnost preprečiti ta prehitke, je Gordona že zdaj ob samem spominu silil v smeh.

Zdaj je bilo glavno izvedeti, kdaj se mu bo nudila prilika za nadaljevanje poti v San Francisco. Iz Pekinga, ki ima samo rečno zvezo s žiljsko obalo in Rumenim morjem, ki sta oba preplitek, da bi se mogli ustavljati v njih veliki parniki transpacifičnih linij, ta stvar ni bila tako preprosta. Moral je odpotovati v Shanghai — kar je bil ovinek, ki se mu je hotel po možnosti izogniti — ali pa poskusiti priti z letalom vsaj na Japonsko, da se vkrci v kakšni japonski luki na kako ladjo za San Francisco.

Pravkar je hotel skozi dvorano v hotelsko potovalno pisarno, da bi o tem poizvedoval, ko je silil klicati svoje ime.

Ko se je ozrl, je ugledal Kitajca v dolgi vrhni obleki iz črne svile s širokimi rokavi, prepasani s sivlenim pasom. Gladko obrito lobanjo mu je pokrivala črna svilena čepica, izza katere je visela sicer formalno odpravljen, a še zelo razširjena črna spletena kila. Veliki okrogli naočniki v roževinastem okviru niso dovolj zakrivali majhnih, ozko rezanih oči, da bi ne bilo pod njimi videti tistih zatečenih naborkov, ki so izdajali, da mož uživa iz navade opij, kar so potrjevale tudi nekoliko uvele poteze njegovega sivga obličja.

Določiti Kitajčevu starost je za Evropeca vedno neveden posel; po navadi se mora zadovoljiti s tem, da ga oceni za starega ali mladega človeka, pri čemer sme dovoliti svoji domišljiji široko polje uveljavljanja. Po bleščajoči črni njegovi kite sodeč, je moral biti ta mož še mlad, dasi njegov obraz tega nikakor ni kazal.

Za hip je Gordon presenečen obstal, a Kitajec mu je pokazal vse svoje lice, da bi mu dal priliko, izkoptati v svojem spominu te poteze.

Nenadoma se je domislil.

»Pa nieste morda Ah Mah Čang?«

»Prav isti,« je Kitajec potrdil v dobri angleščini. »Samo deset let starejši kot tedaj v Oxfordu.«

Sledilo je krepko rokovanje in živahno pozdravljanje.

Z možem, ki je nekaj let študiral na Angleškem ter pozneje po vsem videzu zavzel odlično mesto v neki anglo-kitajski družbi v Londonu, se je bil seznanil za časa svojega lastnega študiranja v Oxfordu, kjer sta bila celo v istem collegeu. Toda njuno medsebojno občevanje ni bilo preveč zaupno, varveč — kot je pri časih istega collegea samo po sebi umevno — splošno tovariško. Drugače bi zaradi njune pripadnosti tako različnim rasama bilo tudi komaj moglo biti.

Ah Mah Čang je bil Gordonu kot človek zmeraj neresena uganka. Imel je na sebi nekaj nepredirnega, kakor Budova podoba iz brona. Nedvomno je bil iz zelo premožne družine, obnašal se je tudi vselej brezhibno, ne da bi bil pri tem kakšen vzornik, a Gordon nikdar ni mogel presoditi — in se s tem tudi ni mnogo trudil — ali tiči pod porcelanasto kožo tega Azijca gentlemena ali nasprotno.

A to ga ni motilo, da bi se zdaj pošteno ne razveselil svidenja.

»Jaz nisem tako presenečen, da vas vidim tukaj, kakor ste morda vi presenečeni, da vidite mene,« je dejal Ah Mah Čang, ki se mu je celo posrečilo izgovorjati »re« tako, da bi bil preveč podoben »le-u.« Časopisi so že večkrat poročali, da boste zdaj-zdaj dospeli v mesto. To je bila pa huda reč s tistim napadom. A mi smo takih reči že kar vajeni. Ne morete si misliti, koliko moramo v poslednjih letih trpeti zaradi napadov in ropanja zdaj te, zdaj one armade, vmes pa zaradi vojaških požigavcev in morivcev, ki tako čisto bežijo od ene armade k drugi, mečejo svojo uniformo proč in jo spet poščejo, da sami več ne vedo, h kateri armadi spadajo. Niti tukaj v poslaniški četiri, ki jo stražijo vojaki vseh prizadetih sil, življenje ni varno. Na tisoče teh roparjev in morivcev ter požigavcev so usmrtili kar na cesti, kjer so jih pač zalotili, ter v svari natakili njih glave na kolce. A ko že človek misli, da je naposled mir, se zopet znova začne. O tem ste gotovo četali v časopisih. Samo da je v resnici še stoletkrat huje bilo in je, kakor morejo poročila povedati.«

Posestva

Vinograd, posestvo
lepo, dobičkonosno, mlade trte, lepa nova podkletena vila, arondirano, gozd neizsekano, vse ob glavni cesti, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mokronog« 14567. (p)

Stavbna parcela
500 m², na prometni točki, ugodno za trgovino z mešanim blagom — pri Ljubljani — napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 14570. (p)

Travniki, dve njivi,
gozd, zaokroženo, in gozd okoli 8 oralov posebej v vzhodni severni strani Šmarne gore — napredaj. Vprašati v Zavrhu št. 3. (p)

Pozor!
Kdor ima knjižice Kmečke in ljudske posojilnice ljubljanske, dobi lepo vilo in več stavbnih parcel. Več pove Marija Jančar, Sv. Petra cesta, Ljubljana

Hiša
in gospodarsko poslopje napredaj. — Cena nizka. Potrebno 18.000 Din gotovine, drugo po dogovoru. Št. Vid 33, nad Ljubljano. (p)

Posestvo
z gospodarskim poslopjem in velikim Lipovcem pri Ajdovcu, obč. Dvor — prodam ali oddam v najem. Kupci se lahko zglasijo pri oskrbniku gosp. Feliksuri Ebidu istotam ali pa pri lastniku J. Darovicu, Straža pri Novem mestu. (p)

Dvostanovanska hiša
se ugodno proda. Odda se tudi stanovanje z 2 sobama. Zg. Šiška 256. (p)

Vinograd
lepo urejen, z zidanico, prešo in posodo, v bližini Krškega — napredaj. Površina ca. 3500 m². Cena 25.000 Din. — Ponudbe upravi »Sl.« pod »Krasna lega 25« št. 14617. (p)

Hiša
na Izanski cesti — se odda takoj v najem. Poizve se na Izanski cesti št. 88.

Enonadstropna hiša
velika, 2 minuti od kolo-dvora, v zelo prometnem kraju, s pekarijo in gostilniškimi prostori — se prodaja ali da tudi v najem. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 14652. (p)

Stavbna parcela
kupim ob Tyršovi cesti (Dunajski) za takojšnje plačilo s hranilnimi knjižicami Mestne hranilnice v Ljubljani. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Parcela 1935« št. 14479. (p)

Stavbna parcela
400—500 m², v predmestju ali v okolici Ljubljane — kupim. Kralj. Zadr. št. 18, Kodeljevo. (p)

Hiša
v Ljubljani se kupi za takojšnje plačilo — hranilnimi knjižicami Mestne hranilnice v Ljubljani — Ponudbe poslati upravi lista značka »Hiša 1935«

Kupimo
Motorno kolo
močnejše, tudi s prikolicco, kupim. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14540. (p)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih dnevnih cenah
Mariborska Alinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, uvelj. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Lokomobila
na paro, polstabilna Lanz ali Wolff, z ali brez pregrevanja, za ca. 24 m² kuršča, v rabljenem, zamčeno obrata zmognem stanju — se kupi po nizki ceni! Ponudbe s podrobnim opisom in fotografijo na Ljudevit Lustig, Zagreb, Ivkančeva 27-III. k

Denar

Hranilno knjižico
Okrajne hranilnice v Slovenjgradcu z vlogo 20.000 Din kupim proti takojšnjemu izplačilu. Slovenjgradec, Meškova ulica 7.

Hranilno knjižico
ca. 100.000 Din Kmečkega posojilnega doma v Ljubljani — kupim proti vknjižbi na prvo mesto ali proti mesečnemu odplačilu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14641. (d)

5000 Din posojila
iščem. Garancija vknjižba na prvo mesto na poslovo z vinogradom. Naslov v podružnici »Slovenca« v Trbovljah pod »5000 Din« št. 14504. (d)

Posredujem
denar na
hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov
Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila
na hranilne knjižice damo pod ugodnimi pogoji na daljšo dobo. Preko 2000 zadr. knjižnikov

Pučka štediona
Zagreb
Naš zastopnik: Zore Rudolf, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka.

Ureditel dolgov,
sodne in izvensodne poravnave, konkurzne zadeve, vpeljava, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva, sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo kmečke zaštite, vse trgovsko-obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesionirani komercialni pisarni Loize Zaic, sodni zadrževizor in zapriseženi knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/L (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Vloge
ljubljanjskih zavodov kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod značko »Denar« 14649. (d)

Vlogo
Mestne hranilnice, vsako vsoto, do 350.000 Din, istotako Kmetijske 300.000 Din — kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Posojila« št. 14651. (d)

Vnajem
Skladišče
pripravno za delavnico ter garažo oddam v najem v središču mesta. — Vprašati: Kapiteljska ulica 3. (n)

Gostilna
z lepim vrtom, v Mariboru, se da v najem. Za odkup inventarja in kavcijo potrebno 30.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1197/3. n

Glasba
Harmonij
prav dobro ohranjen — kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Harmonij« št. 14573. (g)

Muzika
prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine. Popravila in uglašuje strokovnjaško, najceneje. Izposoje in prodaja tudi preigrane instrumente. Ljubljana, Knaflijeva ul. 4.

Brezplačen pouk v igranju
od Din. 138-
od Din. 69-
Zahtevajte BREZPLAČEN CENIK!
od Din. 69-
napr.
MEINERHEROLD
ZAL. TOVARNE GLASBIL
MARIBOR št. 102.

Pohišstvo

Spalnice
moderne, orehove korenine, pleskane, najnovejša imitacija, in kuhinjske opreme — dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica št. 34. (š)

Več spalnice
napredaj (tudi na knjižice ljubljanskih hranilnic). Mizarstvo Andlovic, Skofljica. (š)

Vajenci

Učenko
s primerno izobrazbo, pošteno, z dežele, sprejemo v trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestna« št. 14566. (v)

15 letni deček
zdrav in krepak, se želi izučiti kakršnekoli obrti. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14565. (v)

Kovaški vajenec
se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru. — Jože Kočkovšek, Dravlje 67. (v)

Učenko
sprejem v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14671. (v)

Razno

Materie, pozor!
Poštena stranka brez otrok vzame v oskrbo otroka. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14576. (r)

Sprejem otroka
v zanesljivo oskrbo na deželi. Plačilo po dogovoru. — Ponudbe upravi »Slovenca« št. 13993. (r)

Objave

Preklci
Podpisani Janez Vidic, tov. predelavec, Koroska Bela, obžalujem in preklčujem vse nečastne trditve in žalitve o g. Mohoriču, ki sem jih izrekel dne 16. t. m. na Jesenicah med tam zbranimi vojnimi obvezniki, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega preganjanja. — Jesenice, dne 24. 12. 1934. Vidic Janez. (o)

Preklčna objava
Podpisana Zupančič Antonija, posestnica v Podbukovju št. 11, obveščam vse prizadete, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih napravil moj mož Zupančič Anton iz Podbukovja št. 11. — Zupančič Antonija. (o)

Opozorilo
Kontrolne znamke št. 4 V 8.831 in 4 V 8.841 po 50 Din, skupaj 100 Din ukradene, razveljavljamo in kot plačila ne priznamo. »Singer« šivalni stroji d. d. (o)

Zenitbe

Mlad obrtnik
posestnik — želi poročiti dekle z nekaj gotovine. Ponudbe pod »Gorenjsko« št. 14527 upravi »Slovenca«. (z)

Katero dobro dekle,
ki bi imelo 150.000 Din ter veselje do gostilne in do posestva, bi poročilo mladeniča srednjih let? Samo resne ponudbe pod »Tajnost« št. 14495 upravi »Slovenca«. (z)

Gospodična
z dežele, posestnica, želi spoznati v svrhu možitve železniškega uradnika, 40 do 45 let starega, z znanjem nemščine. Ponudbe v upravi »Slovenca« pod »Miren značaj« 14643. (z)

Pozvedbe

Mlad bernhardinec
se je izgubil. Odda naj se ga proti nagradi na Celovški cesti 134, poleg gostilne Stara šola, nasproti mitaice. (e)

Auto-motor

Tovorni auto
štiri do šest ton nosilnosti, dobro ohranjen, s pumpanimi obroči — kupimo. Združene op. karne d. d., Ljubljana. (f)

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert.

ORION APARATI
za leto 1934-35 so delani za vse valove, vse toke in vse napetosti

Aparat 203 je dvoelektronska tipa za isto smerni in izmenični tok, za vsa tri valovna območja. Stane Din 2000 — pri plačilu v 6 mesečnih obrokih ter Din 2700 — pri plačilu v 12 mesečnih obrokih.

Aparat 303 je 3+2-elektronski refleksi super za izmenični tok, za vsa tri valovna območja. Stane Din 4950 — pri plačilu v 6 obrokih in Din 5200 — pri plačilu v 12 obrokih.

Aparat 403 je 4+2-elektronski super za isto smerni in izmenični tok, za vsa tri valovna območja. Stane Din 6000 — pri plačilu v 5 obrokih in Din 6300 — pri plačilu v 12 obrokih.

Aparat 505 je 5+2-elektronski super za izmenični tok za vsa tri valovna območja. Stane Din 6700 — pri plačilu v 6 obrokih ter Din 7000 — pri plačilu 12 obrokih.

"RADIO" reg. zadr. z o. z.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
Telefon 31-90

SILVESTROVANJE
v veliki dvorani **HOTELA „METROPOL“** (Miklič)
Godba. — V vseh prostorih prijetna domača zabava.

V restavraciji **HOTELA „METROPOL“** (Miklič) se odpre poseben oddelek **gostilna za vse**
Vhod s Kolodvorske ulice. Skrajno nizke cene. Vse brez napitnine. Jedila od Din 2 — dalje, zakuhana juha Din 150, 2 del vina od Din 2 — daje Najboljši cvček in ta Belokranjska črnina po Din 12.—
Pridite! Prepričajte se!

HASAG, POLAR in KRONOS
petrolinske svetilke od 50—5000 sveč so svetovne znamke!
Pazite na zgoraj označene znamke ter zavrnite manj vredne falzifikate!
PETRO-LUX, ZAGREB, RADIŠINA ULICA 9
CENIK POŠLJEMO ZASTONJ IN FRANKO!

Dr. p. Roman Tominec, O. F. M.:
Stari porcelan
Zgodba človeških src, ki še niso čisto izumrli.

Ce bi bilo tako prav, da bi človek ljudi opredelil po gotovih nagajenjih, bi jih jaz skoro gotovo razločil na ta način, da bi hotel vedeti za njihovo čut za porcelan, za lepoto večerne pokrajine, za stare ljudi, za otroke, cvetlice in umrtine. Seveda je to nedopustno, če tudi bi bilo tako razločevanje zelo podučno.

Te dni sem bil slučajno priča, kako je neka gospa kupovala porcelanast servis. Ze na tem, kako je prijemala posamezne kose, se ji je videlo, da ni imela samo izbranega okusa, temveč tudi tisti čut, mogoče boljše odnos, do lepih oblik, ustvarjenih iz tako čudovito nežne in krhke snovi.

Pri tej priliki sem se domislil svojega prijatelja dr. Wernerja, kjer sem preživel nekaj res lepih tedaj. V predmestju Gaiselgasse, kjer je bila naseljena vil, je stala stara kapela in tam smo imeli sleherno nedeljo franciskani božjo službo. Ker ni bilo nobenega župnika, je bilo domenjeno, da vsaka rodbina vrstoma povabi za tisti dan duhovnika k sebi. Po masi me je čakal dr. Werner in odšla sva v njegovo zares lepo in z izrednim okusom za domačnost urejeno vilo. Gospa Wernerjeva je bila že preko 40 let, nalahno osivela in zelo prikupna dama. Govorila je zelo malo, razživila se je le, če je prišel pogovor za zbirko porcelana, ki jo je imela lepo razporejeno v treh mogočnih vitrinah.

Tisti dopoldan je bil s prva zelo jase, vendar pa, ker je bilo že proti božiču, se je nebo skoro iznenada stemnilo in pričelo je močno snežiti. Zato je doktor enostavno odločil, da ostanem ves dan tam, seveda, če me kaj ne zadržuje. Predavanja so se bila že končala, tako sem bil prost.

Pri črni kavi, kjer se bil besedah bratov Goucourt, običajno govori ali o ljubem bližnjem ali pa o ljubezni in smrti, je nanesel pogovor prav tisto nedeljo na porcelan. Gospa Werner je imela res celo zbirko, ne sicer popolnih servisov, pač pa posamezne zelo dobre kose, večinoma Meissen, Nymphenburg, Rosenthal in nekaj angleških in nizozemskih kosov in Delfta in Amsterdam.

Razgovor je bil zelo živahen in mimogrede sem vprašal gospo, kdaj je pričela z zbiranjem. Vmes je posegel dr. Werner sam in smehljaje dejal: »Ve-

ste, moja žena ima to strast že od svojih dekliških let.« Se takrat, ko sva včasih šla skupaj po ulicah, se ni mogla odtrgati od izložb Neuhauserstrasse in nekoč, ko sva bila skupaj v Draždanah, v tisti sloveči stalni razstavi v Prški ulici, je sodeloval ravno, da je »tatica« in ji je dal za varstvo, sicer zelo prikupno, pa energično damo, ki jo je spremljala po celi razstavi.

»Dragi moj, že zopet obrekuješ, neozdravljiv si.« Sicer pa se je obrnila proti meni, »da boste vedeli, je moj mož sedaj prav tak ljubitelj porcelana in starih brokatov kakor jaz, odkar...«

»Odkar?« sem povzel, ker je njen stavek pretirano zvenel pri hišnih vratih. Prišel je poštni sel, prinesel nekaj božičnih voščil in droben zavoj, očitno s knjigami. »Veste, ta odkar je njena velika zmaga nad menoj. Poprej namreč sem ji vedno očital, da je to le nekakšna elegantna muha in kaprica, drugače pa že ne. Ker pa je imela s tem tako veselje, sem ji seveda za praznike ali kako posebno priliko skušal dati kak izreden kos. Pred štirimi leti, bilo je ravno za božič, sem mesec dni poprej hodil okoli nekega znanega starinarja, ki je bil izjemoma ne samo veščak, ampak v resnici pravi umetnik in poštenjak, da bi mi prodal krasen kavni servis za štiri osebe, toda cena je bila tako visoka, da se s prva kar nisem mogel odločiti. Ze sem iskal nekaj primernejega, pa me prijatelj dobi na cesti in pravi, naj se brž odločim, zakaj že se nekoč močno zanima za tisti servis in da bi ga nerad oddal v roke, ki nimajo prav nobenega čuta za porcelan. Smeje sem ga vprašal, če morda meni, da ga imam jaz, pa mi je mož čisto resno odvrnil, ti ga šele utegneš imeti, toda saj bo stvarica za tvojo ženo, ne pa zate, in ona, da ona,« tu je doktor ljubeče pogledal svojo ženo, »ima res čut za take stvari. Se tisti dan sem kupil servis in obenem starinsko, pa zelo lepo oblikovano šatulo. Ker je bilo vse v najlepšem redu, se jaz nisem več brigal za stvar, le priliko sem izbral, da je prišel zavoj neopažen v hišo, saj veste za božično iznenađenje. Toda kakor smo že moške nerodni, za taka iznenađenja pa še posebno, je moja ljuba žena to reč preje odkrila, kot sem si jaz mislil. Vsa zavzeta mi je padla okrog vratu in me po dolgem času potegnila prav priskrbeno poljubila.«

»Obrekuješ, dragi moj,« in gospa je pri tem rahlo zardela.
»Torej skratka, dobila je ta servis v roke in si že pred božičnim večerom natančno pogledala vsak

kos posebej s tisto ljubeznijo, ki je svojska vsem ljubiteljem. Ko se pa tisti večer po »odkritju« vrnem domov, najdem svojo ljubo ženo vso v solzah, na vprašanje, kaj ji je, ne odvrne nič, temveč brez besede odpre šatulo in izvleče kos za kosom, naposled pa odpre še dvojno dno, ki ga nisem ne jaz ne moj prijatelj opazil, in pod tem dvojnimi dnem je bilo zganjeno pismo, ki ga pa izvolite sami prebrati.

Pismo je bilo lepo ohranjeno in tako nena-
vadno, da je vredno zgodbe. Glasilo pa se je:

Ve ljube neznane roke!

Ne poznam Vas, draga gospa, vendar pa mi srce pravi, da bo tisto bitje, ki bo dobilo ta moj zadnji zaklad, imelo zelo drobne in nežne roke in da bo znalo ravnati s temi stvaricami. Prsti, ki boste božali te tako ljubke spomine, vedite, da je bilo pred vami že nekaj rok, ki so prav tako prijemale za te ročke in znale zelo ljubiti. Danes jih božam zadnjikrat. Zakaj, glejte moj najljubši otrok, moja Ursula, je močno zbolela in zdravim pravi, da potrebuje najmanj tri tedne odhoda. Ker pa je sedaj ravno na tem, da nastopi svojo prvo službo, moram ta svoj poslednji zaklad žrtvovati. Ve ljube roke, ko vam pride to pismo med prste, vedite, da bi tudi ve božale in ljubkale obraz mojega otroka, če bi ga le poznale. Tako ljube, jasne oči ima in nekoliko temne lase, kakor njen oče in tako je zala, če tudi jo morem le prav skromno obleči. Toda njenemu obrazu se poda vse, še tako skromna pentlja okoli vratu, pa izgleda kakor majhna kontesa.

Draga gospa, oprostite, da Vam pripovedujem to našo zgodbo, saj upam, da takrat mene ne bo več in mojih otrok tak ne boste poznali. Dovolite, da Vam povem zgodbo tega servisa. Moj stari oče ga je prinesel iz Delfta na Nizozemskem moji stari mami. Kot najmlajša, ga je dobila moja mama, ki je bila očeta ljubljena, zelo velika je trpela, toda bila je pogumen otrok vse svoje življenje. Jaz sem jo oboževala in dala mi je vzgojo, kakršne je redko kateri otrok deležen in ob njej sem se naučila gledati za stvari, ne samo stvari same, in tako sem se naučila ljubiti nešteto drobnih veselj, ki jih drugi prav nič ne poznajo. Bila je izvrstna poznavalka porcelana in redkih vezin, v tem znanjem so bile njene roke naravnost mojsterske.

Posameznim skodelicam, ki smo jih imeli le za praznike in za godovne dneve, smo dali tudi imena.

Skodelica, ki prav narahlo poje, če lahko potrkate, tam, kjer je grb moje stare mame D. in S. in v sredini meč, to je bila skodelica Roswithina. Druga ona, ki ima nekoliko svetlejšo barvo, je bila od Ursule, zato, ker je imela skoro take oči kakor sinje-modra barva skodelice. Tretja, kjer je roka nekoliko upognjena, Vaše ljube oči bodo to takoj opazile, je bila pa od mojega dečka Aksela, ta je sedaj že cel mož. Četrta je bila moja.

Ve ljube roke, ki boste čez toliko in toliko časa božale te krhke stvarice, prosim Vas, spoštujte to mojo zadnjo žrtv. Mogoče, draga gospa, obdana od toplega sijaja vaše udobne domačnosti, se boste smehljali le tej besedi: žrtve. To je v resnici žrtve zame, toliko dragih in nežnih spominov na dorastanje mojih otrok, na vse tiste ure, ko sem skrbel za nje, čuvala nad njimi in ljubila njih sončno mladost.

In še eno gospa, če bi morda dala te skodelice komurkoli za spomin ali v dar, ne dajte jih rokami, ki ne znajo ljubiti. Mogoče je to preveč rečeno ed mene, ampak srce mi tako pravi, da me boste razumela.

V nadi, da ta žrtve ne bo zaman, da bo moj dragi otrok našel dovolj sonca na tem svetu, prepričam ta zaklad Vam, ljube neznane roke. Bog Vas blagoslovi.

Podpis je bil nečitljiv, pač pa je bilo na pečatu dovolj jasno, brati U. R. in zraven v kotu majhna zvezdica, obdana s trnjem.
Pismo sem odložil, gospa doktorjeva se je nasmehnila, kakor znajo to le žene, ki po trpljenju mnogo vedo, nato je vstala, šla po album in tam mi je pokazala fotografijo izredno lepega obraza in rekla samo, »to je Ursula R.« Jaz sem jo poln dvoma pogledal, pa je doktor brž rekel, da odgovarja povsem resnici. Zakaj tisti dan pred božičem sva brala čisto slučajno v oglasih, da neka dama išče zaposlenja kot domača učiteljica, najin sin je bil tedaj star 12 let. Značka v časopisu se je jemala s črkami in tem pismu. Rekla sva si: poskusiva! Nama ni bilo žal; zakaj zgodilo se je, kar se mogoče enkrat v življenju zgodi, da je bila prav ta dama hčerka gospe, ki je doprinesla zadnjo žrtve. In ko sva to doznala, sva jo imela pri sebi ne kot vzgojiteljico najinega otroka, temveč kot hčerko. Na božični dan pa je z nami jedla iz skodelice, ki je bila njena. Pisma ji seveda nismo nikoli pokazali.

Praktična darila za novo leto so Adler in Gritzner šivalni stroji

samo pri trdki
**Jos.
Petelinc
Ljubljana**
blizu Prešernovega
spomenika, za vodo
Večletna garancija!

LOVCI!

Vse vrste orožja za lov, šport
in obrambo, municijo naj-
boljših svetovnih in doma-
njih izdelkov vam nudi po najnižjih cenah

Fr. Ševčik - Ljubljana

Židovska ul. 8 Tel. 33-78

Prodaja na veliko in malo
Lovska društva dobijo znaten popust
Zahtevajte cenike!

Iščemo

tehničnega strokovnjaka s prakso za ureditev
mehanizma oziroma opreme manjše, toda
strogo moderne tvornice za pridelavo

firneža in ricinus olja

Naslov v upravi lista štev. 14.564.

Plise

za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.

Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navadna fin entel vložkov in čipk. — Nitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struškaj)

50% si prihranite
če se poslužujete nakupa v
Trpinovem bazarju

Maribor, Vetrinjska ulica 15

Do 400.000 Din posojila

v gotovini ali dobrih hranilnih knjižicah
išče veliko trgovsko podjetje proti ugodnim
pogojem oziroma obrestim s sigurno var-
nostjo. Ponudbe nasloviti na Aloma Com-
pany, Ljubljana pod »Sigurnost 935« 14637.

Nova svojevrsna knjiga v slovenskem prevodu

Kot 18. zvezek

„Leposlovne knjižnice“

Jugoslovanske knjigarnice je pravkar izšla knjiga

Axel Munthe:

SAN MICHELE

Cena elegantno vezani knjigi Din 95.—

Samo nekaj odlomkov iz prevajalčevega predgovora:

Kaj nam pripoveduje Munthe v svoji knjigi o San Michelu?

Vse mogoče stvari iz svojega dolgega življenja: vesele in žalostne,
smešne in pretresljive zgodbe o aristokrati in beračih, o vlačugah in
nunah, o prismojenih pacientih in neboljenih starčkih, o podležih in
svetnikih, o človeški dobroti in zlobi, pa o svoji veliki ljubezni do vsega
stvarstva, zlasti do živali. Kako čudovito opisuje ptice! Mimogrede naj
omenimo, da je italijanska vlada po izidu te knjige prepovedala ubijati
ptice na caprijskem otoku, česar doslej ni dosegel noben protest kultur-
nega sveta.

Dobrota pa je gonilna sila vseh Munthejevih misli in dejanj. „Brez
usmiljenja ne moreš biti dober zdravnik“, pravi nekje. Zato nežno ljubi
„Male sestre ubogih“ v Parizu, ki se vse žrtvujejo za druge. „Vse, kar
darujete na zemlji, se hrani za Vas v nebesih, vse, kar pridržite za se,
je izgubljeno“, nam vedno znova zveni iz te knjige, ki je en sam slavo-
spev ljubezni in usmiljenja.

Knjiga obsega blizu 500 strani in je najlepše darilo za pričakovani
največji praznik ljubezni in miru.

Kdor se želi naročiti na „Leposlovno knjižnico“, naj to sporoči Jugo-
slovanski knjigarni in dobi poleg te še tri druge knjige za mal denar

Priporočajte povsod dnevnik „Slovenec“

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v novi zgradbi na
Jesenicah

Hotel - restavracijo - ka- varno in detaljno trgovino

manufakturnega in modnega blaga.

HOTEL

je kar najmoderneje urejen, z vsem komfortom opremljene sobe s
toplo in mrzlo vodo, električna razsvetljava itd. — Kopališče je cenj.
gostom, turistom itd. vsak čas na razpolago.

RESTAVRACIJA

nudi domačemu in potujočemu občinstvu ter turistom vsak čas iz-
vrstna topla in mrzla jedila, ki vstrežajo vsekemu, tudi razvajenemu
okusu. Posebno pazno sem polagal na izbiro najboljših vin in bom
postregel z najboljšimi od najboljših pijač.

KAVARNA

je najmodernejša, prav vele mestno in udobno urejena tako, da bo
ustrezala v vseh ozirih tudi razvajeni publiki. Na razpolago je tu- in
inozemsko časopisje ter družabne igre. Najvljudneje vabim domače in potujoče občinstvo, turiste itd., da se
ob vsaki priliki poslužujejo mojega hotela, restavracije in kavarne ter
jim jamčim kar najpazljivejšo postrežbo.

JANKO NOVAK - JESENICE

Dolžniki,

ki imajo večja ali manjša posojila proti zemljeknjižnemu zavarovanju na svo-
jem posestvu pri sledečih denarnih zavodih: Zadržno-gospodarski banki,
Banovinski hranilnici v Celju, v Ljubljani in Mariboru, Jadransko-podunavski
banki, Ljubljanski kreditni banki, Mestni hranilnici v Ljubljani in Mariboru,
imajo možnost prenesti svoj dolg na zavod, ki prevzame ta dolg proti daljši
odplačilni dobi in ugodni obrestni meri. Ponudbe s točno navedbo višine
dolga in zavoda, pri katerem dolg obstoja, ter z navedbo zavarovanja (na
zemljišču ali z menicami z dobrimi poroki) je čimprej poslati oglasnemu
oddelku »Slovenca« pod značko »Posojila 1935«.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker
jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po-
sestnikov z vsem svojim premoženjem.

Zahvaljujem se najtopleje vsem, ki so me ob prebriski
izgubili ljubljene in nad vse drage mi sestre in sestrčne, gospodične

Frančiške Ileršič

šolske ravnateljice v pokoju

tolažili, se je spomnili z molitvijo, obsuli s cvetjem, ji v življenju
izkazovali ljubezen in jo spremlili v častnem številu na njeni zadnji
poti. Posebno se zahvaljujem preč. g. p. Krizostomu za tolažilne
obiske, g. dr. Högljerju za požrtvovalno skrb, in vsem, prav vsem,
ki ste nepozabni rajni kakorkoli izkazali zadnjo čast in ljubav.
Bog plačaj vsem tem in onim, ki bodo še molili za njen dušni pokoj.

Zalujoči brat Anton.

Beograjčani!

Cvetlice kupujte v cvetličarni

MATEJ LAP

Slavija 2
Telefon 28934

Sopki — košarice — venci in vsakovrstne
cvetlice v lončkih zmerom največja izbira.
Cene solidne! Postrežba točna!

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIM CENAM
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Tovarna medenih okovov za zgradbe, ki zapostuje
50 delavcev, išče zanesljivega in resnega

poslovodjo

čez 30 let starega. Isti mora biti ključavničar ter
verziran v popraviljanju orodja in štanc. kakor tudi
v izdelavi medenih okovov za zgradbe od ulivanja
do izdelave blaga — Ponudbe pod »PERFEKT«
na PUBLICITAS d. d. Zagreb, Illica 9.

Vina

dalmatinska in domača, najboljše kvalitete, po zelo
zmernih cenah, kakor tudi izborna kuhinja, spe-
cijalitete, ribe, Vam nudi in želi srečno novo leto

Lozic, gostilna »Dva Ribara«,
Ljubljana, Kersnikova ulica 5.

Živeli bodete v duhu časa

ako imate dober radio aparat, ker
imate z njim zvezo s celim svetom in
Vašimi prijatelji! Donaša Vam prijetne
čase v Vaš dom. Vaše zadovoljstvo
pa bode še večje, ako imate SUPER
aparat za kratke, normalne in
dolge valove z izenačenjem fadanga, pripravo za tiho nastavitvev
in vse vrste električne struje, tipe **203, 303, 403, 505**

ORION RADIO

Dobiva se po ugodnih plačilni pogojih pri
RADIOVAL
LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
CELJE, Prešernova ulica 24

ZAHVALA

Srečno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so našo preljubo mater in očeta obiskali v boleznih
ali ju spremlili na njuni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni
č. duhovščini iz Doba, g. zdravniku dr. Kremžarju iz Domžal
in vsem, ki so nam ob težki izgubi izrazili sožalje.

Dob pri Domžalah, dne 29. decembra 1934.

DRUZINA LEONARDI.

ZAHVALJUJEMO se vsemu cenj. uradništvu kralj. banske
uprave, društvu katoliških mož in žena pri fari sv. Cirila in
Metoda, zastopstvu kongregacije mladeničev v Šiški, vsem da-
rovalcem cvetja ter vsem ostalim, ki so našo blago mamico, gospo

FRANČIŠKO MARINŠEK

spremlili v častnem številu k poslednjemu počitku. Posebno za-
hvalo smo dolžni č. župniku p. Kazimirju Zakrajšku, ki je s
pobožno molitvijo spremil dušo blage pokojnice k Bogu, in
zdravniku g. dr. Suherju, ki ji je ob njeni zadnji uri lajšal
telesne bolečine. — Vsem Bog plačaj!

Ljubljana, dne 29. decembra 1934.

Globoko žalujoči ostali.